Ε. ΦΟΡΤΥΝΑΤΟΒΑ

ΑΝΑΓΝΟΣΤΙΚΟ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΦΤΕΡΟ

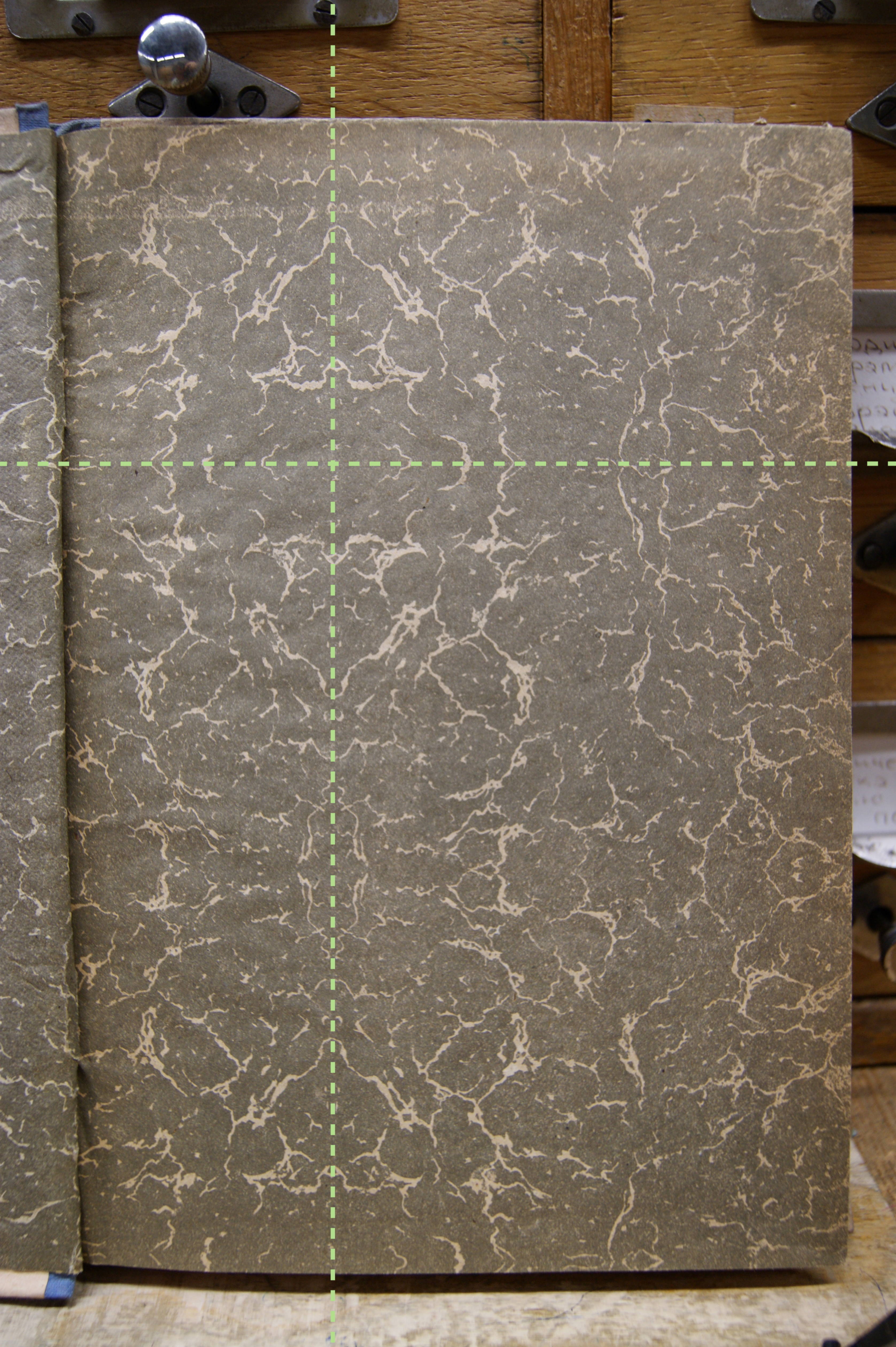

ΥΚΡΑΝΙΚΟ ΚΡΑΤΙΚΟ ΕΚΛΟΤΙΚΟ ΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΙΟΝΟΤΙΤΟΝ

ΜΑΡΙΥΠΟΛΙ

—1933—

Ε. Γ. ΦΟΡΤΥΝΑΤΟΒΑ

ΑΝΑΓΝΟΣΤΙΚΟ

ΜΕΡΟΣ II.

ΔΕΦΤΕΡΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΜΑΘΙΣΙΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙ ΑΠΤΙ ΡΟΣΙΚΙ ΕΚΔΟΣΙ, ΠΥ ΕΠΙΚΙΡΟΘΙΚΕ
ΑΠΤΙΝ ΚΟΛΕΓΙΑ ΤΥ ΛΚΜ ΤΙΣ ΡΣΟΣΔ

ΕΠΙΚΙΡΟΘΙΚΕ ΑΠΤΙΝ ΚΟΛΕΓΙΑ ΤΥ ΛΚΜ ΥΣΣΔ

ΥΚΡΑΝΙΚΟ ΚΡΑΤΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟΝ
ΜΙΟΝΟΤΙΤΟΝ

ΜΑΡΙΥΠΟΛΙ
—1933—

— Δòθικε για στιχιοθέτισι 20/VIII — 33.—
— Επιτράπικε για εχτίποσι 3/IX—33. —
Εκδοτικό εθνικόν μιονοτ. 30-Ε.Τιράζζ 4200
Γορλίτ 1607. Αριθμος παρανκελίας 5717.

ПЕРЕВОД И. ЛЕВКОПУЛОС
ЛИТ. ОБРАБОТКА А. ДИМИТРИУ
ОТВЕТ. РЕДАКТОР Л. ЛЕО

ΤΟ ΠΡΟΙ

Με κόκινο χρόμα
προβάλ' ι αβγί.
Σκοτάδι ακόμα
ςκεπάζι τι γι.

Τα λύλυδα γέρνυν
ςτι γι δροςερά.
Τα πρόβατα βόςκυν
ςε χόρτα χλορά.

Ο ΠΑΛΙΚΑΡΑΣ

Ο Κόςτας με το Σοφρόνι πίγανε ςτο όρος. Στι ςτράτα ο Κόςτας λέι:

— Σοφρόνι, φοβάςε τυς λίκυς;

Κι' ο Σοφρόνις μαχταέφτικε:

— Γιατί να τυς φοβιθό; Τυς χτιπό με το κςίλο ςτο κεφάλι,—τυς ςκοτόνο.

Μπίκανε ςτο όρος. Στο όρος ίτανε ςκοτινά απ' τα δέντρα, ο ίλιος δε φενότανε. Κάτο απ' τα ποδάρια-τυς ςπάνανε τα κςερά κςιλάκια, τα φίλα κάνανε θόριβο.

Ο Σοφρόνις ντρανά ολόγιρα, πιάνι τον Κόςτα απ' τα χέρια.

Ο Κόςτας, τυ λέι:

— Φοβάςε;

Κι' ο Σοφρόνις ντρέπετε να πι πος φοβάτε, κάνι τον παλικαρά:

— Κε γιατί να φοβιθό; όπος ντρανάς, εγό δεν ίμε μικρός.
Τότε ο Κόςτας φόνακςε πςέφτικα:
— Λίκος!
Ο Σοφρόνις απ' το φόβο-τυ κάθιςε ςτον πάτο:
— Μα-α-α-μά!
Κι' ο Κόςτας το γελάι:
— Βρέ, Σοφρόνι, παλικαρά!

Ι ΒΡΟΧΙ

Πέφτι, πέφτι ι βροχύλα.
Τί χαρά κε τί δροςύλα!
Μαλακόνι πια ι γι.
Τα αλέτρια κε τα τράκτορ
ι κολχόζνικι 'τιμάζυν
κε ςτα τζόλια πια τα βγάζυν.
Βγένυν όλι ςτο χοράφι
για να ςπίρυν το ςιτάρι,
το κριθάρι, το γιυλάφι...
Ε, κολχόζνικι, δυλέπςτε
ςτα κολχόζικα χοριά-ςας.
Σαν υντάρνικι παλέπςτε.
Περιςέπςτε τι ςοδιά-ςας!

ΛΙΣΕ ΤΟ ΕΝΙΓΜΑ

Σε στράτες εβδομίντα χίδιμε
το φασύλι, κανίς δεν το σορέβι,
κανίς μες' στο σακύλι.

Ι ΜΠΟΡΑ

'Οταν ίμυνα μικρός με στίλανε στο όρος για μανιτάρια. Πίγα στο όρος, σόρεπσα μανιτάρια κε θέλισα να γιρίσο σπίτι.

'Ακσαφνα έγινε σκοτία, έβρεκσε κε βρόντισε. Φοβίθικα κε κάθισα κάτο από μια μεγάλι βαλανιδιά.

Γιάλισε ι αστραπί τέτια φοβερί, όστε πονέσανε τα μάτια-μυ κε τα σφάλικσα.

Πάνο απτο κεφάλι-μυ, κάτι έτρικσε κε βρόντισε. 'Ιστερα κάτι με χτίπισε στο κεφάλι. 'Επεσα κάτο κε κσαπλόθικα όσπυ να σταθί ι βροχί.

'Οταν άνικσα τα μάτια-μυ, στάζανε τα δέντρα σ' όλο το όρος, τραγυδύσανε τα πυλιά, κ' έπεζε ο ίλιος.

Ι μεγάλι βαλανιδιά τσακόθικε, κ' έβγενε από κι καπνός. Ολόγιρά-μυ ίτανε κομάτια απ' τι βαλανιδιά.

Τα ρύχα-μυ ίτανε όλα βρεμένα κε κολνύσανε στο κορμί-μυ. Στο κεφάλι-μυ ίχε ένα πρίκσιμο, κε πονύσα λίγο.

'Ιβρα το καπέλο-μυ, πίρα τα μανιτάρια κ' έτρεκσα στο σπίτι. Στο σπίτι δεν ίτανε κανίς. Πίρα απτο τραπέζι ψομί κι' ανέβικα πάνο στιν πέτζκα.

'Οταν κσίπνισα, ίδα απτιν πέτζκα, ότι τα μανιτάρια-μυ τα ψίσανε, τα βάλανε πάνο στο τραπέζι κε θέλανε πια να τα φάνε.

Εγό φόνακσα:—Γιατί τρότε δίχος εμένα!

Εκίνι λένε:—Εσί δεν κιμάσε; 'Ελα γλίγορα, φάγε!

ΓΙΑ ΜΑΝΙΤΑΡΙΑ

Σίχο, ντράνα, Γιόργι, Βάνια
Τα πεδιά με τι σιρά,
με σακύλια, με καλάθια
παν' στο όρος με χαρά.
Μές' στο όρος μεγαλόνυν
τα χνυδάτα μανιτάρια.
Τί ζμιγμένα πυ φιτρόνυν
στα ολόδροσα χορτάρια.

Μικρό, ιδρουσμένο, μέσα απ' το χώμα βγαλμένο, με κόκκινο καπέλο φορεμένο.

ΤΟ ΠΟΤΑΜΑΚΙ

Σαν πυλί ςτο κλαδί
το νερό κελαιδί.
Σε βραδιά ςιγαλί
το ποτάμι μιλί.
Κε τιν όμορφι μέρα
μές' ςτον ίςιχο αγέρα
αντιχί ςα φλογέρα.
Σαν πεδάκι γελά.
Βλέπι τ' άςτρα πςιλά,
τα πυλιά, τα μαμύδια.
Μας χαρίζι τραγύδια,
δέντρα, χόρτα, λυλύδια.

ΤΟ ΦΙΔΙ

Μια φορά ς' εμάς θερίζανε πίςο απ' τον μπαχτζέ. Εγό μ' όλι τι φόρα ρίχτικα ςτο τζαράνι κε κιλίςτικα μέςα ςτο μιροδάτο πιτζάνι. Ι θεριςτάδες ίτανε μακριά. Το ςκιλί-μας— ο Βολτζόκ, πλάγιαζε πάνο ςτι θιμονιά κ' έτρογε ςτύδι. Κιλίςτικα ς' ένα τζαράνι. 'Ακςαφνα κάτι κρίο κε γλιςτερό χτίπιςε ςτο χέρι-μυ.

Ιίδιςα. Κε τί ντρανό; 'Ενα μεγάλο φίδι βγίκε απ' το

πιτζάνι, ςικόθικε πάνο ςτο υράδι-τυ κε ίτανε έτιμο να ρι-
χτί πάνο-μυ. Αντίς να φίγο, ςτέκο ςαν πέτρα κε το φίδι με
ντρανά με τ' άχρομα μάτια-τυ.

'Ακςαφνα ο Βολτζόκ πετάχτικε απ' το τζαράνι κε πί-
διςε πάνο ςτο φίδι. Το ςκιλί κςέςκιςε το φίδι με τα δόντια-
τυ, κε το πατύςε με τα ποδάρια-τυ. Το φίδι έδακνε το
ςκιλί κε ςτο πρόςοπο, κε ςτο ςτίθος, κε ςτιν κιλιά. Μα γλί-
γορα τα κομάτια τυ φιδιύ ίτανε πεζμένα πάνο ςτον πάτο.

Ο Βολτζόκ πίρε δρόμο κε χάθικε. Μόνο τότε μυ ίρθε
πάλι ι φονί: άρχιςα να φονάζο κε να κλέο. Τρέκςανε ι
θεριςτάδες κε με τις κόςες χτιπίςανε τα κομάτια τυ φιδιύ,
πυ ακόμα τζαπαλανέφκυνταν.

Ο Βολτζόκ γίριςε ςτο ςπίτι-μας μόνο ίςτερα από δέκα
μέρες. 'Ιτανε φτοχός, πιναζμένος, μα γερός. Ο πατέρας
ίπε, πος τα ςκιλιά γιατρέβυντε, με κάπιο χορτάρι απ' τα
δακςίματα τυ φιδιύ.

ΛΙΣΕ ΤΟ ΕΝΙΓΜΑ

Πιλματάρις ίνε
έχι κε κιλιά,
το χτιπύνε τα πεδιά.
Γιατί χτιπύνε το
καμένο,
Γιατί ίνε φυσκομένο.

ΤΟ ΤΟΠΙ

Στρονκιλό, ςφιχτό-μυ τόπι,
τί χτιπάς τιν Πινελόπι;
Τί τρελές δυλιές μυ κάνις;
Τα λυλύδια πάντα ςπάνις.
Ντράνα, κάθιςε καλά.
Θα με βάλις ςε μπελά.
Σι θα ςπάςις το γιαλί
— το κακό θε να με βρι.

ΤΟ ΛΥΣΙΜΟ

— Ελάτε, πεδιά, να βράςυμε πςαρόςυπα!

Τα πεδιά ανάπςανε φοτιά, βάλανε πάνο ένα καζανάκι κε πίγανε να λυςτόνε. Κολιμπύςανε πιός πιόνα να περάςι. Μόνο ο Πέτρος δεν μπορύςε να κολιμπίςι.

— Θα κολιμπίςυμε να πάμε ςτο ςπίτι με τα ςανίδια,— ίπε ο Στέφανος.

— Ο Πέτρος δεν μπορί να κολιμπίςι, αφτός τ' ανκίςτρια θα κυβαλίςι ςτο ςπίτι.

— Νά γνοςτικί! Πάνο ςτο ςανίδι κ' εγό μπορό να κολιμπίςο.

— Καλά. Τ' ανκίςτρια θα τα μυλόςυμε ίςαμε άβριο, πίςο απ' τα δεντράκια.

— Να πίγενες Πέτρο, καλίτερα πεζά, γιατί μπροςτά ίνε μέρι βαθιά,—ίπε ο Στέφανος.

— Κε γιατί μυ φορτόνεςτε; Αρπάζο κανένα ςανίδι κε βγένο, μεγάλι δυλιά!

Αρχίςανε να κολιμπύνε.

Ο Πέτρος δεν απόμενε πίςο απ' τυς άλυς. Μα άκςαφνα έπεςε απ' το ςανίδι, τίνακςε τα χέρια κε βύτιςε ςτο νερό.

Το ςανίδι έφιγε μακριά απ' αφτόνα, κι' ο Πέτρος χάθικε κάτο απ' το νερό.

Πιδίςανε τα πεδιά απ' τα ςανίδια-τυς, βγάλανε τον Πέτρο κε κολιμπίςανε αντάμα-τυ στιν ακροποταμιά.

Ο Πέτρος πλάγιαζε, ςαν πεθαμένος.

— Κυνίςτε-τον, πεδιά, τινάκςτε-τον!

Ο Πέτρος άνικςε τα μάτια κε ςίκοςε το κεφάλι-τυ. Μόνο τότε τα πεδιά θιμιθίκανε για τα ςανίδια-τυς. Ντράνα, τα ςανίδια μόλις φένυντε πια.

— Για ςένα χάςαμε όλο-μας το στόλο — ίπε ο Στέφανος.

— Μι φοβάςε, τόρα. θα μάθις να κολιμπάς.

ΤΟ ΤΑΓΜΑ ΣΤΟ ΛΑΓΕΡ

Ντρανάς
εκί πέρα
μια πόλι
αςπρίζι.
Φιςά
ο αγέρας
κ' ι πόλι
βυίζι.
Σπιτάκια
πανένια,
με κςίλα
στιμένα.

Γιμνά
τα κορμάκια.
Γερά
τα πεδάκια.
Κςιπόλιτα
τρέχυν.
Αρόστυς
δεν έχυν.
Εκί ζι
αντάμα —
πιονέρικο
τάγμα.

Ι ΒΟΙΘΙ

Σίνεφο, κε τί ςίνεφο!

Ι κολχόζνικι σπυδάζανε να ςορέπςυνε το πιτζάνι κε να το βάλυνε πάνο στ' αμάκςια. Ντρανύνε, τρέχυνε τα πεδιά με κόκινες γραβάτες.

— Γιά-ςας, ςίντροφι! φονάκςανε δινατά τα πεδιά. — Ίρθαμε να ςας βοιθίςυμε.

— Στον κερό ίρθατε. Μπράβο-σας!

Ι δυλιά άναπςε. Σιμόςανε τ' αμάκςια, αρχίςανε να τα φορτόνονε.

—Γιά ας βγι κάπιος από σας απάνο για βοίθια!

Ο μπάρμπα—Ζαχαρίας τράβιξε πάνο στο αμάκςι διο πεδιά.

—Τόρα, πεδάκια-μυ, πατίςτε καλά, για να χορέςι περιςότερο πιτ̮άνι.

Έτςι κε τελιόςανε τι δυλιά ίςαμε ν' αρχίςι ι βροχί.

ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ

Με τα μακριά μυςτάκια
τα χλορά τα κρομιδάκια.
Τα δανκάνις κε αρχί̮ζις
ςαν κλαπςιάρις να δακρί̮ζις.

Νά κε λάχανα μεγάλα.
Τό̮να φίλο πάνο ςτ' άλο.
Τα κοτςάνια-τυς χομένα
μές' ςτο χόμα, ρι̮ζομένα.

Τ' ανκυράκια ορμά̮ζυν
κε το χρόμα μεταλά̮ζυν.
'Ιν' αφτά τα ανκυράκια
με τυς κάτικυς ςπιτάκια:

ςπόρι μέσα-τυς κλι̮ζμένι,
ςτο ςκοτάδι μαντρι̮ζμένι
κι' ας μιν έχυνε κλιδί —
δεν μπορί κανίς να βγι.

Παραπέρα ι ντομάτες
̮ζυμερές κε μιροδάτες.
Κςαπλομένες κοκινί̮ζυν.
Το περβόλι-μας ςτολί̮ζυν.

Δίχος πόρτες με παραθιράκια
Κόζμο πλίθος έχυν τα σπιτάκια
Μέσα-τυς μιά κόρι ίνε μαντριζμένι,
Κι πλευσύδα-τις ουσο στι στρατίτσα βγένι.

ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ-ΜΑΣ

'Ολο το καλοκέρι το περιβόλι μας φάιζε. Κε για το χιμόνα από κι σορέψαμε ζαπάσια.

Ακόμα νορίς το καλοκέρι αρχίσαμε να τρόμε πράσινα κρομιδάκια. Τα τρόγαμε κε με το κβας, κε με το πσομί, κε με τις καρτόπλες.

Γλίγορα αρχίσανε να οριμάζυνε κε τ' ανκύρια. Νόστιμα ανκύρια, πυ τα πέρναμε ίσια απ' τις βραγιές! Τα τρόγαμε κε στο μεσιμερινό το φαί κε στο βραδινό.

Κ' ίστερα αρχίσανε ι πρόιμες καρτόπλες. Βγάζαμε απ' το χόμα πρόιμες καρτόπλες, τις πλίναμε κε τις πσίναμε. Ι πσιμένες καρτόπλες ίνε νόστιμες, το καβυρντιζμένο καπύκι-τυς, τρίζι!

Κοκινίσανε κ' ι ντομάτες. Ε, κε τί καλές πο ίνε! Νόστιμες, ζουμερές! 'Ινε καλό να τις βάλις κε στο μπόρστζι, να τις τρος κε με καρτόπλες, ί μόνο να τις αλατίσις κε να τίς τρος με πσομί!

'Ιρθε ο Σεπτέβρις, πρέπι απ' το περιβόλι όλα να τα σορέπσι κανίς για ζαπάσια. Μπροστά απ' όλα σορέπσαμε τις ντομάτες,—γιατί αφτές φοβούντε το αγιάζι. Κσεριζόσαμε τα κρομίδια, τα δέσαμε σε δεμάτια κε τα κρεμάσαμε σιμά στο φύρνο για να κσεραθύνε. Σα δεν τα κσεράνις καλά — όλα σαπίζυνε.

Αρχίσαμε να βάζυμε στα ποντβάλια τα ρεπάνια, τις μορκόφκες κε τα κοκινογύλια κε να ρίχνυμε πάνο κσερό άμο.

'Ιστερα καταπιαστίκαμε με τις καρτόπλες. Απ' αφτές ίχαμε πολές. Καλά, πυ κι' ο κερός ίτανε κσερός, κ' ι καρτόπλες κσερές—μπορέσαμε ίσια να τις βάλυμε στο ποντβάλι.

Τελιόσαμε τις καρτόπλες, αρχίσαμε τα λάχανα. Τα κόπσαμε, τ' αλατίσαμε, ολάκερα κεφάλια τα κυβαλίσαμε στο ποντβάλι, για να έχυμε κε το χιμόνα φρέσκα λάχανα.

Τα ετιμάσαμε όλα—κε δε φοβύμαστε το χιμόνα!

ΛΙΣΕ ΤΟ ΕΝΙΓΜΑ

Ο περιβολάρις Φέντιας
μακριά τι μύτι έχι,
όπυ κι' αν γιρίσι το νερό
απο κι κε τρέχι.

ΤΙΣ ΡΙΖΕΣ Ι ΤΙΣ ΚΟΡΦΕΣ

Τον παλιό κερό ς' εμάς κανίς δεν ίκςερε να φιτέπςι πατάτες (καρτόπλες). Δεν κςέρανε ακόμα, κε τί ίνε.

Διάβαςε ένας πομέςτζικος, ότι πέρα απ' τι θάλαςα ίνε ένα λαχανικό—ι πατάτα. Έγραπςε να τον ςτίλονε πατάτες, κε τις φίτεπςε στο περιβόλι-τυ.

Φίτροςε ι πατάτα δινατί, γερί κι' όλι ςκεπάςτικε με λυλύδια.

Πέςανε τα λυλύδια. Στον τόπο-τυς φανίκανε ςκλιρά, ςτρονκιλά ςφεράκια, πυ ίτανε μεγάλα ςαν ένα καρίδι.

Σορέπςανε αφτά τα ςφεράκια, τα καβυρντίςανε μέςα ςε βύτιρο.

Προςκάλεςε ο πομέςτζικος τυς γνόριμύς-τυ, για να τυς φαίςι με το νέο φαί. Πίρανε ι μυςαφίριδες στο ςτόμα από ένα καβυρντιζμένο ςφεράκι, μαςύνε, ζαρόνυνε το πρόςοπο. Δοκίμαςε κι' ο ίδιος ο νικοκίρις ςτράβοςε το ςτόμα-τυ απ' αφτό το φαί. Θίμοςε ο νικοκίρις κε λέι:

— Βγάλτε με τις ρίζες-τυ κε πετάκςτε αφτό το παλιόχορτο!

Τιν άλι μέρα κςεριζόςανε το φιτό. Ντρανύνε — ςτις ρίζες-τυ κάτι κυβαράκια.

— Ελάτε ας πςίςυμε αφτά τα κυβαράκια!

Τα δοκιμάςανε, ίτανε νόςτιμα.

Τυ αρέςανε κε τυ πομέςτζικυ:

— Ε, μα τί αχμάκις πυ ίμυνα! — λέι, — έπρεπε να ςορέπςυμε τις ρίζες, κ' εγό καβύρντιςα τις κορφές.

Κε πράσινο με φιλτό στι
βραγιά μεγάλοσε φιτό.
Τι ρίζα-τυ σκάλισε λιγάκι
με θάρρις.....

Τ' ΑΓΡΙΟΧΟΡΤΑΡΑ

Στο απέραντο το τζόλι
πολεμύνε τόρα όλι.
Βοτανίζυνε με τσάπες
ι κολχόζνικι-χοριάτες.
Προσπαθύνε να γλιτόσυν
στο περβόλι τα φιτά-μας.
Πολεμύνε να σικόσυν
τιν κολχόζικι σοδιά-μας.

Κόφτυν, ρίχνυν εκί πέρα
αγριόχορτα όλι μέρα
για να γίνυνε καλές
μελιντζάνες, πιπεριές.
Να σορέψυν ανκυράκια
πατατίτσες, φασυλάκια.
Για να τρόνε ι χοριάτες
κ' ι υντάρνικι εργάτες.

ΛΑΧΑΝΟ-ΠΕΤΑΛΥΔΕΣ

Πολές πεταλύδες πετύνε πάνο απ' τυς μπαχτζέδες κε τα περιβόλια-μας. 'Ομορφες αντίκρι στον ίλιο με λογιό-λογιό χρόματα, με τα πλυμιστά, χροματιζμένα φτερά-τυς! Κι' όμος πολές απ' αφτές φέρυνε μεγάλι ζιμία. Απ' τ' αβγά τις πεταλύδας βγένυνε κάμπιες. Αφτές τρόνε τα λαχανικά στα περιβόλια, κάνυνε ζιμία στα δέντρα, πυ ίνε στυς μπαχτζέδες. Κάποτε ι κάμπιες περισέβυνε πολί.

Μια φορά το τρένο στι μέσι τυ δρόμυ άρχισε να πιγένι ολοένα πιο αγάλια. Στο στερνό στάθικε όλος διόλυ. Ι

επιβάτες βγίκανε έκσο να ντρανόνε — τί ίνε. Φάνικε, ότι όλι ι σιδεροδρομικί γραμί σε μεγάλι απόστασι σκεπάστικε από πολές χοντρές κάμπιες.

Ι τροχί τυ τρένυ πατίσανε άπιρες κάμπιες, μα κι' απ' αφτό γλιστρύσανε πάνο στις ράγιες κε γιρίζανε στον τόπο-τυς. Το τρένο στάθικε.

Αφτές ίτανε κάμπιες άσπρις λαχανο-πεταλύδας. Κε στις διο μεριές τυ δρόμυ φενόντανε τα λαχανο-χόραφα. Μα αντίς λάχανα ς' αφτά μίνανε μονάχα τα κοτζάνια, πυ τα φάγανε όλος διόλυ. Ι κάμπιες φάγανε όλα τα λάχανα. Τόρα περάσανε ς' άλο τόπο — πυ δεν τον πιράκσανε ακόμα.

Ι ΚΑΜΠΙΑ

Σέρνετε μικρί καμπίτσα
Πάνο στι χλορί μιλίτσα.
Στα κλαδιά-τις ανεβένι.
Τρόι φίλα, δε χορτένι.
Πάντα τρόι, μεγαλόνι.
Στρονκιλένι κε φυσκόνι.

Το δεντράκι-το καιμένο
στέκι τόρα μαραμένο.
Φαγοθίκανε τα φίλα.
Πάνε, πέσανε τα μίλα.
Μα ι κάμπια δε χορτένι
ς' άλο δέντρο πια διαβένι.

Ο ΒΑΤΡΑΧΟΣ

— Βάτραχος, βάτραχος! χτιπίστε-τον! — πιχτά φονάζυνε τα πεδάκια.

Δεν κσέρυνε, ότι ο βάτραχος ίνε φίλος τυ ανθρόπυ. Κανένα κακό δεν κάνι — μονάχα μιν τον πέρνετε στα χέρια-σας. 'Ολο το κορμί τυ βατράχυ ίνε από κρεατοελιές. Απ' τις κρεατοελιές βγένι φαρμακερό ιγρό. Απ' αφτό κνίθετε το δέρμα.

Τιν ιμέρα ο βάτραχος κιμάτε σε κανένα σκοτινό, ιγρό τόπο. Φιλάγι το βράδι. Το βράδι βγένι στο κινίγι.

Νά ςέρνετε κανένα ςκυλίκι ί κάμπια. Ο βάτραχος το ίδε κε το ςιμόνι κριφά ςα γάτα. Μόλις ςιμόςι, πιδάι. Νά ςα να χτίπιςε κάπιος λαφρά με τα δάχτιλά-τυ, κε το ςκυλίκι χάθικε. Δεν ντρανάς πιος ίνε, πυ χτίπιςε. Χτίπιςε ι γλόςα τυ βατράχυ. Ι γλόςα τυ βατράχυ ίνε ένα θαμαστό πράμα. Ίνε κολιμένι ςτο ςτόμα όχι με τιν πιςινί άκρι, μα με τιν μπροςτινί. Ι πιςινί άκρι τις γλόςας-τυ ίνε λέφτερι. Ο βάτραχος τι βγάζι έκςο. Όλι ίνε ςκεπαζμένι με φτίζμα, πυ κολνάι. Το κινίγι πιάνετε ς' αφτίνα πολί λαφρά. Χτιπάι ο βάτραχος μ' αφτίνα το ςκυλίκι ί το μαμύδι κε το τραβάι ςτο ςτόμα. Το τραβάι, ςφαλίζι τα μάτια-τυ κι' αρχίζι να το καταπίνι. Το καταπίνι κε πάλι ντρανάι, κανένα άλο ακόμα να χτιπίςι.

Όλι τι νίχτα ο βάτραχος καταςτρέφι κάμπιες, ςκυλίκια, ςαλιάνκυς, μαμύδια τις νίχτας—τα βλαβερά ζόα τον περιβολιόν, τον χοραφιόν, τον λιβαδιόν κε τον μπαχτζέδον.

Ι βάτραχι ίνε φίλι τυ ανθρόπυ. Να φιλάγετε τυς βατράχυς.

Ο ΜΠΑΧΤΖΕΣ

Με γλικό ζυμί γεμάτα
Τόρα γέρνυν μιροδάτα
τα μιλάκια κε τ' απίδια.
Κιτρινίζυν τα καρίδια.

Τα ερίκια φορτομένα
ςτα κλαδιά-τυς κρεμαζμένα.
Τον φιλάκςανε καλά
τον μπαχτζέ-μας τα πεδιά.

ΤΟ ΚΣΕΝΟ ΚΛΑΔΑΚΙ

Φίτροσε στο όρος μια άγρια μιλιά. Ίρθε στο όρος ο μπαχτζεβάνις με το τσαπί-τυ, ίδε τι μιλίτσα κε λέι:

— Νά όμορφο δεντράκι, αφτό θα μυ χριαστί.

Έσκαπσε προσεχτικά τι μιλίτσα, δεν έβλαπσε τις ριζίτσες-τις, τιν έφερε στον μπαχτζέ κε τι φίτεπσε.

Τον άλο χρόνο ίρθε ο μπαχτζεβάνις με ζαροτό μαχέρι. Έκοπσε όλι τιν πράσινι κορφί τυ δέντρυ κι' αφίκε μονάχα τον κορμό. Έσκισε από πάνο τον κορμό κε στι σκιζμάδα μέσα έχοσε νέο βλαστάρι από καλί μιλιά. Ίστερα ο μπαχτζεβάνις σκέπασε τι σκιζμάδα με πιλό κε τιν έδεσε με πατζαβύρα. Κάρφοσε ολόγιρα στο νέο βλαστάρι πασάλια κ' έφιγε.

Αρόστισε λίγο ι μιλίτσα, μα ίτανε νέα κε γερί. Γλίγορα καλιτέρεπσε. Κε το κσένο κλαδάκι μεγάλονε μ' αφτίνα.

Πίνι το κλαδάκι το ζυμί τις μιλίτσας κε μεγαλόνι γλίγορα: βγάζι όλο νέα μπυμπύκια κε φίλα. Βγάζι όλο βλαστάρια, κλαδάκια.

Ίστερα από τρία χρόνια το δεντράκι σκεπάστικε μ' ασπρο-τριανταφιλένια λυλύδια.

Πέσανε τ' ασπρο-τριανταφιλένια πέταλα τυ λυλυδιύ, κε στον τόπο-τυς φάνικε ι πράσινι αβγοθίκι. Το φτινόπορο απ' τιν αβγοθίκι γίνανε τα μίλα. Κι' όχι πια κσινά αγριόμιλα, μα μεγάλα, κόκινα γλικά μίλα.

Κε τέτια ομορφύτσικι έγινε ι μιλίτσα, όστε απ' άλυς μπαχτζέδες ερχόντανε να πάρυνε απ' αφτίνα νέα βλαστάρια για μπόλιαζμα.

Το μίλο

Ιν' ατό ζυμί γιομάτο.
Τι γλικό κε μιροδάτο:
Κοκινίζι στο-κλαδί,
Θα το φάι το πεδί.

Ι ςπόρι ςτιν Ελένι, το καπύκι ςτον Αλέκο, ι καρδιά ςε ςένα, το μιςό ςε μένα.

ΣΤΟΝ ΜΠΑΧΤΖΕ ΤΥ ΜΙΤΖΥΡΙΝ

Ο Μιτζύριν ίνε φιμιζμένος μπαχτζεβάνις. Αφτός κάνι λογιό λογιό πιράματα για να μεγαλόνυνε κενύργιο λογιό δέντρα. Πολεμάι για να πάρι καλό λογιό φιτά, πυ δε φοβύντε απ' το κρίο.

Νά μια βραγιά από δεντράκια. Ίνε δέντρα-κάρλικα απιδιάς. Απ' τα χαμιλά δέντρα μπορύμε να ςορέπςυμε κι' άλο λαφρά τυς καρπύς. Το ντράνιμό-τυς ίνε κι' άλο λαφρό. Νά ένα κλαδί με φίλα αγριοκεραςιάς, κε πάνο-τυ ίνε βίςινα. Σε κάθε λαβδίτςι ίνε όχι από διο βίςινα, όπος πάντα, μα από 50-60 βίςινα. Απ' τιν αγριοκεραςιά κε τι βιςινιά ο Μιτζύριν πίρε νέο καρποφόρο δέντρο.

Νά ένα δεντράκι βιςινιάς. Μεγαλόνι μέςα ςτι γλάςτρα

πάνο στο τραπέζι. Αφτά τα μικρότσικα δεντράκια σκεπαστίκανε με μεγάλα κε ζυμερά φρύτα. Για τα δέντρα-κάρλικα χριάζετε πολί λίγος τόπος, μα δίνυνε πολύς καρπύς.

'Ινε τέτιες μιλιές στον μπαχτζέ τυ Μιτζύριν, πυ φοβύντε να κιμύντε από κάτο ι φίλακες. Αν πέσι κανένα μίλο απ' τι μιλιά, θα κσιπνίσις με μεγάλο τρίκσιμο.

Για να βαστάκσις τέτιο μίλο, χριάζετε ν' ανίκσις πλατιά τιν παλάμι-συ.

Στον μπαχτζέ τυ Μιτζύριν ίνε κε πολές γιάγοντες. Ι γιάγοντες ίνε χοντρές, ζυμερές.

Ι μαλίνα ίνε τέσερις φορές μεγαλίτερι απ' τι σινιθιζμένι. 'Ινε γιάγοντα δινατί, δε φοβάτε το κυβάλιμα, δεν παραβράζι.

'Ινε πολά όμορφα πράματα στον μπαχτζέ τυ Μιτζύριν. Πάνε εκί ι μπαχτζεβάνιδες να μάθυνε πος φιτρόνυνε κε μεγαλόνυνε τα νέα φρύτα, τα λαχανικά, ι γιάγοντες.

Ο ΦΙΛΑΚΑΣ

Τέλιοσε το καλοκέρι. Στον κολχόζικο μπαχτζέ φένυντε χοντρά ζυμερά μίλα κι' απίδια.

Κάθε νίχτα ο παπύς Ιγνάτις φιλάγι τον μπαχτζέ. Κάθε βράδι τον σιμόνι ο Σένιας:

— Πάρε κ' εμένα αντάμα-συ να φιλάγο, πάρε-με παπύ!

— Μα εσί θα κιμιθίς, τρελόπεδο, — μυρμυρίζι ο παπύς.

— Όχι δε θα κιμιθό, εσί μόνο πάρε-με!

Στο στερνό ο παπύς το δέχτικε.

— Πάμε πια! Ας ντρανό, τί φίλακας θα ίσε.

'Ιτανε ισιχία στο μπαχτζέ. Βγίκε το φενκάρι. Ο παπύς

πίγε στιν καλίβα κε ίπε στο Σένια να τον φονάκςι, ςαν α-κύςι τίποτα.

'Αρχιςε να νυνίζι ο Σένιας, ότι άβριο θα πι ς'όλα τα πεδιά, πος δεν κιμίθικε όλι τι νίχτα, φίλαγε τον μπαχτζέ με τον παπύ.

Νύνιζε ο Σένιας κε ντρανύςε το φενκάρι. Ντρανύςε, ντρανύςε, κι' αφτό έγινε πια όχι φενκάρι, μα μεγάλο κίτρινο καβύνι. Θέλι ο Σένιας να πιάςι το καβύνι, απλόνι ς' αφτό τα χέρια-τυ, μα δεν μπορί να το φτάςι με κανένα τζαρά.

'Ακςαφνα το ςκύντιςε κάπιος.

— Μορέ φίλακας!

Ακύι ο Σένιας τι φονί τυ παπύ.

Τί ίνε;

Σικόθικε ο Σένιας κ' έτριβε τα μάτια-τυ.

Ντρανά μπροστά-τυ ίνε ο παπύς Ιγνάτις, κε στον υρανό βλέπι όχι πια το φενκάρι, μα τον ίλιο.

Γελάι ο παπύς: Μορέ φίλακας!

Ι ΑΛΑΛΕΤΙ ΜΥΣΑΦΙΡΙΔΕΣ

Το καλοκέρι ι λαγί δεν μπένυνε στον μπαχτζέ. Μα το χιμόνα δεν ίνε έτςι.

Το χιμόνα ι λαγί πινύςανε. Ζιτίςανε κάτι να φάνε κε βρεθίκανε στον μπαχτζέ. Στον μπαχτζέ μεγαλόνανε νέες μιλίτςες. 'Ιρθανε ς' αφτές κι' αρχίςανε να τρόνε το καπύκι-τυς. Σε κάμποσες μιλίτςες φάγανε όλο το καπύκι ολόγιρα στον κορμό.

Θαρθί ι άνικςι, θα δυλέπςυνε ι ρίζες τις μιλιάς, θ' αρχίςυνε να ρυφύνε το ζυμί απ' τι γι κε να το δίνυνε πςιλά από μέςα απ' τον κορμό ςτα φίλα.

Τα φίλα πάλι θ' αρχίςυνε να ςορέβυνε φαί κε να το ςτέλνυνε απ' το καπόκι κάτο ςτις ρίζες. Θαρθί το φαί απ' το καπόκι ος τον τόπο, πυ έφαγε ο λαγός, — ι ςτράτα ίνε κομένι. Πιο μακριά να πάι δεν μπορί. Φιλάγυνε ι ρίζες φαί απ' τα φίλα, μα το φαί δεν έρχετε. Θα κςεραθύνε, κε το δεντράκι θα χαθί.

Πός πρέπι να ιπεραςπίςυμε το δεντράκι απ' τυς λαγύς;

Δοκιμάςανε ι κολχόζνικι να δέςυνε ολόγιρα τα δέντρα με άχιρο, μα ι λαγί λαφρά κοματιάζανε το δεμένο άχιρο. Κι' ακόμα μέςα ςτ' άχιρα ςορεβόντανε κε ποντίκια. Αρχίςανε να τρόνε το καπόκι κ' ι λαγί κε τα ποντίκια. Αρχίςανε να δένυνε ολόγιρα ςτα δέντρα κλαδάκια από έλατο. Βοίθιςε. Ι λαγί φοβύντανε να μι τςιμπιθύνε απ' τις ςυβλερές βελόνες τυ έλατυ κε δεν πιράζανε το καπόκι.

Σ' άλο κολχόζι φράκςανε πιχτά τον μπαχτζέ. Ι λαγί πιδύνε ςιμά ςτο φράχτι, μα δεν μπορύνε να μπύνε ςτον μπαχτζέ. Κε τα δέντρα απομίνανε ολάκερα.

Ι ΠΙΣΤΙ ΦΙΛΑΚΕΣ

Σ' ένα χοριό ίτανε τόςι μπαχτζέδες, όςτε όλο το χοριό φενότανε ςαν ένας μεγάλος μπαχτζές. Τα δέντρα φέρνανε λυλύδια τιν άνικςι, κε ςτιν πιχτί πραςινάδα τον κλαδιόν πετύςανε τα πυλιά. Ολόγιρα αιδονίζανε τα τραγύδια κε το χαρύμενο κελάδιμα. Κε το φτινόπορο κυνιόντανε ανάμεςα ςτα φίλα μίλα, απίδια κε κοχίμιλα.

Μα νά ςορεφτίκανε τα πεδιά κε χαλάςανε τις φολιές τον πυλιόν. Τα πυλιά αφίκανε τυς μπαχτζέδες κε δε γιρίςανε πια εκί.

Ίρθε το φτινόπορο, ίςτερα ο χιμόνας. Ίρθε ι νέα άνικςι. Μα ςτυς μπαχτζέδες ίτανε ιςιχία κε λίπι.

Εκί μεγαλόςανε βλαβερές κάμπιες, πυ τις χάνανε πρότα τα πυλιά. Αφτές τρόγανε απτα δέντρα όχι μόνο τα λυλύδια, μα κε τα φίλα. Κε τα γιμνά δέντρα στεκόντανε το καλοκέρι λιπιμένα, όπος το χιμόνα.

'Ιρθε το φτινόπορο. Στυς μπαχτζέδες δεν ίτανε ύτε μίλα, ύτε απίδια, ύτε κοκίμιλα.

ΤΑ ΣΤΑΡΟΠΥΛΙΑ

Σταροπύλια σταχτερά,
με τραγύδια, με χαρά
ςτίςανε τρελό χορό.
Τςίρι-τςίρι-τςιριτρό.

Στα σταφίλια-μας πετύν
κε τις ρόγες-τυς τςιμπύν.
Πίνυνε ζυμί γλικό.
Τςίρι-τςίρι-τςιριτρό.

Τα αμπέλια-μας τριγύν.
Φτερυγίζυν κε πιδύν.
Έχυν πέταμα λαφρό.
Τςίρι-τςίρι-τςιριτρό.

ΤΟ ΣΤΑΡΟΠΥΛΙ ΣΤΙ ΦΟΛΙΑ
(ΠΑΡΑΜΙΘΙ)

Μια φορά κ' ένα κερό ίτανε ένα κιτρινόςτομο σταροπύλι, πυ το λέγανε Πύντικ, κε ζύςε πάνο απ' το παράθιρο τυ λυτρύ, πίσο απ' το περβάζι, σε ζεςτί φολιά.

Ακόμα δε δοκίμαςε να πετάκςι, μα κυνύςε πια τα φτερά-τυ, κι' όλο ντρανύςε απ' τι φολιά.

— Τζιβ, τζιβ; — το ροτύςε ι μάνα-τυ.

Αφτό κυνύςε τα φτερά-τυ, ντρανύςε τι γι κε κελαδύςε:

— 'Ινε πολί μάβρι, πολί μάβρι. Πέτακςε κε ίρθε ο πατεράκις-τυ, έφερε στον Πύντικ μαμύδια κε μαχτανέφκονταν:

— Τζίο. — τζίο . . .

I μάνα-τυ το δέχτικε.

— Τζιβ, τζιβ.

Κι' ο Πύντικ κατάπινε τα μαμύδια.

Κι' όλο σικονότανε πσιλά απ' τι φολιά, όλο ντρανύσε.

— Τζιβ, τζιβ, — ανισιχύσε ι μάνα-τυ.

'Ετσι όλο κε πίγενε, μα τα φτερά δε σπυδάζανε να μεγαλόσυνε.

ΕΝΑ ΚΑΚΟ

Φίσισε μια φορά ο άνεμος.

Ο Πύντικ καθότανε στιν άκρι τις φολιάς κ' έπεσε κάτο. Ι μάνα από πίσο-τυ, κ' ι κσανθί γάτα, με τα πράσινα μάτια βρέθικε αμέσος εκί. Φοβίθικε ο Πύντικ, άνικσε τα φτερά-τυ, κυνιέτε στα σταχτερά-τυ ποδάρια κε τζιβίζι. Κ' ι μάνα-τυ το σπρόχνι στιν πάντα, τα πύπυλά-τις σικοθίκανε πάνο — άγρια, άφοβι, άνικσε το στόμα-τις κε σιμάδεπσε στα μάτια τις γάτας.

Ο φόβος σίκοσε απ' τι γι το σταροπύλι. Πίδισε, κύνισε, τα φτερά-τυ κε με μιας ίτανε πάνο στο παράθιρο.

Πέτακσε εκί κ' ι μάνα-τυ, δίχος υράδι, μα με μεγάλι χαρά· κάθισε σιμά-τυ, το τσίμπισε με τι μίτι-τις στιν τζαγάδα κε λέι: —Τζιβ, τζιβ.

Κ' ι γάτα κάθετε πάνο στι γι, καθαρίζοντας απ' τα νίχια-τις τα πύπυλα τις μάνας τυ σταροπυλιύ. Το ντρανά ι κσανθί, πρασινομάτα κε με λίπι μιαυλίζι:

— Μιαυ-τέτιο σταροπύλι, σαν ποντίκι... Μιάυ, μιάυ

Κε όλα τελιόσανε καλά, αν λιζμονίσυμε μόνο, ότι ι μάνα απόμινε δίχος υράδι.

Μικρός κλέφτις με γίνα
σταχτερί.
Τρέχι δο κ'εκί για να βρι φαγί

ΠΡΙΝ Κ'Ε ΤΟΡΑ

ΠΡΙΝ

Το άλογο ψόφια
τ' αλέτρι τραβύσε.
Το μάβρο το χόμα
λαφρά τσυνκρανύσε.
Στο τζόλι σκιμένος
σκλιρά πολεμύσε
ο δόλιος χοριάτις
κε πάντα πινύσε.

ΤΟΡΑ

Κολχόζικο τζόλι
πλατιά απλομένο.
Με άλογα, τράκτορ
βαθιά οργομένο.
Καθάριο σιτάρι
στ' αβλάκια σπαρμένο,

ςε χόμα αφράτο
καλά δυλεμένο.
Γεμίζι τ' αμπάρια.
Το κράτος πλυτένι.
Κολχόζια ςικόνι.
Τον κόζμο χορτένι.
Περνύνε κολόνες
ατέλιοτες τόρα.
Νικάς, διναμόνις
υντάρνικι χόρα.
Σφιχτά το τιμόνι
ςτα χέρια κρατύνε
γερί τρακτορίςτες,
μπροςτά μας τραβύνε.

ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΤΥ ΒΑΛΤΥ

Πίγανε τα πεδιά ςτο όρος για να χαντραίςυνε τ' άλογο. Πάνε ςτιν άκρι τυ όρυς κε ντρανύνε: κάθετε ο μπάρμπα Ματθέος, αναπάβετε.

— Γιά-ςυ, μπάρμπα Ματθέο! Δεν ίδες τ' άλογό-μας;

— Χόθικε τ' άλογό-ςας ςτο βάλτο ίςαμε τ' αφτιά, — χορατέβι ο μπάρμπα Ματθέος.

— Σε πιό βάλτο;

— Μα τί νυνίζετε, εδό πάντα τζόλι ίτανε; Στον παλιό κερό, ςτον κερό τυ τςάρυ, εδό ίτανε βάλτος. Ίτανε βύρκος, φυρκιζόντανε πρόβατα, αλογάκια. Μια φορά λίγο απόμινε να φυρκιςτί κε χτινό.

— Κε πος μπίκε εκί το χτινό;

— Πίγενε, πίγενε, κε χόθικε ςτο βάλτο ίςαμε τα κέρατα.

— Μπάρμπα Ματθέο, κε πύ πίγε ο βάλτος;

— Τον κάνανε να τρέχςι ςτο ποτάμι, νά πυ. Αφτό πια το κάνανε ςτον κερό τις ςοβιετικίς εχςυςίας. Ίρθανε απ' τιν πόλι ντράνεςαν ολόγιρα όλα, ίςτερα αποφαςίςανε: «να κςεράνυνε το βάλτο».

Πολύς καβγάδες τότε κάναμε. Πολές φονές:

«Εμίς δεν κάναμε το βάλτο, εμίς δε χριάζετε να τον κςεράνυμε. Όφελος γιά θάνε, γιά όχι, μα λίγιςε τι ράχι-ςυ, ςκάπςε χαντάκια». Μα πάλι κςεράνανε το βάλτο, κε τόρα αρχίςανε εδό ν' αλετρίζυνε.

Τα πεδιά μιλίςανε κε τρέχςανε ίςια εκί, όπυ ίτανε πριν ο βάλτος, κι' ο μπάρμπα Ματθέος τράβιχςε το λυρί τυ αλετριύ:

— Εμπρο-ο-ός! — κε πίγε ν' αβλακιάςι το χοράφι με τ' αλέτρι, για να το ετιμάςι για τιν ερχόμενι ςοδιά.

ΙΛΕΧΤΡΟΣΤΑΝΤΣΙΑ

Περάςανε τρία χρόνια.

Σ' αφτό το χοράφι φιςύςε κε βροντύςε το τράκτορ με τ' αλέτρια. 'Αφινε πίςο-τυ πλατιά μάβρι λυρίδα από ςικομένο χόμα. Απ' το όρος ακυότανε το τρίχςιμο τον πριονιόν κι' ο κρότος, πυ βγάζανε τα τςεκύρια. Εκί, πίςο απ' το όρος, στο βάλτο τις τόρφας χτίζανε ιλεχτροςτάντςια.

Διο πεδιά ερχόντανε απ' το όρος. Αντίκρι-τυς ίρθε ο μπάρμπα Ματθέος με το τςεκύρι στο ζονάρι.

— Γιά-ςυ, μπάρμπα Ματθέο!

— Από πύ έρχεςε τρεχάτα;

— Πίγαμε στι στάντςια.

— Έτςι! Λένε πος γλίγορα θα χτίςυνε τιν ιλεχτροστάντςια—ίπε ο Ματθέος.

— Ολόγιρα ς' όλα τα κολχόζια θα δόςι φος. Κε στο μιλάρι πάλι θα δίνι δίναμι.

Νε, πεδιά, όταν ίμυνα στα χρόνια-σας εγό κε στο όραμά-μυ δεν ίδα κίνο, πυ βλέπετε τόρα εσίς. Εγό, από μικρός αλέτριζα το χοράφι με ξιλένιο αλέτρι. Στα σιδερένια αλέτρια δέκα χρόνια σινιθίζαμε. Μα τόρα νά βγίκανε τα τράκτορ. Κάθε χρόνο—κι' όλο νέα πράματα έχυμε.

ΤΟ ΧΤΙΣΙΜΟ

Σε βράχυς άγριυς, σε βάλτυς,
σε τόπυς έριμυς, γιμνύς
γιγάντι σίμερα φιτρόνυν,
μεγάλυς χτίζυμε σταθμύς.

Το ρέμα τρέχι με τα τέλια,
γιρίζι τόρνυς, μιχανές,
βαγόνια σέρνι κε ανάβι
τις λάμπες τις ιλεχτρικές.

Ο ΙΛΕΧΤΡΙΖΜΟΣ

Στο χοριό-μας φέρανε ιλεχτριζμό. Κ' εμίς στιν καλίβαμας κρεμάσαμε διο λαμπίτσες. Μα ο παπύς-μας ίδε, ότι κρεμάζυνε τις λαμπίτσες κι' άρχισε να βρίζι.

— Εσίς,—λέι,—κάνετε τυς διαβόλυς να χέρυντε, κ' ι φύσκες-σας δε θ' ανάβυνε.

Κ' εγό πάλι δεν πίστεβα, όταν τις βάζανε. Ίτανε πολί θαμαστό. Ναάζι δε χριάζετε κε σπίρτα δε χριάζυντε.

Μόλις αφίκανε φος στις διο λαμπίτσες, όλι χαρίκαμε.

Τότε ο πατέρας μας ίπε:

— Νά, πεδιά, ος πύ φτάνυνε ι άνθροπι: φος πολί, κε δεν καπνίζι. Μπορί κανίς κε τι σόμπα ν' ανάψι δίχος ξίλα,—με τον ιλεχτριζμό, ότι φαί θέλις μπορίς να μαγιρέψις. Κε το χοράφι δεν ίνε ανάνκι ν' αλετρίζις με τ' άλογα, μπορί να κάνι κανίς κε ιλεχτρικό αλέτρι: μόνο-τυ θα πιγένι.

Βγίκανε όλι απ' τιν καλίβα, εγό δεν έχο ιπομονί, θέλο καλά να μάθο: ανάβι ί δεν ανάβι ι τρίχα μέσα στι φύσκα. Πάνο απτι φύσκα κάνανε μάβρο κεφαλάκι, κε στο κεφαλάκι μικρό χερύλι.

Γίρισα το χερύλι στα δεξιά — φάνικε φος. Το γίρισα

μια φορά ακόμα πάλι στα δεξιά—έγινε σκοτάδι.

Νά θάμα!

Τότε πίρα κε κσεβίδοσα τι φύσκα απ' το κεφαλάκι. Το φος έζβισε.

'Αρχισα να πασπατέβο το κεφαλάκι από κάτο, όπυ βιδόνετε ι φύσκα, κε τότε κάτι με σκύντισε στα δάχτιλα. Φοβίθικα κε φόνακσα:

— Πιος με σκυντάι;

Πασπάτεπσα κίνο τον τόπο στο κεφαλάκι ακόμα μια φορά κε πάλι με σκύντισε. Πάλι φόνακσα. Μπίκε κι' ο πατέρας στιν καλίβα, ροτάι:

— Γιατί φονάζις;

Εγό τυ ίπα:

— Κάπιος με χτίπισε στα δάχτιλα.

Ο πατέρας μυ ίπε:

— Κσεβίδοσες τι λαμπίτσα, μα δεν κλίδοσες τον ιλεχτριζμό. Στο τέλι, όπυ κρέμετε ι λαμπίτσα, ίνε ιλεχτρική δίναμι. Νά αφτί κε σε χτίπισε στα χέρια. 'Αλι φορά δίχος εμένα να μιν κσεβιδόνις τι λαμπίτσα, γιατί μπορίς να μας κάνις κανένα κακό. Ι ιλεχτρική δίναμι κι' άλογο ακόμα σκοτόνι.

ΔΙΟ ΛΑΜΠΕΣ

Ι ΛΑΜΠΑ ΤΥ ΝΚΑΖΙΥ

Δίχος πονιριά ανάβο
μ' ένα σπίρτο σαν κερί.
Νκάζι για φαγί μυ δίνυν.
Φυσκοτό φορό γιαλί.

Δε μπορίς εσί ν' ανάπσις
μ' ένα σπίρτο σαν κ' εμένα.
Τί μυ λες, πος ίσε λάμπα;
— 'Ισε ράτσα τιποτένια.

Ι ΙΛΕΧΤΡΙΚΙ ΛΑΜΠΑ

Πιος πιστέβι κυταμάρες:
Το φιτίλι-συ καπνίζι.
'Εχις χάλια! Κε το φός-συ
τρεμυλιάρικα φοτίζι.

Κίτα τόρα το δικό-μυ:
βγάζι λάμπσι δινατί.
Μάθε, αδερφί πος έχο
τιν υράνια αστραπί.

Δε χριάζυμε φιτίλια,
με τα τέλια, βρε κυτί,
ρέμα δινατό μυ στέλνι
στάντςια ιλεχτρικί.
Για να ζμίκςυνε τα τέλια
— να γιρίςις το κλιδί
κι' ο καθένας ςαν αςτράπςο
θα φονάκςι κε θα πι:
«Τί μεγάλο φος, πυ τὄχι» !
— Το κατάλαβες γιά όχι;

ΜΥΣΑΦΙΡΙΔΕΣ ΑΠ' ΤΙ ΜΤΣ

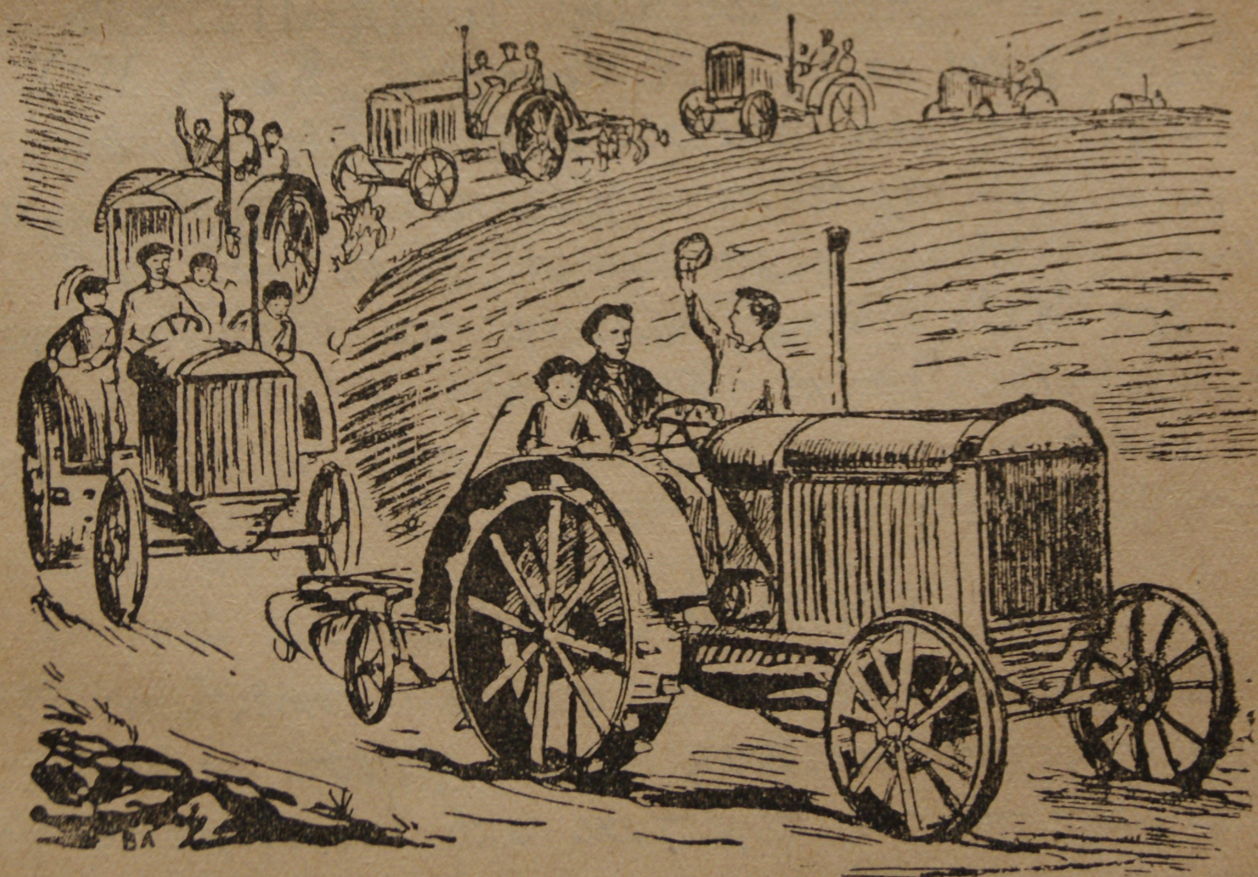
Μέςα απ' το κολχόζικο χοράφι πίγενε μια κολόνα από τράκτορ. Δεκαπέντε κομάτια.

— Ντράνα κι, πόςο πλατί τόπο πιάνυνε !— φονάζανε τα πεδιά.

— Κε πόςο βαθιά!

'Οταν τέλιοςε ι δυλιά ο τρακτορίςτας ςταμάτιςε το τράκτορ.

— Εμπρός, καθίςτε, όπιος ίνε πιο άφοβος.

Σορέβυντε τα πεδιά, ςκυντάι ο ένας τον άλο.

Ι πιο άφοβι— ο Θανάςις με τον Κόςτα— βγίκανε πάνο ςτο τράκτορ κε διαβίκανε.

Τί καλά! — Γελύνε.

Ίςτερα απ' αφτύς κε τ' άλα τα πεδιά θέλανε να πάνε με το τράκτορ. Όλα παρακαλέςανε:

— Βάλε κ' εμένα, μπάρμπα, να καθίςο, βάλε-με να καθίςο!

Γλίγορα ς' όλα τα τράκτορ πάνο φενόντανε τα κεφάλια τον πεδιόν.

Ίςτερα όλι πίγανε στο ποταμάκι να λυςτύνε. Στο ποτάμι τα πεδιά κ' ι τρακτορίςτες κάνανε τύμπες, βυτύςανε μέςα στο νερό. Ι μυςαφίριδες αμέςος γίνανε όχι κςένι, μα δικί-τυς, καλί γνόριμι.

— Μπάρμπα, κι' από πύ ίρθατε;—αρχίςανε να ροτύνε τυς τρακτορίςτες.

— Απ' το Ποτιόμκιν, απ' τι στάντςια.

— Από πιά στάντςια;

— Απ' τι μιχανο-τρακτορικί. Τι λένε ΜΤΣ. Κάθε κολχόζι δεν μπορί να έχι όλες τις μιχανές. Κε στι ΜΤΣ ίνε τράκτορ, σπαρτικές, θεριςτικές κι' αλονιςτικές μιχανές. Αφτές ι μιχανές καματέβυνε τι γι, ςορέβυνε τι ςοδιά στα κολχόζια. Νά ίρθαμε κε στο δικό-ςας το κολχόζι.

Στα ΜΤΣ έχυμε κε βιβλιοθίκι: εκί βρίςκυντε εφιμερίδες κε βιβλία. Ίνε κε ράδιο κε κινό κε θέατρο.

Ελάτε κε ςις, πεδάκια, έχυμε πολά να ςας δίκςυμε, —τα λαλύςανε ι τρακτορίςτες.

ΣΤΟΝ ΠΑΛΙΟ ΚΕΡΟ

Το χιμόνα, όταν δεν ίχε φαγύρα ο πομέςτζικος έδοςε άχιρα στυς χοριάτες. Εκίνι έπρεπε γι' αφτό να δυλέπςυνε το καλοκέρι για τον πομέςτζικο από διο ντεςετίνες κάθε σπίτι.

Στι «μίρα-μας» έπεςε ένα κομάτι ςιμά στιν ταραμά. Το χόμα εκί ίτανε ίςα κάτο γιομάτο από αγριοχόρταρα. Προς το βράδι έπεςε μικρί βροχί, φύντοςε το χόμα.

Ο πατέρας χάρικε:

— Όπος-όπος θα μπορέσυμε... Νά κε τ' αλέτρι χόνετε στο χόμα ςα ςε βύτιρο!

Φάγαμε το βραδινό φαί κε πέςαμε να κιμιθύμε κάτο απ' το αμάκςι. Τ' άλογό-μας με δεμένα τα ποδάρια το αφίκαμε να βόςκι στο θεριζμένο λιβάδι.

Τι νίχτα με κςιπνίςανε φονές κε βριςιές. Πέτακςα το κοντογύνι-μυ, άνικςα τ' αφτιά-μυ κι' άκυα.

— Τί, στο σπίτι-ςυ ίρθες;—ακυότανε μια κςένι φονί.

— Θα ςυ δίκςο...

— Πύ ίνε το χανιάρι; Δός—το γλίγορα!

Ίςτερα χτιπίςανε τέςερα ζευγάρια ποδάρια, βυίςανε τα δεντράκια ςιμά στιν ταραμά, κ' έγινε ιςιχία.

Το πρωί, με το κςιμέρομα, όταν εγό ακόμα κιμόμυνα, ο πατέρας έτρεκςε στο σπίτι τυ αφεντικύ να παρακαλέςι να τυ δόςυνε τ' άλογο, πυ καρτακολίςανε απτιν στάβα τυ αφεντικύ.

Γίριςε πίςο ο πατέρας ίςτερα από μια όρα, πανιάρις, κυραζμένος. Κάθιςε ςιμά στο αμάκςι δίχος να πι λέκςι, άρπακςε με τα διο χέρια-τυ τα μαλιά κι' άρχιςε να κλέι:

— Από πύ θα πάρο τιν τριάρα; Γιατί-ι; Κε γίριςε

το κεφάλι-τυ. Κάτο απτο αριςτερό-τυ μάτι ίχε μεγάλι μελανάδα, στο αφτί-τυ κςέγδαρμα.

Προτύ να φάμε το πρωί, ο πατέρας πίγε πάλι στο ςπίτι τυ πομέςτζικυ κε πολί κερό δε γίριζε. Κ' εγό καθόμυνα ςιμά στο αμάκςι κε τονε φίλαγα.

Ο ίλιος βαςίλεπςε, κοκίνιςε ο υρανός. Ίρθε ο πατέρας με κατεβαζμένο το κεφάλι.

— Έφαγες;—με ρότιςε.

Πίρε το πςομί, τςάκοςε μικρό κομάτι κε το μαςύςε δίχος ιςςτάχ, ίςτερα ίπε:

— Πάμε στο ςπίτι!

— Μα το άλογο;—τον ρότιςα.

Εκίνος ςόπαςε.

Ι μάνα στο ςπίτι έκλεε, όταν γιρίςαμε αργά το βράδι: έμαθε για το κακό, πυ πάθαμε.

Τι δέφτερι κε τιν τρίτι μέρα τ' αφεντικό δε μας έδοςε πίςο τ' άλογο.

Τιν τετάρτι μέρα ι μάνα-μυ ι ίδια πίγε να παρακαλέςι τ' αφεντικό. Μα τιν έδακςε το ςκιλί τυ πομέςτζικυ κε γίριςε πίςο με δάκρια. Αφύ φάγαμε το μεςιμερινό φαί, ο πατέρας πίγε πάλι—δέφτερι φορά αφτί τι μέρα.

— 'Οτι θέλετε κάνετέ-με,—ίπε στον πομέςτζικο.—Εγό χάνο το χρόνο. Κε κάθιςε πάνο στο χόμα ςιμά στο μπαλκόνι.

'Αμα έμαθε, ότι ο πατέρας αλέτριζε τι γί-τυ, ο πομέςτζικος ίπε να τυ δόςυνε τ' άλογό-τυ πίςο δίχος χρίματα, τότες μόνο, αν καματέπςι ο πατέρας μιςί ντεςετίνα περιςότερι. Ο πατέρας έπεςε στα πόδια τυ πομέςτζικυ κε ίρθε στο ςπίτι χαρύμενος.

Το πιναζμένο άλογο ρίχτικε στο άχιρο κι' ο πατέρας ίπε στι μάνα-μυ:

— Δός-μυ γλίγορα πςομί, γιατί θα πάο να τελιόςο το αλέτριζμα. Κ' έτςι ςχεδόν μια βδομάδα χάθικε...

Τ' ΑΘΕΡΙΣΤΟ ΧΟΡΑΦΙ

Φίγανε πια τα πυλιά κι' όλο βρέχι.
Φίλα το δάςος πια τόρα δεν έχι.
'Ενα μονάχα χοράφι μικρό
δεν το θερίζι κανίς στο χοριό.
Σα να μιλύνε τα στάχια θλιμένα:
«Τί θα γενύμε εμίς τα καιμένα,
έτσι θα γέρνυμε πάντα ςτι γι
να μας ριμάζι ι κρία βροχί;
Λέμαργα κάθε ςτιγμί μας τσιμπύνε
τα ςταροπύλια. Λαγί μας πατύνε.
'Αγρια μπόρα μας δέρνι. Γιατί
δε μας θερίζυν ος τόρα, γιατί;
Πέςτε πύ βρίςκετε ο ζεβγολάτις;
Δε θα μας έςπιρε δα ο χοριάτις
για να κιλιύμαςτε κάτο ςτι γι.
Πέςτε-μας νάρτι γιατί δε μπορί;»
Λέι ο άνεμος τότε ςτα στάχια:
«Ζβίςανε πια τυ χοριάτι τα μάτια.
Στάθικε πια, δε χτιπά ι καρδιά.
Σόπαςε πια ι φονί ι γλικιά,
πυ τραγυδύςε εόνια θλιμένος,
πάνο ς' αλέτρι κςιλένιο ςκιμένος.
Πρότα ίχανε κσιλένιο αλέτρι,
δυλέβανε χοριςτά κε πινύςανε.
Τόρα έχυμε μιχανές, δυλέβυμε
αντάμα κε χτίζυμε τι χόρα μας.

ΠΟΣ ΔΥΛΕΒΑΜΕ ΣΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ

ΣΤΟΝ ΚΕΡΟ ΤΥ ΤΣΑΡΥ

(Ανάμνισες εργάτι)

Δύλεβα στο μιχανικό εργοστάσιο.

Στις 6 το προί ι εργάτες πιγένανε στο εργοστάσιο. Βαστύσανε στα χέρια-τυς μποχτζάδες με φαί. 'Αλο λογιό δεν μπορύσανε να κάνυνε. Ι εργατικί μέρα βαστύσε 12 όρες.

Τα κέρδι-μας ίτανε τιποτένια. Ο εργάτις κέρδιζε το μίνα 17—18 ρύβλια. Τυς βάζανε να δυλέπσυνε κε παραπάνο, απ' ότι έπρεπε.

Ι δυλιά ίτανε βαριά. Στο εργαστίρι-μας έμπενε το ρέμα τυ αγέρα. Τα τραπέζια τις δυλιάς το χιμόνα τα σκέπαζε το χιόνι. Κι' όταν έβρεχε, το νερό απ' τι στέγι έτρεχε πάνο στα κεφάλια-μας.

Ο ΒΛΑΔΙΜΙΡ ΙΛΙΤΖ ΛΕΝΙΝ

Σιμόνανε ι μέρες τυ γιορταζμύ τις Οχτοβριανίς επανάστασις. Ι δασκάλα άρχισε στο μάθιμα να λέι στα πεδιά, πος ο Βλαδίμιρ Ιλίτζ οδίγισε τυς εργάτες στον αγόνα, κε ρότισε τα πεδιά:

— Στο σπίτι σας ίπανε τίποτα για το Λένιν;

Ι 'Ολγα σίκοσε το χέρι-τις κε λέι:

— Ο πατέρας μυ ίπε πολά. Ο ίδιος ίδε το Λένιν.

— Πές-μας, λιπόν τί άκυσες.

'Αρχισε ι 'Ολγα να λέι, μα δεν τάλεγε πολί καλά. 'Ιτανε ακόμα μικρί, τις ίτανε βαρί.

Ι δασκάλα λέι:

— Νά εμίς θα παρακαλέςυμε τον πατέρα-ςυ να έρθι ςτι βραδιά-μας, για να τον ακύςυνε όλι. Εςί πος νυνίζις, θάρθι;

Ι 'Ολγα απαντάι: — Θάρθι, θάρθι. Δε θα πι όχι.

Ο πατέρας τις 'Ολγας κι' αλίθια ίρθε ςτι βραδιά. 'Ιτανε εργάτις, ςτα χρόνια, πενίντα χρονό, με μαλιά μιςόαςπρα, με δερμάτινι κύρτκα. Βγίκε μπροςτά ςτα πεδιά κι' άρχιςε να λέι:

— Λιπόν, νέι πολίτες τις Σοβιετικίς ρεςπύμπλικας, θέλατε ν' ακύςετε, — ακύςτε λιπόν.

— Αφτό έγινε πριν 30 χρόνια κε παραπάνο. 'Ιμυνα τότε νέο παλικάρι, δύλεβα ςτο εργοςτάςιο μιχανόν. Πατέρα δεν ίχα, τονε ςκότοςε ςτο εργοςτάςιο ι μιχανί. Ζύςανε μαζί-μυ ι μάνα-μυ κ'ι αδερφί-μυ, κε το μικρό αδερφάκι-μυ.

Ζύςαμε τότε πολί ςτενόχορα: όλι ι ικογένιά-μας ίτανε ςτριμογμένι ςε μια κάμαρα ςτο ποντβάλι. Ι τίχι ίτανε ιγρί, τα παραθιράκια μικρά, κε βγένανε ςε τίχο από τύβλα, ςυβαντιζμένο. Στιν κάμαρά-μας καμιά φορά ο ίλιος δεν έμπενε. 'Ιτανε ςκοτινά κε πνιχτικά.

Κάθε μέρα, πολί προί, προτύ να ξιμερόςι, ακυότανε το μακρόςιρτο ςφίριγμα. Φόναζε τυς εργάτες ςτο εργοςτάςιο. Κ' εμίς όλι τρίβαμε τα μάτια, πιδύςαμε πάνο. Ι μάνα-μυ πια ίτανε ςικομένι, έβαζε γλίγορα το ςαμοβάρι κ' έχονε ςτο φύρνο τα τςυκάλια. Πίναμε τςάι με μάβρο πςομί, δίχος ζάχαρι, κε πιγέναμε γλίγορα ςτι δυλιά. Κ' ι δυλιά ίτανε βαριά, από δέκα όρες τι μέρα. Κε πέρναμε λίγα καπίκια γι' αφτί τι δυλιά. Εμίς λίγα καπίκια, κι' ο νικοκίρις πολά κέρδι.

Μια φορά ςτο εργοςτάςιό-μας ι εργάτες κάνανε ταραχές. Αρχίςανε να ζιτύνε να μεγαλόςυνε τι ραςτςένκα. Μα πύ! Ο νικοκίρις δε θέλι ύτε να τ' ακύςι. Σορεφτίκαμε όλι ςιμά ςτιν πόρτα τυ εργοςτάςιυ. Βγίκε ένας εργάτις κε λέι:

— Δε θα πάμε στι δυλιά, οσότυ δεν πάρυμε περίσεμα τυ μεροκάματυ!

Εμίς ακύαμε, λέγαμε το νε-νε, γιατί αφτός μιλύσε γνοστικά. Άξαφνα ακυστίκανε φονές:

— Ι κοζάκι! Ι κοζάκι!

Ίρθανε ι κοζάκι πάνο στ' άλογα κι' αρχίσανε να μας χτιπύνε με ναγάικες. Στι ράχι-μυ έπεσε διο φορές ι ναγάικα. Κε τόσο δινατά, όστε όλο το πυκάμισό-μυ ίτανε σαν κομένο, κε στο κορμί-μυ πάνο φανίκανε ματομένες χαραματιές. Σκορπίστικε ο κόζμος, ο καθένας όπυ μπόρεσε. Ι κοζάκι πιάσανε ίκοσι ανθρόπυς κε τυς καθίσανε στι φιλακί.

Έτσι κε πίγενε το ζίσιμό-μας.

Μόνο μια φορά με προσκάλεσε ο μεγαλίτερός-μυ σίντροφος:

Έλα,—λέι,—το βράδι σ' εμένα.

Πίγα στο σπίτι-τυ. Εκί σορεφτίκανε ος ίκοσι άνθροπι. Ι περισότερι ίτανε εργάτες. Ανάμεσα σ' αφτύς ίτανε ένας άνθροπος με ξανθά γενάκια. Αφτός άρχισε να μας λέι:

— Εσίς ίστε φτοχί, γιατί απ' τι δυλιά-σας πλυτένι ο νικοκίρις.

Οσότυ δεν καρτακολίσετε τυς νικοκίριδες, δε θα λαφρίνι ι ζοί-σας. Κάτο ι νικοκίριδες! Δυλέπστε για τον εαφτόσας, αντάμα, φιλικά, χέρι με χέρι.

Κ' εμίς τυ λέμε:

— Σοστό ίνε. Μα πός να καρτακολίσυμε τυς νικοκίριδες; Αντάμα-τυς ίνε ι πολίτσια. Αντάμα-τυς ίνε ο ίδιος ο τσάρος.

Κι' αφτός μας λέι τότες:

— Πρότα πρέπι να καρτακολίσυμε τον τσάρο. Κε γι' αφτό χριάζετε ι εργάτες να οργανοθύνε κε να κάνυνε δικί-τυς πάρτια. Αν σικοθί στο πόδι όλος ο εργατικός κόζμος, — ο τσάρος δε θα μπορέσι να κάνι τίποτα.

Ακύο κε νυνίζο μόνος-μυ.

— Σοςτά λέι.

'Ιςτερα πια έμαθα, — ότι αφτός ίτανε ο ίδιος ο Λένιν.

'Ετςι εγό πρότι φορά ίδα το Λένιν.

Περάςανε από τότες ίκοςι χρόνια. 'Αρχιςε ο πόλεμος με τι Γερμανία. Πολί κόζμο ςτίλανε ςτον πόλεμο. Κε από κι γιρίζανε πίςο άλος δίχος χέρια κι' άλος δίχος ποδάρια. Κι' άλυς παραχόςανε κάτο ςτο χόμα.

Κ' εμένα με πίρανε τότε ςτρατιότι. Κε για τί πολεμύςαμε; Για τον τςάρο, για τυς πομέςτζικυς, για τυς φαμπρικάντες. Μόλις αρχίςανε να μας δίνυνε φιλάδια, πυ περνύςανε από χέρι-ςε χέρι. Σ' αφτά ίτανε γραμένο:

«Κάτο ο πόλεμος! Πολεμίςτε ενάντια ςτυς πλύςιυς».

Κε τα φιλάδια αφτά ερχύντανε απ' το Λένιν.

Ζύςε τότε αφτός ςτο εκςοτερικό κι' από κι μας έςτελνε χαμπάρια.

Τρία χρόνια πολεμύςαμε, κε ςτο τέλος δε μας έμινε δίναμι. Κςεςικοθίκανε ι εργάτες, κςεςικοθίκανε κ' ι ςτρατιότες. 'Οπος μας έμαθε ο Λένιν, έτςι κε κάναμε.

Τον τςάρο τον καρτακολίςαμε, μα πός πρέπι να κυμαντάρυμε τον εαφτό-μας, αμέςος δεν το νυνίςαμε. 'Εγινε τότε Προςορινί κιβέρνιςι. Μα απ' αφτίνα ο εργατικός κόζμος ίχε λίγο φαιντά: ςιφόνιςε αφτί ι κιβέρνιςι με τυς καπιταλιςτές. Αρχίςανε να μαλόνυνε: ο ένας θέλι τιν Προςορινί κιβέρνιςι, ο άλος δεν τι θέλι. Βλέπο, ότι δε θα βγι ςε καλό-μας, αν όλος ο εργατικός κόζμος δε θα πάι ςαν ένας άνθροπος. Κε γράφτικα ςτιν πάρτια τον μπολςεβίκον. Στιν πάρτια ίτανε πολί δυλιά. Σ' όλες τις επιχίριςες τότε κάναμε ςινεδρίαςες κε λέγαμε ςτυς εργάτες:

«Ενοθίτε, ςίντροφι! Σορεφτίτε όλι ολόγιρα ςτιν εργατικίςας πάρτια. Ο αγόνας μόλις αρχίζι».

Μια φορά ακύμε:

«Ο Λένιν έρχετε απ' το εξωτερικό».

Πίγαμε να τον προϋπαντίσυμε στι στάντσια. 'Ολι τιν πλατία τι γεμίσανε εργάτες, στρατιότες. Πάμε, κ' ι καρδιά-μας έτσι κε χτιπάι.

Νά, στο στερνό σίμοσε κε το τρένο. Εδό άρχισε κίνισι, θόριβος.

'Αξαφνα ντρανό: κάπιος ανέβικε σε θορακιζμένο αφτοκίνιτο.

Ολόγιρα όλι χτιπίσανε τα χέρια-τυς.

Ντρανό κ' εγό: εκίνος ίνε, — ο Λένιν.

Αν κε περάσανε πολά χρόνια, εγό αμέσος τονε γνόρισα.

'Αρχισε να μας μιλάι απ' το αφτοκίνιτο:

«Μιν πιστέβετε στιν Προσορινί κιβέρνισι. Αφτί πάι με τυς πλύσιυς. Πάρτε τιν εξυσία στα χέρια-σας.

'Ολι ι εξυσία στα σοβιέτ! Χριάζετε να πολεμίσυμε όχι με τυς γερμανύς, μα με τυς πομέστζικυς, με τυς νικοκίριδες, με τιν μπυρζυαζία».

Κ' εγό νύνιζα:

«Τόρα πια θα μπορέσυμε να κάνυμε κίνο, πυ θέλυμε. 'Εχυμε αρχιγό. Ξέρυμε — για τί να πολεμίσυμε».

'Ετσι κε βγίκε. Περάσανε ακόμα κάμποσι μίνες, κι' ο εργατικός κόζμος καρτακόλισε τιν Προσορινί κιβέρνισι. Πίραμε τι γι απ' τυς πομέστζικυς. Τα εργοστάσια κ' ι γι περάσανε στα χέρια τον δυλεφτάδον. Καρτακολίσαμε τυς νικοκίριδες απ' τα εργοστάσια.

Ο Λένιν μας έμαθε να βάλυμε στο δρόμο τι νέα κυμάντα. Από τότες κυμαντάρυνε τα σοβιέτ τον δυλεφτάδον.

Από τότες δε δυλέβυμε πια για τυς νικοκίριδες. Τόρα πια σ' εμάς δεν κερδίζι κανίς απ' τι δυλιά τυ άλυ, ο καθένας δυλέβι για το κινό καλό.

Κι' όπιος δε θέλι να δυλέψι, αφτός δεν έχι τόπο

ς' εμάς. Μα πός, όλα αφτά τα έκανε μόνος ο Λένιν; — ροτίςανε τα πεδιά.

Ο εργάτις απάντιςε: — Ο Λένιν τάκανε όλα αφτά όχι μόνος-τυ. Τα έκανε αντάμα με τιν πάρτια, πυ τράβιξε από πίςο-τις τιν εργατικί τάξι κι' όλυς τυς δυλεφτάδες. Κι' ο Λένιν έδιξε τι ςτράτα, ο Λένιν έζμιξε τιν πάρτια, ο Λένιν άνιξε τα μάτια-μας. Μας έμαθε κε για ςας, τα μικρά πεδάκια, ίπε: να μάθετε, να μάθετε κε να μάθετε. Εςίς ίςτε ι ςμένα.

ΣΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΥ ΛΕΝΙΝ

Παράχοςε βυνίςια μονοπάτια
ι άγρια ι χτεςινί χιονιά
κε ςκέπαςε με χιόνι τα δεντράκια,
κι' από το βάρος γέρνυν τα κλαδιά.
Γραμί περνύςαν λόφυς κε κιλάδες
θλιμένι για να διύνε το νεκρό.
Κε πέφτανε, κε πέφτανε νιφάδες
απάνο ςτο κιβύρι το λενινικό.

Ο ΑΠΟΧΕΡΕΤΙΖΜΟΣ ΜΕ ΤΟΝ ΑΡΧΙΓΟ

Ο Βλαδίμιρ Ιλίτζ Λένιν πέθανε ςτις 21 τυ Γενάρι 1924 ςτο χοριό Γόρκι. Πεθαμένο τον φέρανε ςτι Μόςχα.

'Ιτανε δινατό αγιάζι. Στις ςτράτες ανάβανε φοτιές. Στις φοτιές ςιμόνανε ι παγομένι άνθροπι για να ζεςταθύνε.

Στι μέςι τις πόλις από πολές ςτράτες έτρεχε πολίς κόζμος. Στέκανε ςα μακριές λέντες ςτι ςιρά.

Κε ςτι μεγάλι ςάλα τυ Σπιτιύ τον ςοματίον μέςα ςε καςέλα ίτανε ξαπλομένος ο Βλαδίμιρ Ιλίτζ Λένιν.

Ακυότανε ι μυςικί—λιπιμένα πέζανε το πένθιμο μαρς. Ι εργάτες κι' όλι ι δυλεφτάδες πιγένανε για ςτερνί φορά να διύνε τον πεθαμένο-τυς αρχιγό.

Πέντε μέρες ίτανε το κορμί τυ Βλαδίμιρ Ιλίτζ ςτο Σπίτι τον ςοματίον.

Στις 27 τυ Γενάρι φέρανε το κορμί τυ Β. Ι. στιν Κόκινι πλατία, κε ι όρα τέσερις κιδέπσανε τον αρχιγό.

Σ' αφτό τον κερό ς' όλι τι χόρα σφιρίζανε ι φάμπρικες, τα εργοστάσια, τα παροβόζια. Απ' τα σφιρίγματα όλι κσέρανε, ότι τόρα κιδέβυνε το Βλαδίμιρ Ιλίτζ.

ΑΡΧΙΓΟΣ, ΔΑΣΚΑΛΟΣ, ΦΙΛΟΣ

Πιγένανε σκιφτί ι δυλεφτάδες
τον αρχιγό να διύνε για στερνί φορά.
Αμίλιτα περνύσανε χιλιάδες
με δάκρια για τι μεγάλι σιφορά.
Σα θάλασα ολόγιρα ο κόζμος.
Κανένας έτσι δεν κιδέφτικε νεκρός.
Πεδιά, ο Λένιν ίτανε δικός-μας
Μεγάλος δάσκαλος, κε φίλος, κι' αρχιγός.

Ο ΙΟΣΙΦ ΒΙΣΑΡΙΟΝΟΒΙΤΖ ΣΤΑΛΙΝ

Στον Αντικάφκασο, στι Γρύζια, στιν ακροποταμιά τυ Κύρα, ίνε μια μικρύτσικι πόλι, ι Γόρι. Εδό στα 1879 σε ικογένια παπυτσά, τυ Βισαρίονα Δζζυγασσβίλι, γενίθικε ένα πεδί ο Ιοσίφ—ο μελοντικός αρχιγός τυ κομυνιστικύ κόματος, τις εργατικίς τάκσις κε τον δυλεφτάδον όλυ τυ κόζμυ. Κίνο, πυ ίστερα αρχίσανε να τον λένε σίντροφο Στάλιν.

Από δεκαοχτό χρονό δόθικε ολόκλιρος στον αγόνα για τιν απελεφτέροσι τον εργατόν. Έγινε επαναστάτις. Αφτός ένονε τυς εργάτες σε ομίλυς, πυ σορεβόντανε κριφά απ' τιν πολίτσια κε τυς νικοκίριδες. Αφτός κσιγύσε, πος πρέπι να πολεμύμε ενάντια στον τσάρο κε τυς νικοκίριδες.

Για να μυλοθί απ' τιν τσαρικί πολίτσια ζύσε με λογιόλογιό ονόματα. Κάποτε τον λέγανε «σίντροφος Δέβιδ», κάποτε «σίντροφος Κόμπα» κε κάποτες άλο λογιό.

Ζιτά ι πολίτσια το σίντροφο Δέβιδ. Κ' εκίνος σ' αφτό

τον κερό κάπυ δυλέβι πια με τ' όνομα σίντροφος Τζί-ζζικοφ. Πέφτι ι πολίτσια στ' αχνάρια τυ Τζίζζικοφ. Κι' αφτός πια μιλάι μπροστά στυς εργάτες σα σίντροφος Κόμπα. Το στερνό-τυ όνομα ίτανε Στάλιν. Μ' αφτό τ' όνομα κ' έγινε γνοστός ς' όλο το ντυνιά.

Τυ τίχενε όχι μια φορά να πέσι στα χέρια τις πολίτσιας. Καθότανε πολί κερό στι φιλακί. Τον εκσορίζανε στι Σιβιρία κε ς' άλυς μακρινύς τόπυς. Μα έφεβγε απ' τιν εκσορία κι' άρχιζε πάλι να δυλέβι με νέο όνομα. 'Ετσι τέσερις φορές μπόρεσε να φίγι απ' τιν εκσορία. Πολές σκοτύρες έφερε στιν τσαρικί ζζανταρμέρια.

Σ' όλι-τυ τι δυλιά ίτανε ο πρότος βοιθός τυ Λένιν.

Πέθανε ο Λένιν. Το κομυνιστικό κόμα κσακολυθύσε το έργο-τυ κάτο απ' τιν καθοδίγισι τυ ς. Στάλιν. Με τιν ιδέα τυ Στάλιν χτιστίκανε χιλιάδες νέα εργοστάσια. Με τιν οδιγία-τυ ι χοριάτες ενοθίκανε σε κολχόζια για να δυλέπσυνε φιλικά κι' αντάμα. Ι μιχανο-τρακτορικές στάντσιες κατά το νέο σίστιμα τόρα καματέβυνε τα τζόλια. Με το λάλεμα τυ Στάλιν ι εργάτες κ' ι κολχόζνικι κάνυνε υντάρνικες μπριγάδες. Πολεμύνε να δυλέβυνε καλίτερα, για να βγάλυνε περισότερα απ' όλα, πυ μας χριάζυντε για να χτίσυμε γλιγορότερα τι ζοί κατά το νέο.

Ο Στάλιν μας μαθένι: ι εχτρί-μας λογαριάζυνε τι δυλιά για κατάρα, μα ς' εμάς ι δυλιά ίνε τιμί, παλικαριά, κε ιροιζμός.

Ο Στάλιν μας λαλί:

Κάτο ι τεμπέλιδες, ι οκνιάριδες, ι χασομέριδες!
Δυλέπστε υντάρνικα κατά το νέο!
Ζίτο ο κομυνιζμός!

Ο ΟΧΤΟΒΡΙΣ ΚΣΑΚΟΛΥΘΑΙ

Αφτό έγινε στιν Οχτοβριανί επανάστασι.

Διο κόκινι φρυρί στέκανε καραύλι στις πόρτες ενός μεγάλυ σπιτιύ με άσπρες κολόνες...

'Οταν ίπανε, ότι το παλάτι τυ τσάρυ πάρθικε, ότι ι εκσυσία περνάι στα χέρια τον σοβιέτ, ο ένας κόκινος φρυρός ίπε στον άλο:

— Νά λιπόν κάναμε κε τιν επανάστασι!

— Στάσυ, αδερφάκι, μι σπυδάζις! ίπε ο δέφτερος,— ι επανάστασι ακόμα δεν τέλιοσε. Θα ντρανάς, εμίς ακόμα θα πολεμίσυμε...

Κε σοστά: ίστερα ίχαμε τον εμφίλιο πόλεμο.

'Ιστερα ίχαμε το χαλαζμό.

'Ιστερα από κάμποσα χρόνια ανταμοθίκανε. 'Επιχε σ' ένα εργοστάσιο να ισιάζυνε κε να καθαρίζυνε τυς αργαλιύς, πυ σκυριάσανε στον κερό τυ εμφίλιυ πολέμυ.

Αφτί τι φορά ο δέφτερος ίπε στον πρότο:

— Νά τόρα τέλιοσε ι επανάστασι.

— 'Οχι,—ίπε ο πρότος,—εγό θα συ το πο με τα δικά-συ λόγια: ι επανάστασι κσακολυθάι... Χριάζετε όλυς αφτύς τυς αργαλιύς να τυς μεταλάκσυμε με νέυς, καλίτερυς, χριάζετε, εμίς από χόρα πισοδρομιμένι να γίνυμε χόρα προχοριμένι στον ντυνιά, αλιότικα ι εχτρί θα μας φυρκίσυνε. Ι επανάστασι κσακολυθάι...

ΧΤΙΖΥΜΕ

Απέραντι έχυμε χόρα.
Δυλιές ίν' μπροστά-μας πολές.
Υντάρνικα χτίζυμε τόρα
ζαβόντια, σταθμύς, μιχανές.

Τα τράκτορ στα τζόλια βροντύνε,
κολχόζικι σκάφτυνε γι.
Εργάτες, χοριάτες τραβύνε
στι στράτα τυ Λένιν μαζί.

ΕΧΤΕΛΕΣΑΜΕ ΤΙ ΔΥΛΙΑ

Υντάρνικα πίγενε ι δυλιά στο εργοστάσιο. Μα το τσεχ τυ χιτίριυ απέμινε πίσο.

Γιατί απέμινε πίσο το τσεχ τυ χιτίριυ; Εκί ίτανε τεμπέλιδες κε ρβατζί. Αποφασίσανε ι υντάρνικι τυ τσεχ τυ χιτίριυ να καταςόσυνε τ' άλα τσεχ. Αποφασίσανε ι υντάρνικι να τελιόσυνε τι δυλιά.

Τυς σίμοσε ο ρβατζ κε ίπε:

Απ' τι δυλιά πλύσιος δε θα γίνις, μα καμπύρις θα γίνις. —Ίπε κε πίγε στο σπίτι.

Τυς σίμοσε κι' ο τεμπέλις:

— Πιγένετε να κιμιθίτε. Ι δυλιά δεν ίνε λίκος, κε δε φέβγι στο όρος.—Ίπε κε πίγε, στο σπίτι.

Τυς σίμοσε κε το πεδί τυ κυλάκυ.

— Ι δυλιά αγαπά τυς αχμάκιδες.

Ίπε κε πίγε στο σπίτι.

Μα ι υντάρνικι κσακολυθύσανε να δυλέβυνε. Ίτανε βαρί. Ανανκαστίκανε να δυλέπςυνε για όλυς, πυ φίγανε.

Μα ι δυλιά έγινε στον κερό.

ΣΙΜΕΡΑ ΚΕ ΑΒΡΙΟ

Ντρανάς σίμερα—άγρια τζάπια. Ντρανάς άβριο—σοβιετικό εργοστάσιο.

Ντρανάς σίμερα γιμνές στέπες. Ντρανάς άβριο — σοφχόζι «Γίγαντας».

Πριν ντρανύσες απ' το αεροπλάνο—τα χοράφια χαμιλά, σαν πάπλομα με κοματάκια από λογιό-λογιό χρόματα: τετραγονάκια, λυρίδες, κομένα κοματάκια. Σε κάθε κοματάκι ίτανε νικοκίρις.

Ντρανάς τόρα — πλατιά απλόνυντε τα χοράφια σαν πράσινα χαλιά. Ι τρακτορικές κολόνες τα ισιάκσανε, αλετρίσανε τα σίνορα κε τα χοριστά — κομάτια ζμιχτίκανε σε κινά χοράφια τυ κολχοζιύ.

Εκί, όπυ πριν έτρεχε το ποτάμι, τόρα ίνε ιλεχτροστάντσια.

Εκί όπυ πριν ίτανε έριμο, τόρα αςπρίζυνε τα χοράφια τυ μπαμπακιύ.

Εκί όπυ πριν ίτανε πιχτά όρι, τόρα πέραςε ςιδερόδρομος ςτο εργοςτάςιο, ςτο γιγαντένιο πριονιςτίρι.

Κε παντύ εργάτες, παντύ μιχανές, φυγάρα, θόριβος δυλιάς, παντύ κίνιςι κε χτίςιμο δίχος άκρι.

ΤΟΝ ΛΑΛΙΣΑΝΕ

'Ιρθε κερός να πάι ο Πέτρος Νεφέντοφ ςτον Κόκινο ςτρατό.

'Εκλαπςε ι μάνα-τυ: Σε πέρνυνε απ' τον πατέρα κε τι μάνα-ςυ! Κε πιος θα ςε ντρανά εκί! Πιός εκί, πυλάκι-μυ, θα ςε δόςι να φας, να πιςς!

— Σόνι,—ίπε ο μπάρμπα — Γιόργις, ο κλιδαράς απ' το εργοςτάςιο. Α δε θάνε ο Κόκινος ςτρατός,—θα μπύνε ι εχτρί ςτι χόρα-μας, θα πάρυνε τα χοράφια-μας, τις φάμπρικές-μας. Δεν μπορύνε ι καπιταλιςτές να ιποφέρυνε, πυ ς' εμάς ι δυλεφτάδες βαςτύνε τιν εκςυςία ςτα χέρια-τυς.

Ο Κόκινος ςτρατός ίνε ι δινατί ιπεράςπιςι τις χόρας-μας. Δε χριάζετε να κλες, μα χριάζετε να μεγαλέφκεςε, πυ ο γιός-ςυ πάι να εχτελέςι το χρέος-τυ. 'Οπος κςέρετε ς' εμάς όλυς δεν τυς πέρνυνε ςτον Κόκινο ςτρατό, τα πεδιά τον κυλάκον εκί δεν τ' αφίνυνε να πάνε.

— Αφτό ίνε ςοςτό Γιόργι!—ίπε ο πατέρας ςτον Πέτρο.
— Δίχος ςτρατό το κράτος δεν μπορί να ίνε. Νε ίτανε βαρί το ςτρατιοτικό ζίςιμο! Θιμύμε μια φορά: έςτεκε το δικό-μας το πολκ ςτιν Καλύγα. Πιγένο ςτι ςτράτα. Δεν ντράνεςα, ότι αντίκρι-μυ έρχετε ένας οφιτςέρος. Πος χύλικςε πάνο-μυ: «Γιατί δε με χερέτιςες;!» Κε μυ έδοςε μια με τι γροθιά-τυ ςτ' αφτί! Κ' εγό ςτάθικα ςε προςοχί κε μόνο

τυ λέγο: «Με ςιχορίτε, εβγενέςτανε!» Κε με βάλανε τρις όρες να βαςτό το τυφέκι.

— Μα έτςι ίτανε ςτον κερό τυ τςάρυ. Στον Κόκινο στρατό δεν ίνε τέτια ςινίθια. Τόρα ι ονομαςία τυ κόκινυ ςτρατιότι ίνε τιμιτικί. Ο κόκινος ςτρατιότις έχι όλα τα δικεόματα.

Κ' ι κομαντίρι-μας καθόλυ δε μιάζυνε με κίνυς. Τότε ι οφιτςέρι ίτανε απ' τυς κιρίυς, μα ι δικί-μας κομαντίρι ίνε από εργάτες κε χοριάτες.

ΣΤΙ ΦΡΥΡΑ

«Ύτε μια πιθαμί κςένι γι δε θέλυμε. Μα κι' απ' τι δικί-μας γι, ύτε ένα βερςόκι απ' τι γί-μας δε θα δόςυμε ςε κανένα»—ίπε ο ςίντροφος Στάλιν.

— Δε θα δόςυμε,—απαντίςανε ι εργάτες.

— Δε θα δόςυμε,—απαντίςανε ι κολχόζνικι.

— Δε θα δόςυμε,—απαντίςανε όλι ι δυλεφτάδες.

Ο Κόκινος ςτρατός-μας ίνε δινατός. Ο Κόκινος ςτρατός φιλάγι τι χόρα τον ςοβιέτ.

ΓΡΑΜΑ ΚΟΚΙΝΥ ΣΤΡΑΤΙΟΤΙ

— Γιά-ςας αγαπιμένε-μυ πατέρα κε μιτέρα! Σας ςτέλνο απ' τον Κόκινο ςτρατό το μαχιτικό-μυ χερετιςμό. Τόρα διάβαςα το γράμα-ςας. Τυ κάκυ με πονίτε, πυ ιπιρετό ςτον Κόκινο ςτρατό. Με λαλέςανε με το όπλο ςτα χέρια να ιπεραςπίςο τι Σοβιετικί-μας Ένοςι. Κ' εγό γι' αφτό μεγαλέφκυμε ςα μαχιτίς τυ εργατο-χορικύ Κόκινυ ςτρατύ.

Ροτάτε, πος ζύμε;

Σικονόμαςτε ςτις 6 το προί με το ςινιάλο. Ύςτερα απ' το νίπςιμο κάνυμε γιμναςτικί για να διναμόςυμε το κορμί-μας. Τρόμε το προί κε το μεςιμέρι ςτι ςτολόβαγια. Ο καθένας έχι δικό-τυ ςερβίτςι. Τρόμε τρις φορές τι μέρα. Το φαί-μας πάντα ίνε καλό.

Τα ρύχα-μας κε τα παπύτςια-μας—όλα ίνε καλά. Στιν καζάρμα-μας ίνε μεγάλι καθαριότιτα. Δυλέβυμε οχτό όρες τι μέρα. Μαθένυμε το τυφέκι, το πολιβόλο κε το προτιβο-γάζ.

Εδό στον Κόκινο στρατό μας μαθένυνε γράματα, κάνυνε μαζί-μας κυβέντες. Διαβάζυμε εφιμερίδες.

Το λέφτερό-μας κερό τον περνύμε στι λενινικί γονιά. Εκί έχι κε ντάμα κε ςςάχματ, κε λογιό-λογιό πεχνίδια.

Πιχτά δίνυμε θέατρο. Ο κομαντίρος-μας πάλι πέζι αντάμα-μας πάνο στι ςκινί. Στι μάθιςι κε στιν ιπιρεςία ίνε νατζάλνικός-μας κε τον ακύμε δίχος λόγο. Μα στο λέφτερο κερό αφτός για μας ίνε πρότος ςίντροφος κε δικός-μας άνθροπος.

Μένο ο γιός-ςας

Πέτρος Νεφέντοφ.

Ο ΚΣΕΝΟΣ ΚΙ' Ο ΔΙΚΟΣ-ΜΑΣ

Σε μάχι άγρια, ςκλιρί μπλεγμένι
διο στρατιότες ίνε: ο δικός-μας
κι' ο κςένος, πυ τι ςκέπςι θολομένι
για νάχι προςπαθάι ο εχτρός-μας.

Ο κςένος κςεςικόνι το τυφέκι
κε ςιμαδέβι ίςια στιν καρδιά.
-Θα δυς πος κςέρο πάντα το φιςέκι
να το κορόνο ς' εχτρικά κορμιά.
Για στάςυ, στάςυ, ςίντροφε τί κάνις;
Τα μάτια-ςυ δε βλέπυνε εχτρό.
Εργάτι φίλο θέλις να κςεκάνις,
ςαν το μπαμπά-ςυ κε τον αδερφό.

Κατέβασε τ' ατσάλινο τυφέκι,
πυ σΰδοσαν ι άτιμι εχτρί.
Το όπλο γίρισε κε το φισέκι
ν' ανάπσις στυ τιράνυ το κορμί.
Εκίνυς, πυ σε ρίχσανε στι μάχι
να τυς νκρεμίσις. Τότε τί χαρά!
Κι' ο γιόκας-συ σαν το δικό-μυ θάχι
σκολιό, δυλιά, πσομί κε λεφτεριά!

Ι ΧΟΡΑ-ΜΑΣ

Ίνε στον ντυνιά μια μεγάλι χόρα. Αφτί ι χόρα ίνε ι ΕΣΣΔ.

Για να πάι κανίς σ' αφτίνα απ' τι μια άκρι στιν άλι πεζά χριάζετε να περπατάι τέσερα χρόνια.

Ας ροτίσυμε τον κόζμο αφτίς τις χόρας, όλυς διαμιάς με το ράδιο:

— Τί όρα τις μέρας έχετε:

Ο ένας θ' απαντίσι: εμίς έχυμε προί. Ο άλος θ' απαντίσι: εμίς έχυμε μεσιμέρι. Ο τρίτος θ' απαντίσι: εμίς έχυμε βράδι. Ο τέταρτος θ' απαντίσι: εμίς έχυμε νίχτα.

Ας ροτίςυμε τον κόζμο αφτίς τις χόρας, όλυς διαμιάς, με το ράδιο:

— Τί εποχί τυ χρόνυ έχετε;

Ο ένας θ' απαντίςι: εμίς έχυμε άνιχςι. Ο άλος θ' απαντίςι: εμίς έχυμε χιμόνα.

Ας ροτίςυμε τον κόζμο αφτίς τις χόρας:

— Τί πλύτο έχετε;

Ο ένας θ' απαντίςι: ςίδερο. Ο άλος: ζαιρέ. Ο τρίτος: πετροκάρβυνο. Ο τέταρτος: μπαμπάκι. Ο πέμτος: νέφτι.

Ας ροτίςυμε τον κόζμο αφτίς τις χόρας:

— Τί δε ςας ςόνι;

Ο ένας θ' απαντίςι: ςίδερο. Ο άλος: πςομί. Ο τρίτος: πετροκάρβυνο. Ο τέταρτος: νέφτι. Ο πέμτος: μπαμπάκι.

Εκί όπυ δεν ίνε πςομί — χριάζετε να ςτίλυμε.

Εκί όπυ δεν ίνε μπαμπάκι, — χριάζετε να ςτίλυμε.

Εκί όπυ δεν ίνε νέφτι, κάρβυνο, ςίδερο — χριάζετε να ςτίλυμε.

Ο ΣΙΔΕΡΟΔΡΟΜΟΣ

Ἔςκαπςε ο άνθροπος τα τζάπια, ίςαχςε τις ταραμάδες, έχτιςε γεφίρια. Ἔκανε ίςια, ςα ςαίτα, τι ςτράτα.

Σ' αφτί τι ςτράτα έβαλε ατςαλένιες ράγιες. Πάνο ςτις ράγιες έβαλε ςιδερένια μιχανί με φυγάρο, καζάνι κε ςόμπα.

Στι ςόμπα βάζυνε κςίλα γιά κάρβυνα, ςτο καζάνι βράζυνε νερό.

Κιλάι το παροβόζι δίχος άλογα έτςι, όςτε με κανένα άλογο δεν το καταςόνις. Πενίντα χιλιόμετρα τιν όρα.

Κιλάι το παροβόζι, τραβά βαγόνια. Σ' άλα βαγόνια πάνε ι άνθροπι, κε ςτ' άλα — βάλανε πολά πολά πράματα!

Βγίκε το παραβόζι κ' ι άνθροπι χαρίκανε.

Τ' ΑΤΣΑΛΕΝΙΟ ΙΠΙΚΟ

'Ιδατε ποτέ
ςτις ατέλιοτες ςτέπες 'πος τρέχι,
ςτιν ομίχλι τις λίμνις κριμένο,
με ποδάρια χοντρά, ςιδερένια,
με ρυθύνια πλατιά κι' ατςαλένια
αναςένοντας πάντα το τρένο;
Κι' από πίςο-τυ μές' στα χορτάρια,
ςε γιαρίςι, θαρίς, γιορτινό
κςετινάζι πςιλά τα ποδάρια
κι' όλο τρέχι πυλάρι μικρό.
Τί αςτίο, κυτό
αλογάκι
να περάςι το τρένο πυ ζίτιςε!
Πός δε βάζι στο νύ-τυ λιγάκι,
πος τ' ατςάλινο πια ιπικό
τι γενιά-τυ τι νίκιςε.

ΤΥΡΚΣΙΜΠ

Το Τυρκςίμπ ίνε κενύργιος ςιδερόδρομος ανάμεςα στι Σιβιρία κε το Τυρκεςτάν. Κάνανε πολί δυλιά για να φτιάςυνε γλίγορα αφτό το δρόμο.

Στο Τυρκεστάν μπαμπάκι μεγαλόνι,
στι Σιβιρία βγένι το πσομί.
Τιν έριμο με τα βυνά ενόνι
σφιχτά ι σιδερένια-μας γραμί.

Περνύσανε μπροστά βδομάδες, μίνες
— το καραβάνι πίγενε αργά.
Ο σίφυνας βονκύσε κ' ι καμίλες
μυνκρίζανε κε τρέμανε σιχνά.

Μα τόρα πια τιν έριμο τι σκίζυν
βροντόντας σιδερένιες μιχανές.
Κ' ι έριμες στι χόρα-μας ανθίζυν.
Χαθίκανε ι στράτες ι παλιές...

ΤΟ ΣΙΝΙΑΛΟ

Μια φορά ερχότανε ο σιδεροδρομικός φίλακας — ο Σιμεόν απ' το όρος. Ο ίλιος ίτανε πια χαμιλά. 'Ιτανε μεγάλι ισιχία. Γλίγορα θα σίμονε στι σιδεροδρομικί γραμί. Τυ φένετε σα να χτιπάι κάπυ σίδερο με σίδερο. Ο Σιμεόν πίγε γλίγορα. «Τί να ίνε»; — νονίζι.

Βγένι πάνο σ' ένα πσιλό τόπο — μπροστά-τυ ίνε το σιδεροδρομικό πσίλομα. Πσιλά, πάνο στι σιδεροδρομικί γραμί, καθότανε πάνο στα ποδάρια-τυ ένας άνθροπος κε κάτι έκανε. 'Αρχισε ν' ανεβένι ο Σιμεόν αγάλια-αγάλια κε να το σιμόνι: νόνιζε, πος ίρθε να κλέπσι τις γάικες. Ντρανά, κι' ο άνθροπος σικόθικε: κρατύσε στα χέρια-τυ λοστό. 'Εβαλε το λοστό κάτο απτις ράγιες κε τις κυνύσε στιν πάντα. Σκοτινιάσανε τα μάτια τυ Σιμεόν, θέλι να φονάκσι, μα δεν μπορί. Τρέχι πάνο γλίγορα, κι' ο άνθροπος με το λοστό κε το κλιδί κατρακιλάι απ' τιν άλι μεριά τυ πσιλόματος.

'Ερχετε το επιβατικό τρένο. Μα δεν έχι με τι να το σταματίσι: δεν έχι σιμέα. Τι ράγια δεν μπορί να τι βάλι στον τόπο-τις. Με όφκερα χέρια δεν μπορίς τίποτα να κάνις.

Ακύι — στι φάμπρικα ι σιρίνα σφίριξε — ι όρα 6. Κε στις 6 κε 2 λεφτά το τρένο θα περάσι.

Τρέχι σαν τρελός, έχασε το νού-τυ, ο ίδιος δεν ξέρι τί θα γίνι ακόμα. Έτρεξε ίσαμε τιν αναποδογιριζμένι ράγια, όπυ ίτανε πολά ξίλα. Έσκιπσε κι' άρπαξε ένα. Ακύι — σφίριγμα μακρινό, ακύι — ι ράγιες κανονικά κε σιγά αρχίσανε να τρομάζυνε. Για να τρέξι πιο μακριά δεν έχι δίναμι. Στάθικε εκατό σάζινες μακριά απ' το φοβερό τόπο. Εδό σα να φότισε το κεφάλι-τυ ένα φος.

Έβγαλε το καπέλο-τυ έβγαλε απ' αφτό το μπαμπακερό-τυ μαντίλι, έβγαλε το μαχέρι απ' τα τσανκία-τυ, χτίπισε με το μαχέρι το αριστερό-τυ χέρι πσιλότερα απ' τον ανκόνα, — τινάχτικε το έμα, έτρεξε σα ζεστό ρέμα. Έβρεξε μέσα σ' αφτό το μαντίλι-τυ, το ίσιαξε, το άνιξε πάνο στο ξίλο κε σίκοσε πσιλά τιν «κόκινι σιμέα-τυ».

Στέκι, κυνάι τι σιμέα-τυ, κε το τρένο φάνικε πια.

Κε το έμα όλο τρέχι κε τρέχι. Σφίνκι ο Σιμεόν τιν πλιγί-τυ στα πλάγια. Θέλι να τι σφίξι για να κλίσι, μα το έμα δε στέκι. Ένα νόνιζμα ίνε στο κεφάλι-τυ: «δε θα μπορέσο να σταθό, θα ρίξο τι σιμέα». Σκοτινιάσανε τα μάτια-τυ κε πέταξε κάτο τι σιμέα. Μα ο μιχανικός τον ίδε πια.

Το τρένο σταμάτισε. Ο κόζμος βγίκε έξο απ' τα βαγόνια, σορεφτίκανε πολί. Βλέπυνε — κίτετε ένας άνθροπος, κε σιμά σ' αφτόνα μια ματομένι πατσαβύρα πάνο στο ξίλο.

Ο ΠΙΟΝΕΡΟΣ ΑΜΠΡΟΣΙΜΟΦ

Ο πιονέρος Αμπροσίμοφ πιγένοντας απ' το χοριό στο σκολιό, ίδε μια τσακομένι ράγια. Πίγενε το τρένο. Ο Αμπροσίμοφ έβγαλε τι γραβάτα-τυ, τιν έδεσε πάνο στο ξίλο κ' έδοσε σινιάλο. Γλίτοσε το τρένο απ' το τσάκομα.

Προί, προί,
φτινόπορο,
ο Αμπροσίμοφ διάβενε
απτο χοριό-τυ
ς' άλο κοντινό χοριό
για το κολχόζικο σκολιό.
Κε νά μπροστά-τυ φάνικε
μια ράγια τσακιζμένι.
Σε μια στιγμί τιν έβγαλε
τιν κόκινι γραβάτα-τυ,
πυ ίτανε σφιχτά δεμένι:
— Κε νά-με έτιμος!
Δεν ίμε, νε, μεγάλο
πεδί
για να γιρίσο
το κλιδί,
μα δίνο το σινιάλο.
Τον ίδανε
δεκάδες μάτια.
Απάντισι
τυ έδοσε το φρένο
κε γλίγορα
σιμά-τυ
σταμάτισε το τρένο.
Εδό αν άργιζε λεφτό,
μεγάλο
θα γινότανε κακό.
Τα εργαλία βγάλανε.
Χτιπίσαν τα σφιριά.
Στον τόπο-τυς τις βάλανε
τις ράγιες
κε τραβίχσανε μπροστά.
Κι' ανάμεσα απτις ράγιες
πιγένοντας σιμόνι
κε μπένι στο χοριό.
Ο πιονέρος τρέχι
κε πάι στο σκολιό.

Ι ΕΦΕΒΡΕΤΙΚΟΤΙΤΑ ΤΥ ΚΟΚΙΝΥ ΑΕΡΟΠΟΡΥ

Αφτό ίτανε στον κερό τυ πολέμυ με τυς άσπρυς. Απ' το σσταμπ πίρανε διαταγί:

— Να πετάχσετε σε τόπο, πυ δεν έχι φόβο!

Κσέσπασε φοβερί μπόρα. Έπεφτε δινατί βροχί. Κε το ιπικό τυ εχτρύ ίτανε πολί σιμά. Ι αεροπόρι αποφασίσανε να πετάχσυνε. Ίστερα από διο όρες πέταγμα σε φοβερί μπόρα κε βροχί ι αεροπόρι μπορέσανε να πετάχσυνε στον τόπο, πυ τυς ίπανε.

Άργισε μια όρα μονάχα ένας νέος αεροπόρος, ο Γύρτιν.

Ο Γύρτιν έχασε τι στράτα κε κατέβικε πίσο απ' τυς άσπρυς.

Το αεροπλάνο το ίδανε ι κοζάκι. Δέκα κοζάκι τριγυρίςανε τον αεροπόρο. Μα δεν ίδανε τα κόκινα άςτρα ςτα φτερά τυ αεροπλάνυ κε νομίςανε, ότι ο δικός-μας αεροπόρος ίτανε ενκλέζος. Ο Γύρτιν φορύςε ενκλέζικα ρύχα.

'Αςκιμα μιλύςε ρύςικα, γιατί ίτανε απ' τι Λάτβια. Ι κοζάκι θαρέςανε, ότι ίνε ενκλέζος αεροπόρος. Τον ίπανε, ότι ςιμά-τυς, ςτι ςτάντςια βρίςκετε το ςςταπ τον κοζάκον.

'Ιςαμε τι ςτάντςια ίτανε κάπυ τρία χιλιόμετρα. Ο κόκινος αεροπόρος δεν τάχαςε. Παρακάλεςε τυς κοζάκυς να τον βοιθίςυνε να φέρι το αεροπλάνο ςτι ςτάντςια. Με τι βοίθια τον κοζάκον ο αεροπόρος κύρδιςε το μοτόρ κι' άρχιςε να πιγένι μπροςτά. Σ' αφτό τον κερό απ' τι ςτάντςια φάνικε μεγάλο ιπικό απόςπαςμα τον άςπρον μ' οφιτςέρυς. Κι' ο κόκινος αεροπόρος ςαν πυλί πέτακςε πάνο απ' τον εχτρό.

'Ιςτερα από μιςί όρα ο αεροπόρος ίτανε πια ανάμεςα ςτυς δικύς-μας.

ΛΙΣΕ ΤΟ ΕΝΙΓΜΑ

Τρέχι με τρέχιμας δεν ίνε,
πετάι με πυλί δεν ίνε,
μας κυβαλί με άλογο δεν ίνε.

ΑΕΡΟΠΛΑΝΑ

Αεροπλάνα,
αεροπλάνα!
Κε τί πολά
πετύν ψιλά!
Γοργά πετύνε.

Νά-τά περνύνε
πια το χοριό—
Εφτά.. οχτό.
Εχ, κι' ανεβένυν
ςτα ίψι βγένυν.

Εκί, για διές,
στράτες στενές
δεν έχι. Πάνο
τ' αεροπλάνο
τρέχι, βουίζι
με φόρα σκίζι
τον ουρανό
το γαλανό.

Πολές στράτες έκανε ι άνθροπι
για να πάνε ο ένας στον άλο,
μα ι στράτα στον αέρα ίνε
πιό πλατιά απ' όλες.

ΠΟΣΟ ΑΓΑΠΥΣΕ Ο ΓΡΙΓΟΡΙΣ ΤΟ ΡΑΔΙΟ

Ολάκερες μέρες ο Γριγόρις πολεμύσε: έκοβε τέλι, πλάτινε με το σφιρί κάτι κομάτια από μέταλο.

— Τφυ, ισιχία δεν έχι,—θίμονε ι μανάκα,—κε γιατί έβαλε κενύργια διαβολιά στο νύ-τυ; Μόνο με σκυπίδια γεμίζι τιν κάμαρα.

Τις βραδιές ο πάτέρας ροτύσε:

— Ε, πος πάνε ι δυλιές;

— Καλά,—με χαρά απαντύσε ο Γριγόρις,—μόνο νά πυ δεν έχο τιλεφονικί τρύμπκα.

Τί να γίνι... φένετε θ' ανανκαστύμε ν' αγοράσυμε τρύμπκα... Βοίθια δε χριάζεσε;

— Δε χριάζυμε, δε χριάζυμε,—κυνάι το χέρι-τυ ο Γριγόρις,—θέλο εγό ο ίδιος να το κάνο.

Περάσανε δέκα μέρες. Ο Γριγόρις έβαλε στον τόπο-τυ όλο το μιχανιζμό. Τιν άλι μέρα βγίκε πάνο στιν κορφί τις στέγις, έβαζε τιν αντένα.

Το βράδι ςτο ςπίτι ςορεφτίκανε πολί μυςαφίριδες. Χτίπιςε ι όρα 8. Στιν τρύμπκα ακύςτικε κάπια βραχνιαζμένι φονί. Ο Γριγόρις έτρεκςε ςτο μιχανιζμό, έβαλε εκί το ρύπορ κε φόνακςε:

— Σοπάτε, ςίντροφι, αρχίζι πια...

Κι' απ' το ρύπορ κάπιος ίπε φοναχτά:

— Ντοκλάντ.

Κ' ίςτερα άλι, φονί ίπε τι γίνετε ςτιν Κίνα. Ἱςτερα απ' το ντοκλάντ το ρύπορ άρχιςε να λέι τέτια αςτία πράματα, πυ όλι χαχανίζανε. Ἱςτερα ακύςτικε μυςικί.

— Καλά! — ίπε ο Σιμεόν. — Νά τι θα κάνις τόρα: κάθιςε ςτο ςπίτι κι' άκυε.

Πίγανε ςτα ςπίτια-τυς όλι άθελα, γιατί όλι περιμένανε ςινέχια, μα το ρύπορ ςόπενε. Ο Γριγόρις ίπε, ότι ι ραδιοβραδιά τέλιοςε.

ΛΙΣΕ ΤΟ ΕΝΙΓΜΑ

Τόνε βάλανε ςτι ςτέγι
κι' ότι θέλι εκί ακύι:
απ' τα μακρινά τα μέρι
μυςικί κε λόγυς φέρι.

Ο ΚΛΙΖΜΕΝΟΣ ΠΑΣΑΖΙΡΟΣ

Το γράμα δε μπορί
μονάχο
πυθενά να πάι.

Μα πέφτι ςτο κυτί
κε θάλαςες,
βυνά περνάι.

Μπιλιέτο ακριβό
ο κολιμένος
παςαζίρος
δε θέλι.
Μ' έκςοδο μικρό
τυ κόζμυ γίνετε ο γίρος.

ΣΤΟ ΤΑΧΙΔΡΟΜΙΚΟ ΒΑΓΟΝΙ

Πακέτα γραμένα,
με τάκςι βαλμένα.
Στι ςτράτα διαλέγυν, μετρύν
ι διο ταχιδρόμι
μαζί στο βαγόνι
τι νίχτα στο πόδι περνύν.
Νά δέμα ςτι Μόςχα,
μια κάρτα ςτιν 'Ορςα,
γαζέτα, πυ πάι ςτο Ομςκ.
Σιμά-τυ βαλμένο
διπλά ςιςτιμένο
το γράμα πιγένι ςτο Τομςκ.

Ο, ΤΙ ΦΟΒΕΡΟΣ ΠΥ ΙΝΕ!

Στιν αβλί έπεζε το γατάκι. Μικρό, αδίνατο, πολί αδίνατο. 'Ακςαφνα φάνικε το ςκιλί. Πίδιςε το γατάκι, καμπύριαςε τι ράχι-τυ, ςίκοςε όρθια τα μαλιά-τυ, τέντοςε τα μυςτάκια-τυ κε ςτέκι. Το ςκιλί πέραςε ςιμά-τυ. Κι' όςο πίγενε, το γατάκι όλο ς' αφτό γίριζε τα μύτρα-τυ: «Νά, ντράνα, τι φοβερό πυ ίμε. Μι βάλις στο νύ-ςυ να με πιράκςις,—θα τιν πάθις».

Ι γάτα έχι τα νίχια-τις μέσα στα ςορόφλια.

ΤΟ ΤΙΓΡΑΚΙ

Ο πατέρας έφερε απ' το κινίγι ένα τιγράκι. 'Ιτανε όσο μισόχρονο χοντρό σκιλάκι. 'Ιχε μεγάλο το κεφάλι με στρονκιλά πρασινοπά μάτια, πλατί το κύτρο κε κοντά τ' αφτιά.

Τα μπροστινά ποδάρια-το ίτανε βαριά κε δινατά, κε τα πισινά— πολί λιγνότερα. Χοντροκαμομένο, μικρό, ακύμπυσε στο πόδι τυ πατέρα κε τριβότανε ς' αφτό. Το πιάσανε μακριά μέσα στα καμίσσια, σιμά σε μια μεγάλι λίμνι. Το λέγανε Βάσια.

'Οταν πίγανε να κιμιθύνε αφίσανε το Βάσια μοναχό στιν κάμαρα. Ο Βάσιας ντρανά: σκοτινά, κε κανένας δεν ίνε. Κε νά «ι φοβερί τίγρι» πίδισε απ' το ντιβάνι, έτρεχε μέσα στιν κάμαρα κε μύνκρισε απ' το φόβο-τυ. Ο πατέρας ίρθε σιμά-τυ. Ο Βάσιας χάρικε, ρίχτικε στον πατέρα-μυ, άρχισε να μιαυλίζι. Ο πατέρας χάιδεβε το τιγράκι, το πίρε στιν κάμαρά-τυ, κι' όλι ίσιχα κιμιθίκαμε.

Το πρωί γνορίσαμε το Βάσια με τυς φίλυς-τυ—τα σκιλιά. Μα αφτά σορέπσανε τα υράδια-τυς κάτο απτα ποδάρια-τυς κε φέβγανε. Φενότανε, ότι ι μιρυδιά τις τίγρις έκανε στα σκιλιά φοβερί εντίποσι. Μόνο ένα νέο σκιλί τις αβλίς δε φοβίθικε. Πίδισε από πάνο απ' το Βάσια, το σκύντισε με το πόδι-τυ κε με δινατό γάβγιζμα έκανε ένα χαρύμενο πεχνίδι. Ο Βάσιας κυνίθικε κι' αδέκσια έτρεκσε από πίσο-τυ.

Ο Βάσιας αγαπύσε να χόνετε σιγά στιν κάμαρα κε να πέζι εκί. Περισότερο αγαπύσε να τραβάι το μαξιλάρι, να μασά τιν άκρι-τυ, κ' ίστερα να το χτιπάι με το ποδάρι-τυ: τα φτερά πετύνε ς' όλες τις μεριές, κι' ο Βάσιας χτιπάι το μαξιλάρι κε μυνκρίζι.

Ο Βάςιας ίχε κι' άλο πεχνίδι—τιν παλιά βάλενκα. 'Εςερνε τι βάλενκα στο πάτομα τιν έπιανε ςαν ποντικάκι.

Αγαπύςε ο Βάςιας ν' ανεβένι ςτα δέντρα. 'Επεφτε πάνο ςτο χόμα, ςιμάδεβε κε πιδύςε πςιλά. Στι ςτιγμί ο Βάςιας γάντζονε με τα δόντια κε τα ποδάρια-τυ, κυνιότανε πςιλά πάνο απ' τι γι.

Ο Βάςιας μεγάλονε. Αρχίζανε να φένοντε τα ςινίθια τις αλιθινίς τίγρις.

Γλίγορα ο πατέρας τον πύλιςε ςτο ζοοπάρκο.

ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ Κ' Ι ΑΛΕΠΥ

(Παραμίθι)

'Ενα λιοντάρι γέραςε κε δεν μπορύςε να κινιγάι θεριά. Νόμιςε λιπόν να ζι με πονιριά: πλάγιαςε ςτι ςπιλιά κ' έκανε τον άροςτο. Αρχίςανε νάρχυντε τα ζόα να τον ντρανύνε. Μα κανένα απ' αφτά δε γίριζε πίςο. Το λιοντάρι άρπαζε κ' έτρογε κάθε ζόο, πυ έμπενε ςτι ςπιλιά.

'Ιρθε ι αλεπύ, ςτάθικε ςτιν πόρτα τις ςπιλιάς κε ροτάι το λιοντάρι:

— Τί κάνις;

— 'Αςκιμα, λέι το λιοντάρι. Κε γιατί δεν μπένις μέςα ναρθίς ςιμά-μυ;

Κ' ι αλεπύ απαντάι:

— Απ' τ' αχνάρια ντρανό: μπίκανε μέςα πολά ζόα, μα δε βγίκε κανένα.

ΣΚΙΛΙ-ΣΑΝΙΤΑΡ

Στον εμφίλιο πόλεμο πλιγόθικα ςτο δεκςί-μυ χέρι κε ςτο ποδάρι. Έπεςα μέςα ςε μια ταραμά. Έχαςα πολί έμα, αδινάτιςα. Ι δικί-μας δε φενόντανε, δεν ακυόντανε... 'Ιπια όλο το νερό, πυ ίχα μέςα ςτιν μπακλάςςκα. 'Ιμυνα δίχος βοίεςτιςι. Κςιπνό—κάποτε ίνε προί, κάποτε βράδι. Φονάζο βοίθια—μα κανένας δεν απαντάι: φένετε ι δικί-μας πίγανε μακριά.

Κ' ι πλιγές-μυ πονύνε...

— Εχ,—νυνίζο,—χάθικα.

Κε θα χανόμυνα, πεδιά, αν δεν ίτανε ι Γάικα.

Στο τέλος τυ δέφτερυ μερόνιχτυ ακύο, να ρυθυνίζι εκί κάπυ ςιμά ένα ςκιλί. Πολί χάρικα. Νά τόρα—θα με βρι, γιά δε θα με βρι το ςκιλί;

Με ίβρε. Με ίβρε ι Γάικα. Φόναξε απ' τι χαρά-τις, με γλίφι ςτι μίτι κε ςτα μάτια.

— Εχ, αγαπιμένε-μυ ςίντροφε! Εχ εςί, αγαπιμένε-μυ ςίντροφε!

Κε πος μπορύςα να μιν τιν πο, ςίντροφο! 'Επεςε ι Γάικα ςιμά-μυ κε βάζι μπροςτά-μυ τι ράχι-τις. Στι ράχι-τις ίτανε ένας τορβάς με κόκινο ςταβρό: «Πάρε, διλαδί, ότι θέλις». Πίρα από κι ιόδιο, μπιντ, έχιςα ιόδιο ςτις πλιγές-μυ, κε τις έδεςα όπος-όπος. Κ' ι Γάικα πια φέβγι από μένα με το μπρίνζελ ςτα δόντια. Το μπρίνζελ ίνε ένα κοντό κςίλο, πυ δένυνε ςτο ςκιλί-ςανιτάρ ςτιν τραχιλέα. 'Οταν το ςκιλί βρίςκι κανένα πλιγομένο πέρνι αφτό το μπρίνζελ. 'Ετςι τρέχι ςτυς δικύς-τυ, ςτυς ανθρόπυς-ςανιτάρ. Κι' αν δε βρι κανένα πλιγομένο, τότε δεν πέρνι το μπρίνζελ ςτο ςτόμα-τυ.

Ι Γάικα με το μπρίνζελ ςτο ςτόμα έτρεξε ςτυς δικύς-μας κραςνοαρμέιτςυς-ςανιτάρ κε τυς έφερε ςιμά-μυ.

'Ετςι με γλίτοςε...

Ο ΦΙΛΑΚΑΣ

(Αλιθινί ιςτορία)

Ο Μιχαίλ Ιβάνοβιτς ζύςε ςτιν εκςοχί. Καμιά φορά δεν κλίδονε το ςπίτι-τυ, αν κε έφεβγε από κι για πολί κερό. Κε γιατί να το κλιδόςι, αφύ έχι διο μαθιμένυς φίλακες—τζομπανόςκιλα.

Μια φορά γιρίζι ςτο ςπίτι-τυ κε ντρανά: κάθυντε εκί διο ζζύλικι ςτα ςκαμνιά. Αντίκρι ς' αφτύς κάθυντε τα ςκιλιά-τυ.

— Γιατί κάθεστε, μάτια-μυ;—τυς ροτάι ο Μιχαίλ Ιβάνοβιτζ.

— Καθόμαστε, πολίτι. Νά πια τρις όρες καθόμαστε, δε μας αφίνυνε να σαλέπσυμε, τα καταραμένα. Μπίκαμε μέσα, δε λάκσανε. Μα τόρα μόλις βάλις το χέρι στιν τσέπι, για να πάρις κανένα τσιγάρο να καπνίσις, μυνκρίζυνε κε θέλυνε να σ' αρπάκσυνε απ' το χέρι. Δε μας αφίνυνε να βάλυμε το χέρι στιν τσέπι. Πές-τα, για να μας αφίσυνε να καπνίσυμε κανένα τσιγάρο. Κυραστίκαμε ολότελα.

— Στι μιλίτσια θα καπνίσετε. Εμπρός μαρςς, κε να μιν τρέχετε, γιατί τα σκιλιά θα σας κάνυνε κομάτια. 'Υτε να βάλετε το χέρι-σας στιν τσέπι (μπορίτε νάχετε εκί όπλο), ύτε να τρέχετε, τα σκιλιά δε θα σας αφίσυνε: έτσι ίνε μαθιμένα. Εσί να φιλάγις εδό!—ίπε ο Μιχαίλ Ιβάνοβιτζ στο ένα σκιλί,—κ' εσί έλα αντάμα-μυ!—Κε πίρε αντάμα-τυ τ' άλο.

'Ετσι κ' έφερε τυς κλέφτες στι μιλίτσια.

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΤΑΧΙΔΡΟΜΟΣ

Αφτό έγινε σε κρία χόρα. Εκί, όπυ δεν ίνε τρένα. Εκί, όπυ μια φορά τι βδομάδα με τα σκιλιά κυβαλύνε τιν πόστα.

Ο ταχιδρόμος Μεκ καθότανε στιν τζανά τιλιγμένος μέσα σε γύνα. Ο Τοδ πάνο στο κάθιζμα τις τζανάς με τέχνι κυμάνταρε τα σκιλιά. Τα σκιλιά τον αγαπύσανε. Καλά σέρνυνε τις τζάνες πάνο στο φρέσκο χιόνι. Νά κε το ποτάμι χαμιλά στο βαθύλομα. Με φόρα κιλιστίκανε ι τζάνες πάνο στον πάγο. Τα σκιλιά πίγανε ακόμα πιο γλίγορα πάνο στον ίσιο πάγο.

«Κρακ!» — έτρικσε κάτι από κάτο απ' το πολόζι τις τζανάς.

— «Τρίπα θα ίνε»,—πέρασε στο νυ τυ Τοδ,—ι τζανά ίνε βαριά.—Κε δίχος να νυνίσι, πίδισε στον πάγο.

Τα σκιλιά πίρανε τιν τζανά, πυ έγινε λαφριά κε τρέκσανε μακριά ίσια πάνο στιν ακροποταμιά. Τα σκιλιά τρέκσανε,

ςα λιςιαζμένα. Μακριά από πίςο πάνο ςτον πάγο φενότανε ι μοναχικί φιγύρα τυ Τοδ.

Ο Τοδ μπίκε ςτι ςτράτα πεζά. Μα το χιόνι έπεφτε ολοένα πιο πιχτά. Ίτανε βαρί να ντρανά κανίς τ' αχνάρια τις λαφριάς τζανάς.

Σαν μπόρα μπίκε ι τζανά ςτο χοριό. Απ' όλα τα ςπίτια τρέχ:ανε ι άνθροπι, φονάζοντας:

— Ι πόςτα, ι πόςτα!

— Μα πύ ίνε ο Τοδ; Ίςε μονάχος; — ροτίςανε το Μεκ.

Τα ςκιλιά φονάζανε κλαπςιάρικα κι' ανίςιχα ντρανύςανε, μίπος φένετε ο μικρός-τυς φίλος.

— Πρέπι να πάμε να τον ανταμόςυμε, — φονάκςανε τα πεδιά, ι φίλι τυ Τοδ.

Ένας απ' αφτύς ςίμοςε το ςκιλί-οδιγό κε ίπε:

— Ο Τοδ ίνε εκί, να τον έβρις, Γρο.

Ο οδιγός ανίςιχα έτρεχε πάνο κάτο κε ύρνιαζε.

Τα πεδιά μόλις καταςόςανε να πιδίςυνε ςτιν τζανά, κε τα ςκιλιά τραβίκςανε πίςο ςτι ςτράτα...

— Ο Τοδ πίγενε αργά μέςα ςτο βαθί χιόνι. Τυ φάνικε, ότι ακύι κάτι μύνκριζμα από μέςα απ' τιν μπόρα. «Αφτό ίνε το λάκςιμο τυ Γρο-οδιγύ...»

Ίςτερα από ένα λεφτό τα ςκιλιά λάζανε κε φονάζανε απ' τι χαρά, πιδόντας ολόγιρα ςτον Τοδ. Ο Γρο έγλιφε το παγομένο-τυ πρόςοπο, κε τα πεδιά τυ φονάζανε:

— Κάθιςε γρίγορα Τοδ!

Ο Τοδ πίδιςε ςτιν τζανά, φόνακςε «γιχ» κε τα ςκιλιά με καρδιά τρέχανε μέςα ςτιν μπόρα.

Το σκυλί ίνε πιστός φίλος τυ ανθρόπου.

Ι ΛΙΚΙ

Ο παπύς-μυ ίτανε φίλακας στο όρος. Μια φορά γίριζε στο σπίτι από μέσα απ' το όρος. Βράδιαζε. Πλάκονε ι μπόρα. 'Ακςαφνα ο παπύς άκυσε μύνκριζμα. 'Αρχισε να περπατάι γλίγορα, μα το μύνριζμα σα να σίμονε. Ο παπύς έτρεκςε πάνο στι στράτα. Ντράνεσε ολόγιρα. Βλέπι σιμά από πίσο-τυ λαμπερά σιμάδια. Νά πια ακύι, πος ι λίκι τρίζυνε τα δόντια-τυς.

'Ετρεκςε ο παπύς ς' ένα πςιλό έλατο κε πίδιςε στο κάτο κλαδί. Ι λίκι τον ίδανε πάνο στο δέντρο κε σταθίκανε. Κάμποςι λίκι σικοθίκανε στα πισινά-τυς ποδάρια σιμά στον κορμό τυ δέντρυ. Ι λίκι υρλιάζανε κι' αρπάζανε με τα δόντια-τυς το καπύκι τυ έλατυ.

Το καλοκέρι ι λίκι πολί σπάνια ορμύνε πάνο στον άνθροπο. Φένετε, πος χάςανε κάπιο κινίγι.

'Ινε πια πολί όρα πυ νίχτοςε. Ο παπύς κατάλαβε, ότι θ' ανανκαςτί εδό να περάςι όλι τι νίχτα. Βγίκε ακόμα πιο πςιλά, κε κάθιςε καλά πάνο ς' ένα κλαδί. Φίςικςε ο άνεμος, τα κλαδιά τυ έλατυ κυνιθίκανε, κι' απ' το κεφάλι τυ παπύ πέτακςε το καπέλο-τυ. Ι λίκι αμέςος τ' αρπάκςανε κε το κάνανε κομάτια. Ι λίκι καθόντανε χαμιλά κι' υρνιάζανε, σικόνοντας πάνο το κεφάλι-τυς. Ο παπύς δινατά βαςτιότανε στα κλαδιά, κε το έλατο κυνιότανε κε λίγιζε απ' τον άνεμο.

'Ετςι κάθιςε ο παπύς όλι τι νίχτα. Το πρωί χαθίκανε

ι λίκι. Ο παπύς κατέβικε απ' το έλατο κε πίγε στι στορόζζκα-τυ.

— Τί έπαθες; — φόναξε ι γινέκα-τυ.

— Με τυς λίκυς ανανκάστικα να περάσο τιν μπόρα, — μπόρεσε να πι ο παπύς κ' έπεσε πάνο στο σκαμνί.

Δε χτιπύν το λίκο γιατί ίνε σταχτερός, μα γιατί τρόι τα πρόβατα. Ο λίκος έχι γόνα, μα ίνε ραμένι στο κορμί-τυ.

ΠΟΣ Ι ΛΙΚΙ ΜΑΘΕΝΥΝΕ ΤΑ ΠΕΔΙΑ-ΤΥΣ

Περπατύσα στι στράτα κι' από πίσο-μυ άκυσα μια φονί. Φόναζε ένα πεδί-τζομπάνις. Έτρεχε μέσα απ' τα χοράφια κ' έδιχνε κάτι. Ντράνεσα κε ίδα: μέσα στο χοράφι τρέχυνε διο λίκι — μια λικομάνα, κ' ένα μικρό. Ο μικρός λίκος κυβαλύσε πάνο στι ράχι-τυ σφαγμένο αρνάκι, κε με τα δόντια-τυ το βαστύσε απ' το ποδάρι. Ι λικομάνα έτρεχε από πίσο.

Όταν ίδα τυς λίκυς, έτρεξα μαζί με τον τζομπάνι από πίσο-τυς. Αρχίσαμε να φονάζυμε. Στι φονί-μας τρέξανε κ' ι χοριάτες με τα σκιλιά.

Μόλις ο γέρο-λίκος ίδε τα σκιλιά κε τον κόζμο, έτρεξε στο νέο λίκο, άρπαξε απ' αφτόνα τ' αρνάκι κε το πέταξε πάνο στι ράχι-τυ. Κ' ι διο λίκι τρέξανε γλίγορα κε χαθίκανε απ' τα μάτια-μας.

Τότε το πεδί άρχιςε να λέι πος έγινε αφτό το πράμα: απ' τιν ταραμά βγίκε ένας μεγάλος λίκος, άρπακςε ένα αρνάκι, το έκοπςε με τα δόντια-τυ κε το κυβάλιςε.

Γρίγορα έτρεκςε ςιμά-τυ ένα μικρό λικάκι κι' όρμιςε πάνο ςτ' αρνί.

Ο γέρο-λίκος έδοςε στο μικρό λίκο να κυβαλίςι τ' αρνάκι, κι' ο ίδιος αγάλια έτρεχε ςιμά-τυ.

Μόνο όταν ίρθε το κακό, ο γέρος άφιςε το μάθιμα κε πίρε μόνος-τυ τ' αρνάκι.

Ο ΑΦΟΒΟΣ ΛΑΓΟΣ

(Παραμίθι)

Γενίθικε μέσα στό όρος ένα λαγυδάκι πυ φοβότανε απτο κάθετι. Τρίζι κάπυ κανένα κλαδί, φτερυγίζι κανένα πυλί, πέφτι απ' το δέντρο κανένα κομάτι χιόνι — πάι να φίγι ι καρδιά τυ μικρύ λαγύ. Φοβότανε το λαγυδάκι μια μέρα, φοβότανε διο, φοβότανε μια βδομάδα, φοβότανε ένα χρόνο. 'Ιςτερα μεγάλοςε κι' άκςαφνα βαρέθικε πια να φοβάτε.

— Τίποτα δε φοβύμε! — φόνακςε ς' όλο το όρος.

— Νά πυ δε φοβύμε καθόλυ, ότι κι' αν κάνις!

— Ε, ςι, ζαρομάτι, κε το λίκο δε φοβάςε;

— Κε το λίκο δε φοβύμε, κε τιν αλεπύ, κε τιν αρκύδα, — κανένα δε φοβύμε!

Αφτό ίτανε πολί γελίο.

— Εδό πολά λόγια δε χριάζυντε! — φόναζε ο λαγός. — Αν μυ τίχι κανένας λίκος, τότες εγό ο ίδιος θα το φάγο.

— Εχ, κε τί γελίος λαγός! Εχ, κε τί αχμάκις πυ ίνε!...

Φονάζυνε ι λαγί για το λίκο, κε νά ο λίκος βρέθικε στι φονί. Περπατύςε, περπατύςε στο όρος για τις λικίςιες δυλιές-τυ πίναςε κε νύνιςε: «Τί καλά πυ θα ίτανε αν ίχα κανένα λαγυδάκι για μεζέ». Ακύι, ότι κάπυ πολί ςιμά φονάζυνε ι λαγί κε φέρνυνε στο νύ-τυς αφτόνα το σταχτερό λίκο. 'Ακςαφνα στάθικε, μιρίστικε τον αέρα κι' άρχιςε να

σιμόνι κριφά. Σίμοσε πολί ο λίκος στυς λαγύς, πυ πέζανε. Ακύι, πος τον περιγελύνε, κι' απ' όλυς περισότερο ο μαχταντζιάρις λαγός — ο ζαρομάτις, με τα μακριά αφτιά, κε το κοντό υράδι.

«Ε, βρε αδερφάκι, στάσυ, νά εγό θα σε φάγο», — νόνισε ο σταχτερός λίκος κι' άρχισε να ντρανά πιος λαγός μαχταέβετε για τιν παλικαριά-τυ. Μα ι λαγί τίποτε δε βλέπυνε κε διασκεδάζυνε περισότερο από πριν. Στο στερνό ο μαχταντζιάρις-λαγός κάθισε στα πισινά-τυ πόδια κι' άρχισε να λέγι:

— Ακύστε-σις, φοβιτσιάριδες! Ακύστε κε ντρανάτε εμένα. Νά εγό τόρα θα σας δίξο ένα, πράμα... Εγό... Εγό...

Εδό ι γλόσα τυ μαχταντζιάρι σα να πάγοσε. Ο λαγός ίδε το λίκο. Ι άλι δεν τον ίδανε, μα αφτός τον ίδε κε δεν μπορύσε να πάρι ανάσα. 'Ιστερα έγινε κάτι ασινίθιστο.

Ο μαχταντζιάρις λαγός πίδισε προς τα πάνο, σαν τόπι, κι' απ' το φόβο-τυ έπεσε ίσια στο πλατί κύτρο τυ λίκυ. Σαν κυβάρι κατρακίλισε στι ράχι τυ λίκυ, γίρισε ακόμα μια φορά στον αγέρα. 'Ιστερα πίρε ένα δρόμο, πυ ίτανε έτιμος να σκάσι. Πολί κερό έτρεχε ο λαγός, έτρεχε, όσπυ έχασε ολότελα τι δίναμί-τυ. 'Ολο κε νόνιζε, ότι ο λίκος τρέχι από πίσο-τυ κε θα τον αρπάξι με τα δόντια-τυ.

Στο στερνό, ο καιμένος έχασε ολότελα τις δίναμές-τυ, σφάλιξε τα μάτια-τυ κ' έπεσε κάτο από ένα δεντράκι.

Κι' ο λίκος αφτί τιν όρα έτρεχε σ' άλι μεριά. 'Οταν ο λαγός έπεσε πάνο-τυ, τυ φάνικε, ότι κάπιος έσιρε πάνο-τυ με τυφέκι.

Κι' ο λίκος έφιγε: «Μίπος στο όρος δεν έχι άλυς λαγύς πυ μπορίς να βρις; Αφτός ίτανε σα λισιαζμένος».

Ο λαγός δεν ίνε φοβιτσιάρις,
μα φυλάγι τον εαφτό-τυ.
Δίχος να θέλι ο λαγός τρέχι,
αφύ δεν έχι με τι να πετάκσι.

ΤΟ ΧΤΙΝΟ, ΠΥ ΚΡΥΙ

Ίχαμε ένα χτινό, πυ έκρυε τόσο, όςτε ίτανε μπελάς. Μια φορά μάλιςτα όλο το μαντρί το αναποδογίριςε με τα κέρατά-τυ, χτιπύςε για να πάι ςτο μυςκάρι. Ίχε κέρατα μακριά κε ίςια. Πολές φορές ο πατέρας ετιμαζότανε να πριονίςι τα κέρατά-τυ, μα όλο κε τ' άφινε για ίςτερα.

Νά μια φορά το καλοκέρι ι μάνα-μυ άρμεκςε το χτινό, άφιςε το μυςκάρι κε λέγι ςτιν αδερφί-μυ:

— Λάλεςέ-τα, Φοτινί, ςτο ποτάμι, ας πάνε να βοςκίςυνε λίγο ςτιν ακροποταμιά.

Ι Φοτινί πίρε μια βίτςα, τα λάλεςε ςτιν ακροποταμιά, τ' άφιςε να βοςκίςυνε, κι' αφτί κάθιςε κάτο από μια ιτιά.

Άκςαφνα ι Φοτινί ακύι: κάτι να βυίζι μέςα ςτις χαμιλές ιτιές. Ντρανά: κάτι ςταχτερό βγίκε απ' τα δεντράκια. Το κορίτςι θάρεςε, ότι ίτανε το ςκιλί-μας, ο Σερκό.

Άρχιςε ι Φοτινί να το φονάζι:

— Σερκό, Σερκό!

Άκςαφνα ντρανά — το μυςκάρι κι' από πίςο το χτινό πάνε ίςια πάνο-τις, ςα λιςιαςμένα.

Ι Φοτινί έτρεκςε, πετάχτικε ςτιν ιτιά, κε το μυςκάρι ς' αφτίνα. Κε το χτινό τυς έςφινκε με τα πιςινά ποδάρια-

τυ στο δέντρο. Ἔβαλε κάτο το κεφάλι-τυ, μυνκρίζι, σκαλίζι το χόμα με τα μπροστινά-τυ τα νίχια κε βάζι τα κέρατά-τυ ίσια μπροστά στο λίκο.

Ι Φοτινί φοβίθικε, ανκάλιασε το δέντρο με τα διο χέρια-τις, θέλι να φονάκσι—φονί δεν έχι. Κι' ο λίκος ρίχτικε ίσια πάνο στο χτινό, κε πετάχτικε πίσο: απ' τιν πρότι φορά, φένετε, ότι τον κάρφοσε με τα κέρατά-τυ.

Ἄρχισε ο λίκος να πετιέτε μια εδό, μια εκί για να γαντζοθί κάπος στο χτινό απ' τα πλάγια, ί ν' αρπάκσι το μυσκάρι. Μα όχι—όπυ κε να ριχτί, παντύ τα κέρατα τυ χτινύ ίνε μπροστά-τυ. Το κορίτσι άρχισε τότε να φονάζι κε να ζιτάι βοίθια.

Ι δικί-μας αλετρίζανε σιμά. Ακύνε, ότι κε το χτινό μυνκρίζι, κε το κορίτσι φονάζι. Τρέκσανε στι φονί. Μόλις ίδε ο λίκος, ότι τρέχυνε άνθροπι, έτριξε τα δόντια-τυ ακόμα διο φορές, κ' έφιγε στα δεντράκια. Χάρικε τότε ο πατέρας, πυ δεν πριόνισε τα κέρατα τυ χτινύ.

Όσο φαίζις το χτινό, τόσο κε γάλα πέρνις.
Το χτινό στιν αβλί-στο τραπέζι φαί.

I MAXI

(Αλιθινί ιστορία)

Αφτό έγινε σε μια ζεστί χόρα. Πίγενα με τυς νέγρυς. Ἄκσαφνα ίδα μακριά ένα άγριο βυβάλι. Γίριζε, με σκιμένο

κεφάλι ςιμά ςε μια πλυμιςτί τίγρι. Απ' το κορμί τυ βυβαλιύ έτρεχε έμα.

— Θέλετε να δίτε, μάχι;—φόνακςε ο νέγρος.—Τότε να βγίτε πάνο ςτα δέντρα!

Ι νέγρι ανεβένυνε ςτα δέντρα, ςα γάτες. Τραβίκςανε κ' εμένα μαζί-τυς. Καθίςαμε πάνο ςτα κλαδιά κε ντρανύςαμε.

Ι τίγρι κάθιςε, μύνκριζε, κε το βυβάλι όλο γίριζε. 'Ετςι περάςανε κάμποςα λεφτά. 'Ακςαφνα το βυβάλι ρίχτικε κε κάρφοςε τιν τίγρι με τα κέρατά-τυ. Ι τίγρι πίδιςε πάνο ςτο

βυβάλι, κε γαντζόθικε ςτο πλεβρό-τυ με τα δόντια-τις. 'Ιςτερα κιλίςτικε πίςο με μεγάλι γλιγοράδα, κ' ίδα μόνο πος ςτράφτανε τα ταγμάδια τυ δέρματός-τις μέςα ςτο χορτάρι.

Ι τίγρι ςόρεπςε όλες τις δίναμές-τις κε με μύνκριζμα ρίχτικε πάνο ςτο κεφάλι τυ βυβαλιύ. Το βυβάλι χαμίλοςε τιν παχιά-τυ γύλα κε ςίκοςε από κάτο τιν τίγρι ςτα κέρατά-τυ. Κυνύςε τα κέρατά-τυ κ' ι τίγρι γρατζύνιζε κ' έδακνε. Για ένα λεφτό το βυβάλι κρατύςε τιν τίγρι πάνο ςτα κέρατά-τυ, ίςτερα έςκιπςε το κεφάλι-τυ κε τιν έρικςε πάνο ςτι γι. Αργά-αργά λιγίζοντας τα γόνατα, πάτιςε τιν τίγρι πάνο ςτο χόμα μ' όλο το βάρος-τυ.

Μύνκριζμα... ύρνιαζμα... κε μακρόςιρτο γατίςιο κλάπςιμο. Το βυβάλι κυνόντας το λέφτερό-τυ κεφάλι, ρυθύνιζε

κε μόνκριζε. Τα ποδάρια-τυ τρομάζανε. Ι φονές τις τίγρις γινόντανε όλο κε πιο αδίνατες. Το βυβάλι ρυθύνιζε κε πατύσε τιν τίγρι με τα πόδια-τυ.

'Οταν το λισαζμένο βυβάλι ισίχασε, στάθικε. 'Ολο το μεγάλο-τυ κορμί κυνιότανε από μικρό τρόμαγμα. Κε άκσαφνα άρχισε να μυνκρίζι — παραπονιάρικα, να μυνκρίζι μακρόσιρτα.

'Ινε θιλικό βυβάλι,—μυ πσιθίρισε ένας απ' τυς νέγρυς. — Φονάζι το μυσκάρι-τυ. Ντρανάτε.

'Εδικσε το μικρό, μάβρο κε γιαλιστερό κορμί, πυ ίτανε μέσα στο πιχτό χορτάρι. Το βυβάλι κυνιότανε κε σίμοσε στο μικρό-τυ. Σικόθικε πάνο, κ' ι βυβάλα άρχισε να το γλίφι.

ΤΟ ΛΑΦΑΚΙ

Τρις μέρες γίριζε ο Εμέλια στο όρος με το Λισκό, κι' όλο τυ κάκυ: δεν τιχένανε τι λαφίνα με το λαφάκι-τις. Κι' αφτός έδοσε λόγο στο άροστο ανεπσάκι-τυ, στο Γριγοράκι, ότι θα τυ φέρι ένα όμορφο κίτρινο λαφάκι.

Μόνο τιν τετάρτι μέρα όλος διόλυ τιχέα πέσανε στ' αχνάρια μιας λαφίνας με λαφάκι.

«Μάνα με λαφάκι», νόνισε ο Εμέλια, ντρανόντας πάνο στο χορτάρι αχνάρια από μεγάλα κε μικρά νίχια.

— Λισκό, χαντράισέ-το, μάτια-μυ!

Το λάφι από πολί κερό μιρίστικε τον κινιγό, μα άφοβα παρακολυθύσε τις κίνισές-τυ.

— Ι μάνα μ' απομακρίνι απ' το λαφάκι, — νόνιζε ο Εμέλια, κε σερνότανε όλο κε πιο σιμά προς το λάφι.

'Οταν ο γέρος θέλισε να σιμαδέπσι στο λάφι, το λάφι προσεχτικά έτρεκσε κάμποσα βίματα μακριά κε πάλι στάθικε. Ο Εμέλια πάλι σερνότανε πάνο στο χόμα με το τυφέκι-τυ.

Το ζόο δέκα φορές κόντεβε να χάσι τι ζοί-τυ, πολε-

μόντας ν᾽ απομακρίνι τον κινιγό απ᾽ το λαφάκι, π᾽ ίτανε μυλομένο. Ο γέρο-Εμέλια κε θίμονε κε θάμαζε για τιν αφοβιά τυ λαφιύ. Ο Λισκό σίρθικε πάνο στο χόμα, πίσο απ᾽ το νικοκίρι-τυ. Ὁταν αφτός ολότελα έχασε το λάφι απ᾽ τα μάτια-τυ, ο Λισκό προσεχτικά τον σκύντισε με τι ζεστί-τυ μίτι. Ο γέρος γίρισε, ντράνεσε κε κάθισε: τριάντα βίματα μακριά απ᾽ αφτόνα έστεκε το ίδιο κίτρινο λαφάκι, πυ

το κινιγύσε ολάκερες τρις μέρες. Ἱτανε ομορφύτσικο λαφάκι, το όλο κάμποσον βδομάδον, με κίτρινο μαλί κε λιγνά ποδαράκια. Τ᾽ ομορφύτσικό-τυ κεφάλι ίτανε ριχμένο προς τα πίσο. Ἁπλονε μπροστά τι λιγνί-τυ γύλα, όταν ίθελε ν᾽ αρπάκσι πσιλά κανένα κλαδάκι.

Ο κινιγός σίκοσε τον πετινό τυ τυφεκιύ κε σιμάδεπσε στο κεφάλι τυ μικρύ ζόυ... Μα τότε ο γέρο κινιγός θιμίθικε, πος ι μάνα ιπεράσπιζε το λαφάκι-τις.

Το θιμίθικε κε κατέβασε το τυφέκι. Το λαφάκι περπατύσε σιμά στο δεντράκι κε τσιμπύσε τα φιλάκια. Ο Εμέλια σφίριξε, κε το μικρό ζόο κρίφτικε μέσα στα δεντράκια.

— Βλέπις πος τρέχι!..—Ἑλεγε ο γέρος κε χαμογέλασε σκεφτικά.—Μόλις κατασόσαμε να το δύμε: σα σαίτα... Λισκό, μας κσέφιγε το λαφάκι. Μα, αφτό το γλιγοροπόδαρο, χριάζετε ακόμα να μεγαλόσι...

Τιν άλι μέρα ο Εμέλια σίμοσε στιν καλίβα-τυ.

— Ε... παπύλι, έφερες το λαφάκι;—τον αντάμοσε ο Γριγοράκις.

— Όχι, Γριγοράκι-μυ... Το ίδα...

— Κίτρινο;

— Κίτρινο κε τα μύτρα-τυ μάβρα. Στέκετε κάτο από ένα δεντράκι κε τσιμπάι τα φιλάκια... Το σιμάδεψα με το τυφέκι...

— Κε δεν μπόρεσες να το σκοτόσις;

— Όχι, Γριγοράκι-μυ, λιπίθικα το μικρό θεριό... λιπίθικα τι μάνα-τυ... Σα σφίριξα κε το λαφάκι χάθικε αμέσος στο πιχτό όρος, μόλις το ίδα. Έφιγε το γλιγοροπόδαρο λαφάκι!..

Κι' όταν πλαγιάσανε να κιμιθύνε, το άροστο πεδί, εκί πυ τόπερνε ο ίπνος, κάμποσες φορές ροτύσε το γέρο:

— Έτσι, έφιγε το λαφάκι;

— Έφιγε, Γριγοράκι...

— Κίτρινο;

— Όλο κίτρινο, μόνο το μυτράκι-τυ ίτανε μάβρο κε τα νίχια-τυ.

Το πεδί έτσι κε κιμίθικε κι' όλι τι νίχτα έβλεπε το μικρό κίτρινο λαφάκι.

ΔΕΝ ΠΕΤΙΧΕ

Το κολχόζι αγόρασε νέο άλογο—τι Ζόρκα.

Ι Ζόρκα ίτανε μάνα με χρόμα κοκινο-κίτρινο. Τα μικράτις ίτανε πάντα όμορφα, γλιγοροπόδαρα, γνοστικά. Όλο το κολχόζι αγαπύσε τι Ζόρκα κε προ πάντον τα πεδάκια.

'Εστεκε ι Ζόρκα στο χλίτζικο μαντρί σε χοριστό παχνί. 'Ιχε χοριστό παραθιράκι. Γλίγορα ι Ζόρκα γένισε πουλάρι. Τα πεδάκια πιχτά τρέχανε στο παραθιράκι για να καμαρόσυνε τι Ζόρκα κε το νέο πουλαράκι.

Ο κυλάκος Δολγυνόφ ζίλεπσε πος το κολχόζι έχι τέτια καλί αλογομάνα. Στενοχοριέτε, όταν ι δυλιές πάνε καλά στο κολχόζι. Κ' έβαλε στο νύ-τυ να κλέπσι τι Ζόρκα. 'Αρχισε να περπατί πιχτά ολόγιρα στο μαντρί. 'Αρχισε να μερόνι τα σκιλιά τυ κολχοζιύ: κάποτες τα έδινε πσομί, κάποτες τάριχνε κανένα στύδι. Σινιθίσανε τα σκιλιά, δεν το λάζυνε.

Χόρισε μια νίχτα πιο σκοτινί, σίμοσε κριφά στο μαντρί. 'Ανικσε με λοστό τιν κλιδαριά. Σίμοσε κριφά στο παχνί. Μόλις ίθελε να ρίκσι στο κεφάλι τις Ζόρκας το χαλινάρι, κ' ι Ζόρκα φοβίθικε για το πουλαράκι-τις, χλιμίντρισε ανίσιχα κε χτιπύσε με τα νίχια-τις τι γονέα. Το πουλαράκι ίτανε στο γιτονικό παχνί. 'Ακυσε τι μάνα-τυ κε γι' απάντισι χλιμίντρισε κι' αφτό δινατά, χαρύμενα.

Βγίκε έκσο ο αλογάς: γιατί ανισιχύνε τ' άλογα; 'Ετρεκσε στο μαντρί, κε βλέπι, πος ίτανε ανιχτό. Ο αλογάς σίκοσε τον κόζμο στο ποδάρι. Τρέκσανε ι κολχόζνικι. Ανάπσανε φανάρι, ντρανύνε: στι γονίτσα ίτανε μυλομένος ο Δολγυνόφ.

— Τί κάνις εδό;

Δεν κσέρι τί να πι ο Δολγυνόφ.

— 'Ιρθα να ντρανό τι Ζόρκα.

— Τ' άλογα τι νίχτα δεν τα ντρανύνε κε τις κλιδαριές δεν τις τσακόνυνε. Πιάσανε τον Δολγυνόφ κε το πρωί τονε στίλανε στιν πόλι.

Αυτό ντράνεμα τ' άλογο χορτένι. Μι ςιχτέβις τ' άλογο με τα βί-τςα να το ςιχτέβις με γυλάφι. Το ζοντανό άλογο κε τ' ατςα-λένιο άλογο ινε βοιθί τυ κολ-χόζνικυν ςτι δυλιά.

ΤΟ ΠΥΛΑΡΙ

Στο όρος βόςκανε άλογα. Σιμά ςτο βοςκότοπο, από μέςα απ' το όρος, περνύςε ςιδερόδρομος.

'Ενα πυλάρι χόρταςε απ' το χορτάρι κε νύνιςε να πάι ςτο ςπίτι. Το χοριό ίτανε ςιμά. Πίγενε ανάμεςα αππις ράγιες, πάνο ςτις τραβέρςες.

'Ακςαφνα από πίςο ακύςτικε κρότος κε θόριβος. Το πυλάρι ντρανά πίςο-τυ κε βλέπι να τρέχι κάτι μάβρο κε μεγάλο.

Φοβίθικε κε θέλιςε να ριχτί ςτιν πάντα. Μα εκί ίτανε πςίλομα, πυ πίγενε με μιας ίςα κάτο.

Τότε το πυλάρι έτρεκςε μπροςτά κε πάλι ντράνεςε πίςο. Ι μιχανί το κατάςονε. Τ' άλογο έτρεκςε ακόμα πιο γλίγορα.

Ο μιχανικός λιγόςτεπςε λίγο το δρόμο τυ παραβόζ. 'Εδοςε ςφίριγμα απ' τι μιχανί, για να διόκςι το πυλάρι απ' τι ςτράτα.

Μα το πυλάρι, ςικόνοντας πςιλά το κοντό-τυ υράδι, όλο έτρεχε ανάμεςα ςτις ράγιες.

Το παροβόζ πάλι ςφίριξε κι' άρχιςε ν' αναςένι δινατά απ' το φυγάρο. Ι ανάςα τυ τρένυ βροντερά αιδόνιζε ς' όλο το όρος. Το πυλάρι έτρεχε μ' όλι τι δίναμί-τυ.

'Αξαφνα ντράνεςε, ότι το χόμα έγινε χαμιλότερο.

Γίριςε πίςο κε ίδε τα διο γιαλιςτερά μάτια τις μιχανίς.

Νά-νά το τζαναβάρι θα το καταςόςι... Τότε πίδιςε πάνο απ' τις ράγιες κ' έτρεξε ςτο χορτάρι. Ι καρδιά-τυ χτιπύςε απ' το φόβο, κι' ο μιχανικός γελύςε κε νύνιζε:

— Α, φοβίθικες, αχμάκικο. Τόρα πια μπορό να περιςέπςο το δρόμο.

Το τρένο με κρότο κε θόριβο πίγε παραπέρα κε ςτο γίριζμα ςιμά έδοςε ςφίριγμα.

Το πυλάρι έτρεχε παράμερα για να μυλοθί μέςα ςτο όρος. Μα ίςτερα ίδε ότι το μακρί τζαναβάρι έτρεξε ςιμά κε καθόλυ δεν ετιμαζότανε να το αρπάξι. Με μιας ιςίχαςε κε ςτάθικε.

'Ιςτερα χλιμίντριςε με πςιλί φονίτςα, ρυθύνιςε απτι χαρά-τυ τςίμπιςε το χορταράκι κ' ίςιχα έτρεξε ςτο ςπίτι με λαφρό τρέξιμο.

Τ' ΑΓΡΙΟ ΠΥΛΑΡΙ ΚΕ ΤΟ ΤΖΑΚΑΛΙ

'Ενα κοπάδι άγρια άλογα έβοςκε ς' ένα μικρό όρος από ςιλβία. Πίςο απ' ένα δεντράκι καθότανε ένα μεγάλο τζακάλι κε ντρανύςε ένα πυλάρι. Το τζακάλι φίλαγε, πότε να πάι λίγο μακριά ι μάνα απ' το βιζανιάρικο αλογάκι-τις. Δεν έχι για το τζακάλι τίποτε νοςτιμότερο, απτο κρέας τυ πυλαριύ.

Το πυλάρι διο φορές πια ίτανε ςιμά-τυ, μα κάθε φορά εδό βριςκότανε κ' ι μάνα-τυ. Το τζακάλι φοβότανε τα νίχια-τις.

Φίλαγε, φίλαγε, — τίποτε δεν έβγενε. Αποφάςιςε το τζακάλι να βάλι καρτέρι κε ςίρτιχε ςτιν πάντα.

Τότε το ίδε το πυλάρι. Ήθελε πολί τ' αγμάκικο να μάθι πιος ίνε. Σίκοσε πσιλά το υράδι-τυ κ' έτρεκσε στο τζακάλι.

Το τζακάλι καθότανε στον τό-πο-τυ κε φίλαγε. Όταν το πυλάρι πίγε σιμά-τυ, το τζακάλι πίδισε κε ρίχτικε μακριά, μα έτσι, πυ να μπορί να τρέκσι από πί-σο-τυ το περίεργο πυλάρι.

Ήθελε να τραβίκσι το πυλάρι πίσο απ' τι ράχι τυ βυνύ, μακριά απ' τα μάτια τις μάνας-τυ.

Άμα ίρτανε πίσο απ' το βυνό, το τζακάλι γίρισε κε σαν αστραπί ρίχτικε στι γύλα τυ πυλαριύ. Το πυλάρι πε-τάχτικε στιν πάντα, πίδισε πάνο, χτίπισε με τα πισινά-τυ πόδια το χόμα. Τα δόντια τυ τζακαλιύ γλιστρίσανε μόνο πάνο στο δέρμα-τυ.

Το πυλάρι λάχτισε με τα ποδάρια-τυ κι' άκσαφνα ένιοσε δινατό πόνο στα νταμάρια-τυ. Έβγαλε δινατί φονί. Με μιας ακύστικε ι απάντισι. Ι μάνα πέτακσε πάνο στο βυνό κε με κατεβαζμένα αφτιά κε μ' ανιχτά δόντια γλίγορα, σα φο-τιά, ρίχτικε πάνο στο τζακάλι. Κομάτια κίτρινο μαλί πετά-κσανε στον αέρα. Ο πόλεμος με μιας έγινε κινίγιμα. Το τζακάλι έτρεχε μπροστά, ένιοθε το σίμομα τον φοβερόν δοντιόν τυ άλογυ. Το τζακάλι ισίχασε μόνο τότε, όταν μυ-λόθικε πίσο απ' το μακρινό βυνό.

Το πυλάρι ίτανε χαρύμενο, πυ γίρισε με τι μάνα-τυ στο ποταμάκι. Φενότανε, ότι έτρεχε λίγο έμα απ' το πισινό

ποδάρι-τυ. Σιμά στο ποταμάκι βίζακσε μπόλικο γάλα κε κιμίθικε γλικά.

Ο ΑΙΤΟΣ ΜΠΕΡΚΥΤ

Ο πιο μεγάλος αιτός ίνε — ο μπερκύτ. Το χρόμα-τυ ίνε σκύρο κσανθό. Το μάκρος-τυ ίνε σκεδόν ένα μέτρο. Το άνιγμα τον φτερόν-τυ απ' τι μια άκρι τυ ενός φτερύ ος τιν άκρι τυ άλυ ίνε περισότερο από διο μέτρα. Ι μίτι-τυ ίνε δινατί, τα νίχια-τυ φοβερά.

Ο θιλικός αιτός αρχίζι να γενάι αβγά στα μέσα τυ Μάρτι. 'Ιστερα από 35 μέρες βγένυνε απ' τ' αβγά τα αιτόπυλα. 'Ινε σκεπαζ-μένα μ' άσπρα πύπυλα.

'Οσο κερό τ' αιτόπυλα βρίσκυντε στι φολιά, ι γονί κλέβυνε ολόγιρα σε 20 — 30 χιλιόμετρα. Σ' αφτό τον κερό σκοτόνυνε πολί κινίγι. Μια φορά σιμά σε μια φολιά ίβρανε απομινάρια από 40 λαγύς κε τριακόσιες πάπιες.

Ι αιτί ζύνε πολί κερό. Ακόμα κε στι σκλαβιά ζύσανε περισότερο από 100 χρόνια. Τα νέα αιτόπυλα, πυ πέρνυνε απ' τι φολιά, γλίγορα ιμερόνυντε. 'Ετσι σινιθίζυνε στο νικοκίρι, όστε τον αροθιμύνε όταν πάι μακριά για πολί κερό.

Μα στι λεφτεριά ο αιτός ίνε φοβερός. Σαν ακύνε τι φονί-τυ, μυλόνυντε όλα τα πυλιά κε τα θεριά, πυ ίνε πιο αδίνατα απ' αφτόνα. Κάποτε ο αιτός αρπάζι κε μικρά πεδιά. Κάποτε ρίχνετε ακόμα κε πάνο στυς μεγάλυς.

Νά τι έγινε μια φορά. 'Ενας πιναζμένος μπερκύτ ρίχτικε πάνο σ' ένα μεγάλο χιρίδι. Αφτό γρίλικσε. Ο χοριά-

τις έτρεχσε εχί κε τον έδιοχσε. Ο αιτός πέταχσε απ' τι λιπαρί ράχι τυ χιριδιύ, άρπαχσε ένα γάτο κε κάθισε πάνο στο φράχτι. Το πλιγομένο χιρίδι γρίλιζε, ο ματομένος γάτος φόναζε δινατά. Ο χοριάτις έτρεχσε να πάρι το τυφέκι-τυ. 'Οταν φάνικε με το τυφέκι, ο αιτός πέταχσε κε γαντζόθικε ς' αφτόνα με τα νίχια-τυ. Αρχίσανε να φονάζυνε δινατά κε να λαλύνε σε βοίθια ι τρις: το λιπαρό χιρίδι, ο γάτος κε ο χοριάτις. Τρέχσανε ι γίτονες, πιάσανε τον αιτό κε το δέσανε.

Ο ΧΙΜΟΝΙΑΤΙΣ

Μια φορά το χιμόνα άνιχσα το παραθιράκι. Στιν κάμαρα πέταχσε ένας χιμονιάτις με κόκινο στιθάκι, με μάβρα φτεράκια κε σταχτερές πλάτες. Τυ έδοσα σιτάρι κε ψίχυλα. Τάφαγε, κάθισε πάνο ς' ένα ράφι κε κιμίθικε.

Περάσανε κάμποσες μέρες. Ο χιμονιάτις καθότανε πια πάνο στα δάχτιλά-μυ κ' έτρογε κυκιά απ' τι φύχτα-μυ, ί καθότανε πάνο στιν πλάτι-μυ.

Σιμά-μυ πιχτά έτρεχε το σκιλί. Ο χιμονιάτις στιν αρχί το φοβότανε, μα ίστερα το σινίθισε κε γίνανε φίλι. Καθότανε πάνο στι ράχι-τυ, ακόμα κε στο κεφάλι-τυ. 'Ιτανε πολί διασκεδαστικό. Το σκιλί κυνύσε το υράδι-τυ, έλαζε κε κάποτε χοροπιδύσε. Ο χιμονιάτις κσακολυθύσε να κάθετε πάνο στο σκιλί, σαν πάνο σε σέλα.

Εγό πιχτά τυ σφίριζα τ' αγαπιμένα-μυ τραγυδάκια.

Ο χιμονιάτις πολί αγαπύσε να το χαιδέβυνε. Αγαπύσε, όταν τον έπερνα, το χάιδεβα, κ' έλεγα με σιρτί φονί «αγα-πι-μέ-νε-μυ, κα-λέ-μυ». Τότε άρχιζε να κελαιδί, φόναζε, κάπος τιναζότανε, ζοίρεβε, πιδύσε. Μια φορά έφιγα απ' το σπίτι για κάμποσες μέρες. Ο χιμονιάτις στενοχοριότανε δίχος εμένα.

'Οταν γίρισα πίσο, μόλις μπόρεσα να βγάλο τα ρύχαμυ,—έτσι με μπόδιζε ο χιμονιάτις. Πετύσε πάνο-μυ απ'

όλες τις μεριές. Ο χιμονιάτις πέτακσε κ' έκατσε πάνο στιν πλάτι-μυ, κι' άρχισε να τρίβι το κεφάλι-τυ πάνο στι γύλα-μυ έτσι, όπος τρίβετε ι γάτα.

'Ιστερα κάπος πέτακσε από πάνο-μυ, έκατσε πάνο στο ντυλάπι κε σφίριζε δίχος λάθος το αγαπιμένο-μυ τραγυδάκι.

ΤΟ ΠΑΡΑΚΣΕΝΟ ΟΡΝΙΘΟΠΥΛΟ

Ι γριύλα Δόρα έβαλε 13 αβγά κε κάθισε πάνο σ' αφτά κλόσα. Ι γριά δεν ντράνεσε, ότι ένα αβγό ίτανε πρασινοπό κε πιο μεγάλο απτ' άλα.

Κάθετε ι όρνιθα πάνο στ' αβγά ταχτικά, τα ζεστένι, τρέχι να φάγι κανένα σπόρο, να πιι νεράκι κε πάι πάλι στον τόπο-τις.

Κάθισε ι ορνιθίτσα πάνο στ' αβγά τρις βδομάδες, κι' αρχίσανε να βγένυνε απ' τα αβγά ορνιθόπυλα.

Αργότερα απ' όλα βγίκε τ' ορνιθόπυλο απ' το πρασινοπό αβγό. Κε τί παράκσενο βγίκε: χνυδάτο, κίτρινο, με κοντά ποδαράκια κε με πλατιά ίσια μίτι! Θάμασε ι όρνιθα για το στραβοπόδαρο ορνιθόπυλο, μα τί να κάνι: ότι κι' αν ίνε, πεδί-τις ίνε. Κε τ' αγαπά, σαν τ' άλα.

'Αρχισε ι όρνιθα να μαθένι τα πεδάκια-τις, πος να βρίσκυνε, σκάβοντας το χόμα, κανένα σκυλίκι, κ' έφερε όλι τιν ταιφά-τις στιν άκρι τις λίμνις.

Μόλις το στραβοπόδαρο ορνιθόπυλο ίδε το νερό, ρίχτικε ίσια μέσα. Ι όρνιθα φονάζι, κυνάι τα φτερά-τις, ρίχνετε στο νερό. Τα ορνιθόπυλα τρέχυνε, πιγενο-έρχυντε, πιπίζυνε: «Βοιθίστε, καλί άνθροπι, τ' αδερφάκι-μας, πνίγετε!» Μα το

αδερφάκι δεν πνίγικε, χαρύμενα κε λαφρά κολιμπύςε, ςκυντόντας το νερό με τα πλατιά μεμβρανοτά-τυ ποδάρια.

Στι φονί τις όρνιθας έτρεκςε απ' το ςπίτι-τις ι γριά Δόρα. Ίδε τι γίνετε κε φόνακςε:

— Αχ! Φένετε, απ' τι ςτραβομάρα-μυ έβαλα κάτο απτιν όρνιθα αβγό πάπιας!

ΙΝΕ ΦΟΒΕΡΙ

Τα λυχτόρια μαλόςανε ςτιν αβλί. Ανίκςανε τα φτερά ςτι γύλα, απλόςανε τις φτερύγες-τυς. Το ένα λυχτόρι ίτανε μικρό, μα ςα ςίκοςε πάνο τα φτερά-τυ, τέτιο μεγάλο λυχτόρι έγινε, πυ ς' έπιανε φόβος. Κ' ι όρνιθα ςικόνι πάνο τα φτερά-τις, ςα χολιάζετε. Κι' αφτί γίνετε πιο μεγάλι. Κε πάνο ςτο μεγάλο κάθε εχτρός δε μπορί να ριχτί—φοβάτε.

Ι ΙΛΕΧΤΡΙΚΙ ΚΛΟΣΑ

Τρέχςανε τα πεδιά ςτο Μακςίμ:

— Πές-μας, Μακςίμ, πος ο ιλεχτριζμός βγάζι απ' τ' αβγά πυλάκια.

— Μα εςίς, πρότα να μυ πίτε: πόςα αβγά μπορίτε να βάλετε κάτο απ' τιν κλόςα-ςας;

— Δεκαπέντε,—ίπε δίχος να νυνίζι ο ζβέλτος Δίμος.

— Νά, λιπόν. Μα ι δικί-μυ κλόςα—ι ιλεχτρικί, βγάζι με μιας κάμποςες εκατοντάδες αβγά κε περιςότερα.

Τα πεδιά θαμάςανε.

— Ι δικί-ςας κλόςα πότε κάθετε πάνο ςτ' αβγά;

— Το καλοκέρι!—φονάκςανε τα πεδιά.

— Μα ι δικί-μυ ι ιλεχτρικί—ολάκερο το χρόνο.

— Κ' ι δικί-ςυ ι όρνιθα, Μακςίμ, έχι κι' αφτί φτερά κε ποδάρια;

— Δεν έχι ύτε ποδάρια, ύτε φτερά. Ίνε μια κάςα, κε μέςα ς' αφτίνα βρίςκυντε ιλεχτρικές λαμπίτςες. Απ' τις λαμπίτςες ζεςτένετε ο αέρας, πυ ίνε μέςα ςτιν κάςα, ζεςτένυντε κε τ' αβγά. Αφτό λέγετε ινκυμπάτορ.

Εδό ο Δίμος δεν μπόρεσε να κρατιθί, σικόθικε πάνο:

— Μα αν βράσυνε άκσαφνα τ' αβγά μέσα στιν κάσα!

Κι' απ' το βραζμένο αβγό, όπος κσέρετε, κ' ι ιλεχτρικί όρνιθα ορνιθόπυλα δεν μπορί να βγάλι!

— Ίστε γνοστικά πεδιά, μα μόνο κίνος, πυ νόνισε κε ίδρε το ινκυμπάτορ, δεν ίτανε πιο αχμάκις από μας. Το ινκυμπάτορ ίνε καμομένο έτσι: άμα γίνι μέσα στο ινκυμπάτορ πολί ζέστι, τότε μια απ' τις λαμπίτσες σβίνι.

— Κ' ι δικί-συ όρνιθα πόσες μέρες κάθετε πάνο στ' αβγά;

— Ι δικί-μυ όρνιθα κάθετε πάνο στ' αβγά τόσο κερό, όσο κ' ι δικί-σας—ίσα-ίσα ίκοσι μια μέρα.

Νά λιπόν, μόλις βγόνε απ' τα αβγά τα ορνιθόπυλα, τα κυβαλύνε στο κσεραντίρι. Εδό ι ιλεχτρικί σόμπα σε μια στιγμί τα ζεστένι κε τα κσερένι.

Κι' απ' το κσεραντίρι χριάζετε να κυβαλίσυνε τα ορνιθόπυλα στι «μάνα». «Ι μάνα» αφτί ίνε από τρις κάμαρες: Ι πρότι έχι ιλεχτρικί σόμπα κε ίνε για να κιμύντε, ι δέφτερι κάμαρα ίνε για περίπατο, κ' έχι γιαλένια στέγι, ι τρίτι ίνε μικρί αβλί με στέγι από πλεχτό τέλι.

Εκί κε ζύνε τα μικρά ορνιθόπυλα στι «μάνα», έκσι ίσαμε οχτό βδομάδες όσπυ να δυναμόσυνε.

Ι ΝΙΚΟΚΙΡΑ Κ' Ι ΟΡΝΙΘΑ

Μια όρνιθα έκανε κάθε μέρα από ένα αβγό.

Ι νικοκιρά νόνισε, ότι αν θα τις δόσι περισότερο φαί, ι όρνιθα θα γενάι διο φορές περισότερα.

Έτσι κ' έκανε.

Μα ι όρνιθα έγινε λιπαρί κε δε γενύσε πια καθόλυ.

ΧΟΡΙΚΟΣ, ΣΑΝ ΤΟ ΝΙΧΙ ΜΙΚΡΟΣ

Μια μέρα τυ κρίυ χιμόνα περνύςα
το δάςος. Θιμύμε, πος ίχε γερί παγονιά.
Με κόπο μικρό αλογάκι τραβύςε
αμάκςι κςερά φορτομένο κλαδιά.
Κε βλέπο: πιγένι βαρίς, κορδομένος,
κρατόντας τα νκέμια κοντός χορικός,
με μπότες μεγάλες, με γύνα ντιμένος,
με γάντια... κι' ο ίδιος—ςα νίχι μικρός.
— Καλί-ςυ ι όρα!—Για τράβα μπροστά-ςυ!
— Ο, βλέπο, πος ίςε πεδί τρομερό.
Πύ ίβρες τα κςίλα;—Στο δάςος, κοντά-ςυ:
ο κίρις-μυ κόφτι κ' εγό κυβαλό.
(Κι' αλίθια ο χτίπος ςιμά αντιχύςε.
Βαριά το τςεκύρι κατέβενε δο).
— Κι' ο κίρις-ςυ έχι φαμίλια μεγάλι;
— Μεγάλι φαμίλια, κ' ι άντρες-τις—διο.
Πςομί δε μπορύνε να βγάλυν ι άλι.
Ο κίρις-μυ μόνο δυλέβι κ' εγό...
— Νά κίτα! Μα έχις τί όνομα;
— Βάςος.
— Χρονόν πόςο ίςε;—Πατό ςτα εφτά...
— Ε, πςόφιο!—φονάζι ο μικρύλις ςα μπάςος,
τραβάι τα νκέμια κε πάι μπροστά.

ΤΟ ΠΥΛΙΜΑ ΤΟΝ ΠΕΔΙΟΝ

Αφτό γινότανε πριν από πολί κερό, ακόμα στον κερό τυ τςάρυ.

Κάνανε έτςι. Ερχότανε ο αγοραστίς στυς φτοχύς τυ χοριύ, πυ ζιτύςανε να κςεφορτοθύνε το ενιάχρονο αγόρι ί κορίτςι-τυς, για να μιν τρόι πια το πςομί-τυς. 'Ελεγε κάθε λογιό πςεφτιές έδινε λόγο, ότι θα μάθι το πεδί, ότι τέχνι κι' αν θέλι. Ι γονί δίνανε τα πεδιά-τυς με χαρά.

'Ετςι ςορεβόντανε καμιά δεκαριά αγόρια κε κορίτςια. Σιφονύςε με τον κοντύκτορα κ' έςτελνε το ζοντανό φορτίο δίχος μπιλιέτο ςτιν πόλι.

Εκί ο αγοραςτίς πίγενε τα πεδιά ςτυς κυςτάρυς: ςτυς παπυτςάδες, ςτυς κλιδαράδες, ςτυς καπελάδες.

'Οταν έπερνε από δέκα ρύβλια για κάθε κεφάλι, ο αγοραςτίς πυλύςε κάποτες καμιά δεκαριά ανθρόπυς ςε μια μόνο κβαρτίρα κ' έπερνε νέο ζακάζι.

Ο αγοραςτίς τυ ζοντανύ εμπορέματος ανιςιχί, ροτάι:

— Με δίνις αφτό το πεδί, — μπορί νάχι εδό ςόι;

— Μιν ανιςιχίτε,—απαντάι κίνος πυ τόδοςε, — αφτό κανένα εδό δεν έχι βρίςκετε όλο ςτι θέλιςί-ςυ.

Ο ΓΙΑΝΙΣ ΖΥΚΟΦ

Το Γιάνι Ζύκοφ, πεδί ενιά χρονό, το δόςανε ς' ένα παπυτςά για να μάθι τιν τέχνι.

Μια φορά, όταν φίγανε ι νικοκίριδες κ' ι καλφάδες, πίρε απ' το ντυλάπι τυ νικοκίρι το καλαμάρι κε το κοντίλι με τι ςκυριαζμένι πένα. 'Απλοςε μπροςτά-τυ ένα ςυφρομένο φίλο χαρτί κ' άρχιςε να γράφι.

Πριν να γράψι το πρότο γράμα, κάμποςες φορές φοβιτςιάρικα ντράνεςε ςτιν πόρτα κε ςτα παράθιρα. Το χαρτί ίτανε πάνο ςτο ςκαμνί, κι' ο Γιάνις γονάτιςε, μπροςτά ς' αφτό.

— Αγαπιμένε-μυ παπύ, Κοςταντίνε Μακάροβιτζ!—έγραφε,— ςυ γράφο γράμα. Δεν έχο ύτε πατέρα, ύτε μάνα, μόνο εςί μυ απόμινες.

Ο Γιάνις αναςτέναξε, βύτιςε τιν πένα κ' έγραφε πάλι.

— Κε χτες με βγάλανε έξο απ' το ςπίτι γιατί κυνύςα το μορό ςτο κυνί κε δίχος να θέλο κιμίθικα. Ι καλ-

φάδες με γελόνε, κι' ο νικοκίρις με χτιπά, με ότι τίχι, κε φαί καθόλυ δεν έχο. Το προί μυ δίνυνε πσομί, το μεσιμέρι κάσσα κε το βράδι πάλι πσομί. Με λένε να κιμύμε στο χαγιάτι, κι' όταν κλέι το μορό, εγό δεν κιμύμε καθόλυ κε κυνό το κυνί.

— Αγαπιμένε-μυ παπυ, κάνε-μυ καλό, πάρε-με απ' εδό στο σπίτι-μας, στο χοριό. Δεν έχο κανένα τζαρά. Γονατίζο μπροστά στα ποδάρια-συ, πάρε-με απ' εδό, γιατί θα πεθάνο.

Ο Γιάνις ζάροσε το στόμα, σκύπισε με τι μάβρι-τυ γροθιά τα μάτια, τον πίρε το κλάπσιμο.

— 'Ελα, αγαπιμένε-μυ παπύ,—έγραφε πάλι ο Γιάνις. —Λιπίσυ-με, το καιμένο τ' ορφανό, πάρε-με από δο. Γιατί όλι με χτιπύνε, κε θέλο πολί να φάο, κ' έχο τέτια στενοχόρια, πυ δεν μπορό να το πο, όλο κλέο. Κι' ακόμα στέλνο χερετίζματα στιν Ελένι, στο στραβοπόδαρο Γιόργι κε στον αμαξά, κε τιν αρμόνικα-μυ κανένα μιν τι δίνις. Μένο ο ανεπσιός-συ Γιάνις Ζύκοφ. Αγαπιμένε-μυ παπύ, νάρθις.

Ο Γιάνις δίπλοσε σε τέσερα το γραμένο φίλο κε το έβαλε μέσα στο κονβέρτο, πυ αγόρασε πριν απο μια μέρα για ένα καπίκι. Νύνισε λίγο, βύτισε τιν πένα κ' έγραπσε τιν αντρέσα:

«Στο χοριό για τον παπύ».

'Ιστερα κσίθικε λίγο, νύνισε κε πρόστεσε: «Κοσταντίνο Μακάριτζ».

ΣΤΟ ΠΣΑΡΑΔΙΚΟ

'Ενα προί ο μπάρμπας κσίπνισε το Λία κε τυ λέι:

— Νίπσυ καθαρά κε γλίγορα.

— Για πύ;—νισταγμένος ρότισε ο Λίας.

— Για δυλιά! Θα δυλέβις στο πσαράδικο...

Ο Λίας πίγενε στι στράτα με τον Πέτρο. 'Οταν ίρθε

στο μαγαζί, εκί πίσο απ' τιν κοντόρκα έστεκε ένας απσιλός χοριάτις με πολί μεγάλι κιλιά.

— Χερέτισε!—πσιθίρισε ο Πέτρος στο Λία.

— Πός σε λένε;—βρόντισε μέσα στο μαγαζί μια πολί χοντρί φονί.

— Λία,—απάντισε ο Πέτρος.

— Λιπόν, Λία, ντράνα-με καλά, τα μάτια-σου τέσερα. Τόρα εσί, εκσόν απτο νικοκίρι-σου, κανένα δεν έχις. 'Υτε σόι, ύτε γνόριμυς, κατάλαβες; Εγό ίμε για σένα κε μάνα κε πατέρας.

'Ενας απτυς πρικάτζικυς έβαλε το Λία να χορίζι απ' το πιθάρι, ναρκομένα πσάρια. Το πεδί σίκοσε πσιλά τα μανίκια-του κι' άρχισε να πιάνι τα πσάρια, όπος τίχενε.

— Απ' το κεφάλι να τα πέρνις χοντροκέφαλε!—ίπε ο πρικάτζικος με μισί φονί.

Κάποτε ο Λίας κατά λάθος άρπαζε κανένα ζοντανό πσάρι, που στεκότανε ακίνιτο: αφτό γλιστρύσε απ' τα δάχτιλά-του.

— Κάνε πιο γλίγορα!—κυμάνταρε ο πρικάτζικος.

Ο Λίας κάρφοσε το δάχτιλό-του με το στύδι ενός πσαριύ κε, τόχοσε στο στόμα-του, άρχισε να το βιζένι...

— Βγάλε το δάχτιλό-σου!—με χοντρί φονί φόναξε ο νικοκίρις.

'Ιστερα δόσανε στο πεδί ένα μεγάλο τσεκύρι, του ίπανε να κατεβί στο ποντβάλι, για να τσακόσι τον πάγο έτσι, πυ να γίνι ίσιος. Τα κομάτια του πάγου πιδύσανε στο πρόσοπό-του, πέφτανε μέσα στο γιακά-του.

Στο ποντβάλι ίτανε κρίο κε σκοτάδι.

'Ιστερα από κάμποσα, λεφτά ο Λίας, όλος βρεμένος, βγίκε απ' το ποντβάλι κε ίπε στο νικοκίρι:

— Τσάκοσα εκί κάτο μια μπάνκα...

Ο νικοκίρις τον ντράνεσε προσεχτικά κε του ίπε:

— Για πρότι φορά σε σιχορό. Σε σιχορό, γιατί το ίπες μόνος-σου. Μα τι δέφτερι φορά θα βγάλο τ' αφτιά-σου...

Ι ΑΝΙΧΤΙ ΣΤΡΑΤΑ

Ο πατέρας τυ Βαςίλι δυλέβι ςτι φάμπρικα, πυ κάνι παπύτςια. Ἰρθε απ᾽ τι δυλιά ςτο ςπίτι. Ντρανά: Ο Βαςίλις διαβάζι βιβλίο. Τυ λέι:

— Τί διαβάζις;

— Νά διαβάζο ένα δίγιμα για το Γιάνι Ζύκοφ.

— Ὀμορφο ίνε;

— Ὀμορφο, μα ίνε πολί λιπιτερό.

— Για διάβαςέ-μυ ν᾽ ακύςο.

Ἀρχιςε ο Βαςίλις να διαβάζι, πος ζύςε ο Γιάνις Ζύκοφ ςιμά ςτον παπυτςά, πος το χτιπύςε ο νικοκίρις, κε πος έγραπςε γράμα ςτο χοριό ςτον παπύ-τυ.

Ο πατέρας τυ Βαςίλι τ᾽άκυςε κε λέι:

— Ὀλα αφτά ίνε ςοςτά γραμένα. Ἐτςι κ᾽ εμένα με μαθένανε από μικρό πεδί.

Κ᾽ ίςτερα χαμογέλαςε κε πρόςτεςε:

— Καλά, γλίγορα θαρθί κ᾽ ι ςιρά-ςυ. Ἐμαθες γράματα κε ςόνι! Ἰνε κερός κε ςένα να ςε μάθυμε κάπια τέχνι. Νά θα ςε πάρο απ᾽ το ςκολιό κε θα ςε δόςο ςε κανένα μάςτορι. Κε ςένα έτςι θα ςε μαθένυνε.

Ο Βαςίλις απαντάι:

— Μα, όχι. Στο ςκολιό μας ίπανε: τόρα όλι ίςαμε δεκαεφτά χρονό πρέπι να μαθένυνε ςτα ςκολιά. Κε δε θ᾽ αφίςο να με χτιπίςυνε. Γλίγορα θα γραφό πιονέρος, θα με ιπεραςπίςι το τάγμα.

Ο πατέρας γελάι:

— Σοςτά λες. Τόρα δεν ίνε κίνα τα χρόνια. Ι ςοβιετικί εχςυςία δεν αφίνι να τιρανύνε τα πεδιά. Τόρα όλος διόλυ άλο λογιό μαθένυνε τυς εργάτες.

— Μα πός;

— Νά πος. Χριάζετε να τελιόςις όλο το ςκολιό. Κι᾽ όταν τελιόςις το ςκολιό θα μπις ςτο φαμπζάβυτζ. Το φαμπζάβυτζ ίνε ένα τέτιο ςκολιό ςτο εργοςτάςιο, όπυ τα πεδιά

μαθένυνε στιν παραγογί. Κε θα βγις από κι εργάτις για τι μεγάλι παραγογί. Μπορί να μπις κε στο τέχνικυμ. Κι' αν θα μαθένις καλά, μπορίς να γίνις κε ινζενιέρος. Τόρα για τον εργάτι ι στράτα ίνε ανιχτί, μόνο μάθενε κε μιν τεμπελιάζις.

Ο ΙΛΙΟΣ ΜΥΣΑΦΙΡΙΣ

(Δίγιμα δασκάλυ από ένα σαμογέτικο σκολιό)

Στον κερό τυ τσάρυ για τον κόζμο τυ Βορά κανίς δεν άνιγε σκολιά. Δικό-τυς αλφάβιτο δεν ίχανε. Δεν ίχανε κε βιβλία στι γλόσα-τυς. Στον κερό τις σοβιετικίς εκσυσίας έχυνε δικό-τυς αλφάβιτο, βιβλία, σκολιά.

Φέρνυνε τα πεδιά-τυς στο σκολιό από μακριά. Το σόιτυς πλανάτε στιν τύντρα ίσαμε 600—700 χιλιόμετρα απ' το χοριό, όπυ βρίσκετε το σκολιό.

Το καλοκέρι τιν τύντρα τι σκεπάζι ζυμερό χορτάρι. Ανάμεσα στα χορτάρια γιαλίζυνε λίμνες, βάλτι, ποταμάκια. Κε το χιμόνα ι τύντρα σκεπάζετε από πάγο κε χιόνι. Κε τότε όλι ι στράτα ς' όλο τον τόπο ίνε καλί για τα λάφια, πυ ίνε λαφριά στο τρέκσιμο.

Ζέβγι ο σαμογέτις τα λάφια σε λαφριές τζάνες, βάζι στιν τζανά τα πεδιά κε τα φέρνι στο σκολιό ίσαμε τιν άνικσι.

Ι πιο χαρύμενι μέρα τυ χρόνυ για τυς σαμογέτες-μα-

θιτές ίνε ι μέρα, πυ φένετε ο ίλιος.

Νά εςίς ςινιθίςατε να ντρανάτε κάθε μέρα τον ίλιο. Μα ς' εμάς διο μίνες βαςτάι ι πολικί νίχτα με μπόρες κε μπυράνια.

Σιμά στο ςκολιό-μας ίνε ένα πςιλό βυνάκι. Από κι φένετε πολί μακριά. Απ' το πςιλό αφτό βυνάκι πρότος ντρανάς τον ίλιο. Δεν πρέπι να χάςις, τιν πρότι μέρα. Ο ίλιος μόλις ςικόνετε πςιλά απ' τι γι κε πάλι βαςιλέβι. Μα τί χαρά ίνε να δις τιν πρότι-τυ αχτίδα!

Τα πεδιά τρέχυνε έχςο απ' το ςκολιό κε ντρανύνε, πος όλος ο κόζμος τυ χοριύ ςορέβετε πάνο στο πςιλό βυνάκι. 'Ολι ίνε αντάμα—κ' ι άνθροπι κε τα ςκιλιά.

Νά, κοκίνιςε ι άκρι τυ χαμιλύ ςίνεφυ. 'Ολι με προςοχί φιλάγυνε. Κε νά τιναχτίκανε ι φοςερές αχτίδες. Ο κόζμος χυνίθικε. Πςιλά στον ορίζοντα βγίκε ο ίλιος. Τα πεδιά φονάζυνε: «'Ιλιος, ίλιος!» Τα νέα παλικάρια ςίρυνε με τα τυφέκια. Κε γέρι κε νέι χτιπύνε τα χέρια-τυς, ανκαλιάζυνε ο ένας τον άλο, χέρυντε για τον ίλιο. Σαν αρκυδάκια κάνυνε κυτρυβάλες μέςα στο χιόνι, κι' αντάμα-τυς κε τα ςκιλιά.

Τόρα ι μέρα θ' αρχίςι να μεγαλόνι.

Στο Βορά πολί αγαπύνε τον ίλιο. Ι πιο χαιδεφτικί λέξι στο Βορά ίνε ο ίλιος.

Ι ςαμογέτες έτςι τραγυδύνε στο αγαπιμένο-τυς τραγύδι:

Κάθυμε κε ντρανό το γιαλό.
Καλά ίνε κε για τυς τρις-μας.
για μένα, για το γιαλό κε
για τον ίλιο.

Ι ΚΙΣ ΜΑΡΙΑ

Κις — στι γλόσα τον γιακύτον σιμένι κορίτσι. Αφτό το μικρό κορίτσι ζι μέσα στα όρι, στα βυνά, στα ποταμάκια σε χαμιλό σπιτάκι με μικρύτσικα παραθιράκια.

Το σπίτι, όπυ ζι ι κις-Μαρία, λέγετε γιυρτά, κ' ι χόρα —Γιακύτια.

Στο χοριό-τυς όλι ίνε κινιγί. 'Εχυνε κολχόζι τον κινιγόν. Ι κινιγί σκοτόνυνε τα θεριά κε φέρνυνε τα δέρματα στιν κοοπεράτσια. Εκί τυς δίνυνε, αλέβρι, ζάχαρι, 'νκάζι, μπασμά. Απ' τιν αρχί τυ χιμόνα ι Μαρία άρχισε να πιγένι στο σκολιό. Απ' αφτό το χιμόνα όλα τα πεδάκια χριάζετε ν' αρχίσυνε να μαθένυνε.

Σ' όλι τι Σοβιετικί 'Ενοσι, κε στι Γιακύτια δεν πρέπι ν' απομίνυνε αγράματα πεδιά. Κάθε προί πάνο απ' το άσπρο χιόνι από λογιό-λογιό τόπυς αρχίζυνε να πιγένυνε μικρές φιγύρες.

Κάθετε ι κις με τις φιλινάδες-τις στο νέο σκολιό.

Κ' ι δασκάλα ίπε, ότι γλίγορα θα χτίσυνε πολί μεγάλο σκολιό από τύβλα, όπος στις μεγάλες πόλες.

Λέι ι δασκάλα για τι μεγάλι πόλι, λέι πος τιν έστιλε το σελ-σοβιέτ να μάθι, για να μπορί να μαθίζι τα πεδιά στο χοριό-τυς. Ι κις-Μαρία κε τα πεδιά ακύνε. Ι δασκάλα τα λέι για τι Σοβιετικί 'Ενοσι, για τον κόζμο, πυ ζι στιν 'Ενοσι.

Ακύι ι κις-Μαρία, αφύ κάρφοσε πάνο στι δασκάλα τ' αχόρταστα ματάκια-τις, κε δεν πιστέβι.

«Μίπος ίνε πεδιά, πυ περπατύνε γιμνά, γιατί κάνι ζέστι; Μα εμίς έχυμε μακρινό, πολί μακρινό χιμόνα κε τέτιο κοντινό καλοκέρι!»

Κε κίνι περπατί με γύνα για να μιν παγόσι.

Ι κις-Μαρία θέλι όλα να τα καταλάβι, όλα να τα μάθι.

Ι μικρί κις έρχετε απ' το σκολιό, πέρνι το διδλίο-τις κε διαβάζι.

'Ιςτερα πέρνι το μολίδι-τις κι' αρχίζι να γράφι γράματα. Βγένυνε ι λέκςες:

— Να ίςε έτιμος!

ΤΟ ΧΥΛΙΑΡΙ ΚΕ ΤΟ ΒΡΑΚΑΚΙ

(Γράμα ενός πεδιύ υζμπέκυ)

Ι μάνα-μυ έβαλε μπροςτά-μυ ένα πινάκι με πιλάφι κε ίπε:

— Φάγε!

Το πιλάφι ίνε το πιο νόςτιμο φαί ςτον ντυνιά. 'Ινε ρίζι ταραγμένο με κοματάκια προβατίςιο κρέας. Ντράνεςα ςτο πινάκι κε δεν έτρογα.

— Τί φιλάγις;—ρότιςε ι μάνα.

— Χυλιάρι—ίπα.

Τότε ςικόθικε απ' τον τόπο-τυ ο πατέρας-μυ, μ' άρπακςε απ' την πλάτι κε με τίνακςε μ' όλι-τυ τι δίναμι.

— Κε τα δάχτιλα, γιατί τα έχις;—φόνακςε. Ι κομυνιςτές-ςας ςτιν πεδικί πλατία όλο κε βγάζυνε απ' το νύ-τυς λογιό-λογιό χυλιάρια. Φάγε με τα χέρια-ςυ!

Μια φορά ςτιν πλατία ι δαςκάλα ίπε:

— Πεδιά, τόρα ίνε ζέςτι, ν' αρχίςετε να φορίτε βρακάκια.

Ίρθα ςτο ςπίτι, παρακάλεςα τι μάνα-μυ να μυ ράπςι βρακάκι. Ι μάνα-μυ τρόμακςε κε το ίπε ςτον πατέρα-μυ. Ο πατέρας δεν ίπε τίποτα, θιμομένα με ντράνεςε κ' έφιγε απ' το ςπίτι.

Το βράδι γίριςε. 'Εβγαλε ένα κςιλένιο χυλιάρι κε μυ τόδοςε.

— Νά, Χαςάν, πάρε. Μπορίς να τρόγις πιλάφι με χυλιάρι. Μπορίς κε τα χίλια-ςυ να τα ςκυπίζις με τιν πετςέτα. Μα μι βάζις στο νύ-ςυ, ότι θα φορέςις βρακάκι. Αν ςε διο, θα ςε ςκοτόςο. Ας τα φορύνε ι ρύςι, μα για μας, τυς υζμπέκυς, αφτό ίνε φοβερό κρίμα.

Νά πόςο βαρί ίνε ς' εμάς, στο Υζμπεκιστάν, να κάνυμε κάτι νέο. Μα το χυλιάρι πια το κέρδιςα. Μπορί να κερδίςο κε το βρακάκι.

Ο ΑΧΟΡΤΑΓΟΣ ΜΥΛΑΣ

Μια φορά έρχετε ένας άνθροπος στο μυλά κε λέι: πέθανε το ςκιλί-μυ, δός-μυ τιν άδια να το παραχόςο ςαν άνθροπο.

— Αφτό δε γίνετε,—απαντάι ο μυλάς.

— Μα το ςκιλί ίτανε πιςτός-μυ φίλος.

— Εγό δεν το κςέρο,—λέι ο μυλάς.

— Μα εγό θα ςε πλιρόςο όςα θέλις!

— Αν θα με πλιρόςις, τότες γίνετε. Αν θέλις, εγό ο ίδιος μπορό να παραχόςο το ςκιλί-ςυ.

Νά τι λογιό ίτανε ο μυλάς-μας.

Ι ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΥΖΜΠΕΚΑΣ

— Νιάζ, φέρε το ζιμάρι!

— Νιάζ, άναπςε τι φοτιά!

Ιδρομένι ι Νιάζ πάι κ' έρχετε μέςα στιν αβλί.

— Πίγενε, μόνο μι στέκις πολί όρα στι ςτράτα.

Ι Νιάζ βγάζι απ' τι γονέα τον παραντζά-τις. Ι Νιάζ μυλόνι μέςα στον παραντζά το κεφάλι, τα χέρια κε τα ποδάρια-τις. Κε ςκέπαςε το πρόςοπό-τις με μάβρο δίχτι από μαλιά.

Ι Νιάζ πάι με τον παραντζά. Δεν κάνι ν' ανιχτί, θα τι βρίςυνε.

Ίρθε στι Χαμρά.

— Κςέρις,—λέι ι Χαμρά,—ίνε ένα ςπίτι, όπυ ςορέβυντε ι γινέκες-μας, εκί κάνι ν' ανίκςις το πρόςοπο. Το λένε κλυμπ.

Με παραντζά πάνε διο γινέκες. Σκίπςανε, μόλις ςαλέβυνε. Το δίχος άλο, θα ίνε γριές.

Νά ένα μεγάλο πέτρινο ςπίτι. Τα παράθιρά-τυ ίνε πλατιά, φοςερά. Σ' αφτό το ςπίτι μπίκανε κ' ι διο γινέκες. Βγάλανε απ' τα πρόςοπά-τυς τα δίχτια. Δεν ίνε γριές, μα ίνε νέα κορίτςια.

Σε μεγάλι, απςιλί κάμαρα ςτο τραπέζι κάθυντε γινέκες.

Κε μια λιγνί γινέκα ρύςα λέι:

— Χριάζετε να βγάλετε τον παραντζά. Δε ςας λένε τιν αλίθια ι γέρι, ότι ι υζμπέκα χριάζετε να περπατί ςκεπαζμένι. Απ' τον παραντζά χαλνά ι υγία, άςκιμα βλέπυνε τα μάτια. Κε να μάθι χριάζετε ι υζμπέκα,—τότε θα μπορί να ζι πιο λαφρά. Ντρανάτε, πόςες γινέκες περπατύνε πια ανιχτές. 'Ιςτε νέες, θα δυλέβετε. Ανίκςτε τα πρόςοπα.

Ι Νιάζ ακύι. 'Ινε πολί ενδιαφέρο! Στο ςπίτι καμιά φορά έτςι δε μιλύςανε.

— Νιάζ, ςτο μάθιμα πιγένις;

Ι Νιάζ κυνάι το κεφάλι κε τρέχι απτι ςτράτα. Με τριανταφιλένιο φυςτάνι κε με πράςινι τιυμπετέικα ςτο κε-

φάλι. Κε δίχος παραντζά. Πιγένι κε χαμογελάι. 'Ολος διόλυ άλι έγινε ι Νιάζ.

— Δεν ντρέπετε!—μυρμυρίζι ένας ασπρομάλις γέρος.

— Μορέ κερός!—λέι ο άλος.

Μα ι Νιάζ δεν ακύι. 'Ετρεκσε κε μπίκε στο κλυμπ. Ίνε βαρί να βαστά στο χέρι-τις το κοντίλι. Δεκαπέντε χρόνια έζισε ι Νιάζ κε καμιά φορά δεν έκανε αφτί τι δυλιά.

Μα τόρα όλα θα πάνε άλο λογιό, έπρεπε μόνο ν' αρχίσι.

Ι ΟΧΤΟ ΤΥ ΜΑΡΤΙ

Δυλέβι ακύραστα το καλεντάρι.
Χτες ίταν Γενάρις κε πια το Φλεβάρι
τα φίλα-τυ χάνοντας όλο κιλά.—
Ο χρόνος δε στέκετε, φέβγι, περνά!
Μα νά πυ μ' αγάπι ι μάνα σικόνι
μικρό ένα φίλο. Τιν άκρι διπλόνι:
— Νά κόρι-μυ, κίτα, κοντέβι ναρθί
τυ Μάρτι ι οχτό ι δικί-μας γιορτί.

Ι ΚΡΑΣΝΟΖΝΑΜΕΝΚΑ

'Ιρθε ι μάνα τυ Νίκυ στο σκολιό, κι' άρχισε να βγάζι το παλτό-τις. Εδό τα πεδιά ίδανε στιν κόφτα-τις το παράσιμο τις Κόκινις σιμέας, πυ γιάλιζε σα φοτιά.

— Μπα! Θία, κε με παράσιμο!—με θαμαζμό φόνακσε ο Κλιμ.

— Κε μίπος κε στις γινέκες δίνυνε παράσιμα;

— 'Οπος ντρανάς! Το φορί—σιμένι πος τις ακσίζι.

— Κε για πιό πράμα σας δόσανε παράσιμο; Πέστεμας,—θοριβύσανε τα πεδιά.

Ι μάνα τυ Νίκυ χαμογέλασε κε ίπε:

— Καλά, πεδιά, θα σας το πο. Αφτό έγινε στο 1919. 'Ιτανε τότε βαρίς κερός. Ι γενεράλι κ' ι οφιτσέρι τριγιρίσανε

απ' όλες τις μεριές τι νέα ακόμα Σοβιετικί ρεςπύμπλικα. Σχεδόν όλι ι εργάτες τις φάμπρικάς-μας πίγανε στο μέτοπο. Αντάμα μ' αφτύς πίγα κ' εγό.

Μια φορά τον κερό, πυ ςίρανε τυφεκιές, άκςαφνα βγίκανε απ' το όρος ι κοζάκι. Τρομάκςανε ι κραςνοαρμέιτςι, κάμποςι πετάκςανε τα τυφέκια κε φίγανε.

Εγό δε βάςτακςα κε φόνακςα: «Σίντροφι, μιν παραδίνεςτε!»

Κ' εγό ι ίδια με το τυφέκι ςτο χέρι ρίχτικα πάνο ςτυς κοζάκυς. Από πίςο-μυ βρόντιςε το «υρά». Όλο το πολκ ρίχτικε από πίςο-μυ. Αποκρύςαμε τον εχτρό.

Νά για τι πίρα το παράςιμο τις Κόκινις ςιμέας.

Ι ΜΑΝΑ ΠΕΤΑΚΣΕ

Στιν ίςια τι γι
πλατιά τι ςκιά
τι ρίχνι πετόντας τ' αεροπλάνο.
Ίτανε μέρα
γιομάτι χαρά,
πυ πέτακςε ι μάνα-μυ πάνο.
— Νά ι προπέλα
βυίζι,
γιρίζι,
πιο γλίγορα πάι.
Πςιλά,
πιο πςιλά,
πιο ίςια τραβάι.
Κε νά πια πυ μιάζι
μερμίνκι μικρό.

Δερμάτινο ςλέμι
ςακάκι ζεςτό
τι μάνα ςκεπάζι.
Κε φόβο καθόλυ
δεν έχο ποτέ ςτιν καρδιά,
— ι μάνα-μυ έμαθε, κςέρι
καλά να πετά.
Κ' εγό ςα θα γίνο μεγάλος,
κ' εγό ςαν τι μάνα
καλά θα πετό.
Κ' εγό θα κρατό
ςτα χέρια-μυ πάντα γενέα
ς' αεροπλάνο
ςοβιετικό
τι δοκςαζμένι δικί-μας ςιμέα.

Ι ΑΝΙΚΣΙ

Ι άνικςι χτες μόλις άρχιςε,
πεχνίδι για να βρι δεν άργιςε,
τα ςπίτια κλένε ςτα γερά.

Μα λίπις δάκρια δεν έχυν.
Στι ζέςτι λιόνυν, δεν αντέχυν
τα κρυςταλάκια ςτα πςιλά.

ΤΟ ΠΡΟΤΟ ΤΙΛΕΓΡΑΦΙΜΑ ΑΠ' ΤΟ ΟΡΟΣ

Πετάκςανε κ' ίρθανε πολές καλιακύδες. Στο όρος τραγυδύςανε τα ςκαθιά, ι μελιςοφάγι, ι τριποφράχτες. Φιλάγυμε τα μαβροπύλια κε τυς κοριδαλύς.

Πολί χιονόνερο ίτανε κάτο απ' τον πάγο. Στο όρος πέφτυνε ςταλαματιές' λιόνι το χιόνι πάνο ςτα δέντρα. Τις νίχτες ι παγονιές δένυνε τον πάγο.

Ι θιλικιά κορόνα γένιςε το πρότο-τις αβγό. Για να μιν κριόςι το αβγό κε να μιν παγόςι μέςα το μικρό, ι κορόνα δεν αφίνι τι φολιά. Ι αρςενικιά κορόνα τις κυβαλί το φαί.

Το νερό βγένι πάνο απτον πάγο. Το χιόνι νκρεμίζετε κάτο, κ' ι αγριοπετινί λαλύνε, ι κςιλοφάγι χτιπύνε.

Ι αρκύδα ακόμα κιμάτε.

ΤΑ ΒΙΖΑΝΙΑΡΙΚΑ ΣΤΟ ΟΡΟΣ

'Ενας λαγός γένιςε μικρά λαγυδάκια. 'Εκςι. Μιάζυνε με κυβάρια μαλακό μαλί με ποδαράκια. Γενιθίκανε πάνο ςτο χιόνι. Τα λαγυδάκια έχυνε ανιχτά τα μάτια απ' τι μέρα πυ θα γενιθύνε. 'Ιςτερα από κάμποςες όρες, αφύ γενιθίκανε, ι μάνα-τυς πίναςε. Τ' άφιςε πάνο ςτο χιόνι κ' έτρεκςε ςτο όρος να βρι κάτι να φάι. 'Οταν γίριςε πίςο ςτον παλιό τόπο, δεν ίταβρε ούτε ένα λαγυδάκι. Ι τρομαγμένι μάνα άρχιςε δινατά να χτιπάι τα μακριά αφτιά-τις. 'Ετςι ι λαγί λαλύνε τα πεδάκια-τυς.

Στο λάλεμα τις μάνας γιρίςανε πίςο μόνο τρία απ' τα έκςι. Τ' άλα χάςανε τι ςτράτα κε παγόςανε. Μπορί να τ' άρπακςε κ' ι αλεπύ.

ΤΙΝ ΑΝΙΚΣΙ

Πάμε, πάμε μπροστά
κὲ ςτεκύμαςτε,
τα λανκάδια, βυνά
καμαρόνυμε.
Καμαρόνυμε
κι' αφυκριύμαςτε,
πος βυίζυν, πέρνυν
τα νερά πεχνιδιάτικα,
πος γλικά κελαιδύν
τα πυλιά τ' ανικςιάτικα.

ΤΑ ΜΑΒΡΟΠΥΛΙΑ ΙΡΘΑΝΕ

— Ντρανάτε, τα μαβροπύλια! — φόναχσε κάπιος.

Κι' αλίθια, τα μαβροπύλια καθόντανε πσιλά στα κλαδιά τον καβακιόν. 'Ιστερα απτα σταροπύλια φενόντανε ασινίθιστα μεγάλα κε παραπολί μάβρα.

Τα μαβροπύλια αρχίσανε να σορέβυνε στι φολιά-τυς μοχ, μπαμπάκι, φτερά, πύπυλα.

Αγαπύνε τα βαθιά σπιτάκια. Εκί δεν μπορί να χόσι ι γάτα το ποδάρι-τις, δεν μπορί να βάλι μέσα τι μίτι-τις ι κορόνα.

Το μαβροπύλι καμιά φορά τιν άνιχσι δε ζιτάι το φαί-τυ ύτε στον αέρα, ύτε στα δέντρα. Το φαί-τυ ίνε πάνο στι γι, κε μέσα στι γι. Καταστρέφι σ' όλο το καλοκέρι πολά μαμύδια, πυ ίνε βλαβερά για τυς μπαχτζέδες κε τα περιβόλια.

'Ινε πολί ενδιαφέρο να ντρανάς, όταν κινιγάι ανάμεσα στις βραγιές για να βρι φαί. Το περπάτιμά-τυ ίνε πολί γλίγορο κε λίγο άσχιμο, γέρνι απ' τι μια μεριά στιν άλι. 'Αχσαφνα στέκι, γιρίζι στι μια μεριά, στιν άλι. Σκίφτι το κεφάλι-τυ μια στ' αριστερά, μια στα δεχσιά. Γλίγορα κάτι τσιμπά με τι μίτι-τυ κε τρέχι παραπέρα. Κε πάλι, κε πάλι.

Καλίτερα απ' όλα ίνε να ντρανύμε το μαβροπύλι πολί προί προτύ να βγι ο ίλιος. Αν κάθεστε το προί ίσιχα κάπυ σε κανένα μπαχτζέ, τότε τα μαβροπύλια γλίγορα σας σινιθίζυνε. Δοκιμάστε να τα ρίχσετε σκυλίκια, λιγοστέβοντας ολοένα τιν απόστασι. 'Ιστερα από κάμποσο κερό το μαβροπύλι θα πάρι το φαί απ' τα χέρια-σας κε θα κάθετε στιν πλάτι-σας.

ΣΠΥΔΑΧΤΟ ΓΡΑΜΑ ΑΠΤΟ ΟΡΟΣ

Στο όρος ίνε νεροσίκομα.

Ι άνιχσι έφερε πολά κακά στον κόζμο τυ όρυς. Το χιόνι γλίγορα έλιοσε. Τα ποτάμια σικοθίκανε κε σκεπάσανε

τις άκρες-τυς. Σε κάμποςυς τόπυς έγινε ςοςτός καταχλιςμός. Απ' όλυς τυς τόπυς μας έρχυντε χαμπάρια για τα θίματα απ' το νεροςίχομα.

Περιςότερο απ' όλυς πάθανε ι λαγί, τα τιφλοπόντικα, τα χοραφοπόντικα κε τ' άλα μικρύτςικα θεριά, πυ ζύνε πάνο κε κάτο απτι γι. Το νερό μπίκε στα σπίτια-τυς. Τα θεριά ανανκαςτίκανε να φίγυνε απ' το ςπίτι-τυς. Το καθένα γλίτονε τον εαφτό-τυ απ' το νεροςίκομα, όπος μπορύςε.

Το τιφλοπόντικο λίγο απόμινε να φυρκιςτί στο ςπίτι-τυ κάτο απ' το χόμα, όταν το νερό ςκέπαςε τιν ακροποταμιά. Βγίκε απ' το χόμα, ίρθε πάνο στο νερό κι' άρχιςε να κολιμπάι για να βρι κανένα κςερό τόπο. Αφύ ίρθε ςτιν ακροποταμιά, πάλι με ιςιχία χόθικε κάτο στο χόμα.

ΣΠΥΔΑΧΤΟ ΤΙΛΕΓΡΑΦΙΜΑ ΑΠΤΟ ΟΡΟΣ

Από κάτο κάπιος ςίκοςε το χιόνι, κε φάνικε το μεγάλο μάβρο μύτρο ενός θεριύ.

Βγίκε από κι ι αρκύδα με διο αρκυδάκια. Χαζμυρίθικε γλικά ανίγοντας όλο το στόμα-τις, ίςτερα πίγε στο όρος. Τ' αρκυδάκια τρέχανε από πίςο-τις με πιδίματα.

Σ' όλο το χιμόνα πολί φτόχινε κ' έγινε πολί μαλιαρί.

Τόρα γιρίζι μέσα στο όρος πολί πιναζμένι ίςτερα απ' το μακρινό-τις ίπνο. Τρόγι όλα, ότι πέφτυνε στα μάτια-τις: ρίζες, περςινό χορτάρι κε γιάγοντες. Σαν τίχι κανένα λαγυδάκι, κι' αφτό δεν τ' αφίνι. Τ' αρκυδάκια βιζένυνε το γάλα-τις.

ΔΕΝ ΕΧΙ ΑΛΟ ΠΑΓΟΝΙΑ

Το σταροπύλι στι μιλιά
πιδά κε κελαιδί.
Δεν έχι άλο παγονιά—
Τςικ-τςικ-τςιρίκ!
Γοργά κιλύν τα ποταμάκια.
Το χιόνι έλιοςε στι γι.
Κε δεν κριόνυν τα πυλάκια—
Τςικ-τςικ-τςιρίκ!
Ι στράτες πια θα κςεραθύνε.
Θα πραςινίςι το κλαδί.
Κε τα μαμύδια θε να βγύνε—
Τςικ-τςικ-τςιρίκ!

ΓΡΑΜΑ ΜΕ ΤΙΝ ΠΟΣΤΑ ΤΟΝ ΠΥΛΙΟΝ

Τα πυλιά πολά-πολά πάνε στιν πατρίδα-τυς. Ο ερχομός τον πυλιόν στιν πατρίδα γίνετε με μεγάλι τάκσι, με τάγματα. Κάθε τάγμα πάι με τι σιρά-τυ.

Τα πυλιά πετύνε σ' εμάς απ' τις ίδιες στράτες στον αέρα, έτσι όπος πετύσανε ι προπαπύδες-τυς χίλια χρόνια με τι σιρά.

Πρότα μπένυνε στι στράτα κίνα, πυ το φτινόπορο πετάκσανε από μας στερνά. Στερνά κίνα, πυ πετάκσανε από μας πρότα το φτινόπορο. Πιο αργά απ' τ' άλα πετύνε κ' έρχυντε τα πιο γιαλιστερά κε πλυμιστά πυλιά: αφτά χριάζετε να φιλάγυνε τα φρέσκα φίλα κε το χορτάρι. Αφτά φένυντε πολί πάνο στι γιμνί γι κε στα δέντρα. Τόρα ακόμα δεν μπορύνε να μυλοθύνε στον τόπο-μας απ' τυς εχτρύς—τ' αρπαχτικά θεριά κε τα πυλιά.

Στι στράτα τα φιλάγυνε πολά κακά. Πιχτά τυμάνια σα γονέα στέκυντε μπροστά στυς φτεροτύς τακσιδιότες. Στο ιγρό σκοτάδι τα πυλιά χάνυνε τι στράτα, με φόρα χτιπιύντε στυς συδλερύς δράχυς.

Ι δινατί άνεμι τυ γιαλύ τσακόνυνε τα φτερά-τυς, σπάνυνε τις φτερύγες-τυς, τα κυδαλύνε μακριά απ' το ακρογιάλι.

Το κσαφνικό κρίο παγόνι τα νερά. Τα πυλιά πεθένυνε απ' τιν πίνα κε το κρίο. Με τις χιλιάδες χάνυντε απ' τ' αχόρταγα αρπαχτικά—τυς θαλασινύς αιτύς, κε τα γεράκια.

Μα τυς φτεροτύς τακσιδιότες, πυ πάνε πιχτά πιχτά τίποτα δεν μπορί να τυς σταματίσι. Από μέσα απ' τα τυμάνια κε μέσα απ' όλα τα εμπόδια πετύνε κ' έρχυντε στιν πατρίδα-τυς, στις φολιές-τυς.

ΠΟΣ ΕΦΤΑ ΚΣΙΛΥΡΓΙ ΠΕΡΝΥΣΑΝΕ ΑΠ' ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ, ΟΤΑΝ Ο ΠΑΓΟΣ ΑΡΧΙΣΕ ΝΑ ΣΑΛΕΒΙ

(Δίγιμα ενός κσιλυργύ)

Σιμόναμε πια στι μέσι τυ πάγυ, όταν από πάνο απ' το ποτάμι κάτι βύισε με κακό χαμπάρι. Τιν ίδια στιγμί ο πάγος κολίμπισε κάτο απ' τα ποδάρια-μυ, κ' εγό κυνίθικα. Μόλις ντράνεσα πάνο στο ποτάμι, ο φόβος μ' έπιασε απ' τι γύλα, έχασα τι φονί-μυ, σκοτινιάσανε τα μάτια-μυ. Το σταχτερό καπύκι τυ πάγυ έφερε ζοί, καμπύριαζε. Με λαφρό σφίριγμα σιμά-μυ έτρεχε το νερό. Σε κυφό φοβερό θόριβο αιδόνιζε ι φονί τυ Όσιπ:—Φίγετε... σκορπιστίτε—πιγένετε χοριστά... Πίγε μανύλα, πίγε. Πιο γλίγορα πεδιά! Πιδύσε σα να πέσανε πάνο-τυ σφίκες. Ο πάγος έτριζε κάτο

απτα ποδάρια-μυ, τσακονότανε σε μικρά κομάτια, το νερό σκέπασε τα ποδάρια-μυ. Πίδισα, κε τιφλά έτρεξα στον Όσιπ.

— Πύ πιγένις;—φόναξε.—Στάσυ! Μι γιρίζις! Μι μαζέβεστε όλι σ' ένα τόπο, τα κεφάλια-σας θα τσακόσο!

— Θα φυρκιστύμε,—ίπα σιγά.

— Συτ, σόπα!... Να φυρκιστί κι' ο αχμάκις μπορί μα εςί νά βρες τζαρά να βγις...

Πρότος βύλιαξε ο Μοκέι Μπυντίριν. Περπατύσε πιο

ίςιχα απ' όλυς κι' άκςαφνα, ςα να τονε τραβίκςανε απ' τα ποδάρια, χάθικε. Πάνο ςτον πάγο απόμινε μόνο το κεφάλι κε τα χέρια-τυ, πυ γαντζόςανε ςτο ςανίδι.

— Βοίθια!—φόναχκςε ο 'Οςιπ—μι ςορέβεςτε όλι, ένας, διο—βοιθίςτε!

Κι' ο Μοχέι έλεγε:

— Τραβιχτίτε μακριά, πεδιά... Εγό μόνος-μυ... Δεν ίνε τίποτα...

Βγίκε πάνο ςτον πάγο κε, αφύ τινάχτικε, ίπε:

— 'Ετςι, κε με τα ςοςτά μπορίς να φυρκιςτίς.

Τα βρεμένα ρύχα-τυ κε τα παπύτςια-τυ, τον μποδίζανε να πιδίςι, τον τραβύςανε κάτο: όλι γλιςτρύςανε, γίνανε αδέκςιι, περπατύςανε βαριά, αγάλια κε με φόβο. Ο 'Οςιπ πιδύςε ςα λαγός απτον ένα πάγο ςτον άλο. Πιδά, ςτέκι για ένα δεφτερόλεφτο, ντρανά ολόγιρα κε φονάζι δινατά:

— Ντράνα καλά, όπος χριάζετε, ε!

'Οςο ςιμόναμε ςτιν ακροποταμιά, τόςο πιο λιγνός, πιο τριμένος ίτανε ο πάγος κι' όλο πιο πιχτά βυλιάζανε ι άνθροπι.

Περάςαμε πια τιν πόλι από ςιμά, γλίγορα ο πάγος θα μας κυβαλίςι ςτο Βόλγα. Κ' εκί ο πάγος ακόμα, δεν κυνίθικε κε θα μας τραβίκςι απο κάτο-τυ.

— 'Οπος φένετε, θα φυρκιςτύμε, ίπε χαμιλά ο Μορντβίν. Μα άκςαφνα ένας πολί μεγάλος πάγος ςτάθικε ςτιν ακροποταμιά.

Τρεχά-τε-ε!...—φόναχκςε ο 'Οςιπ.—Τρέχςτε μ' όλι τι δίναμί-ςας!

Πίδιςε πάνο ςτον πάγο γλίςτριςε κ' έπεςε κάτο. Ο Μορντβίν κ' εγό ςταθίκαμε, θέλοντας να βοιθίςυμε τον 'Οςιπ.

— Τρέχςτε, χιριδόςκιλα, εμπρός!

— Σίκο μπάρμπα...

Κατέβασε το κεφάλι-τυ.

— Σα να τσάκοσα το ποδάρι-μυ... δε θα μπορέσο να σικοθό...

Εμίς τον σικόσαμε, τον κυβαλίσαμε, κι' αφτός μυρμύριζε:

— Θα φυρκιστίτε, διαβόλι! Ντρανάτε, εκί όπυ ο πάγος δεν ίνε σκεπαζμένος με χιόνι, εκί ίνε πιο σκλιρός...

Βρεμένι, παγομένι κε χαρύμενι ίμαστε πια στιν ακροποταμιά ανάμεσα στον κόζμο τυ χοριύ.

Ι ΓΙΟΡΤΙ ΤΥ ΠΡΟΤΥ ΑΒΛΑΚΙΥ

Χριαζότανε ν' αλετρίσυνε πεντακόσια εχτάρια.

Ι όρα πέντε το προΐ χαρύμενα βύισε το νέο κολχόζι. Ανίξανε τις αβλόπορτες, απ' τις αβλές βγένανε τ' αμάξια, ι στράτα γέμισε από αμάξια κι' αλέτρια. Το βύιζμα ξίπνισε τα πεδάκια. Σ' ένα αμάξι κιμάτιζε ι σιμέα. 'Ιτανε δεμένι στιν ντυγά. Το άλογο κυνύσε το κεφάλι. Ι σιμέα κυνιότανε.

Νά κε το χοράφι. 'Ολο το χοράφι ίτανε χοριζμένο σε ίκοσι ίσα κομάτια. Σε κάθε κομάτι πίγανε από δέκα αλέτρια.

Για στερνί φορά ο ίλιος ντρανύσε τα σίνορα.

— Τελιόσανε πια ι στενές λυρίδες τις γις,—λέγανε ι γέρι κ' ι νέι. — Πολί γι χανότανε τυ κάκυ. Εκατοντάδες χρόνια βγάζανε λυλύδια τ' αγριοχόρταρα στα σίνορα.

Τα σίνορα μας χορίζανε τον ένα απ' τον άλο. Τα σίνορα πεθένυνε. Αρχίζι νέο ζίσιμο. Πότε ίτανε αφτό, να περνύνε με μιας διακόσια αλέτρια!

Τα συβλερά ινία το ένα ίστερα απ' το άλο μπένανε μέσα στο λιπαρό μαβρόχομα. Ι κολχόζνικι αρχίσανε τι δυλιά.

Ο ΤΕΜΠΕΛΙΣ

ΤΙ ΕΛΕΓΕ ΣΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΥ ΚΟΛΧΟΖΙΥ: — ΚΕ ΤΙ ΕΚΑΝΕ:

15 ΤΥ ΑΠΡΙΛΙ

Δε βγίκα στι δυλιά: το χέρι-μυ πονύσε.

25 ΤΥ ΑΠΡΙΛΙ.

Έφιγα απ' τι δυλιά: ι γινέκα-μυ αρόστισε, τα μικρά πεδάκια απομίνανε μόνα-τυς στο σπίτι.

30 ΤΥ ΑΠΡΙΛΙ.

Δεν πίγα στι δυλιά: σπυδαχτές δυλιές με βαστάκσανε στο σπίτι.

Ι σινεδρίασι τυ κολχοζιύ έβγαλε απόφασι: Καρτακόλιμα τον τεμπέλι απ' το κολχόζι. Ι τεμπέλιδες δεν έχυνε τόπο στο κολχόζι.

ΘΑ ΒΡΕΚΣΙ ΔΙΝΑΤΑ

Τιν άνικσι τα σίνεφα
σαν ενκονάκια πέζυνε
με τον παπύ τον πίρινο
τον ίλιο το χρισό.

Στα δεξιά σορέφτικαν,
γενίκαν ένα σίνεφο
μεγάλο, πυ απλόθικε—
κε μάβρισε. Τα δάκρια
γραμές-γραμές σα νίματα
πια πέφτυνε στι γι.

Το σίνεφο κυνίθικε—
θα βρέξι δινατά!
Στα δεξιά το σίνεφο
τραβίχτικε παράμερα,
χαρά κε φος απλόθικε—
δε βρέχι πια εκί.

ΤΟ ΜΕΤΑΛΑΓΜΑ ΤΥ ΒΑΤΡΑΧΥ

Νά μέσα στι λίμνι κσιπνίσανε ι βάτραχι. Κολιμπίσανε κε βγίκανε πάνο, βγάλανε απ' το νερό τα τρίγονα μύτρα-τυς με τα ρυθύνια. 'Ενας μεγάλος βάτραχος πίγε κε κάθισε στιν άκρι τις λίμνις μέσα ςτο νερό κ' έκραζε:

— Κυάκς—κυάκς...

— Μπρε-κε-κε-κε-κε-κε... Μπρε κε-κε-κε-κε-κε,—τυ απάντισε το κόρο τον βατράχον.

— Κακς-κυκάκς,—τραγυδύσανε ι βάτραχι.

— Μπρε-κε-κε-κε-κε-κε,—απαντύσανε ι άλι κε σινάμα απ' τις άκρες τυ στόματός-τυς ίτανε βγαλμένες μεγάλες διάφανες δερμάτινες φύσκες, κε γι' αφτό φονάζανε έτσι δινατά.

Ρίχνανε ι βάτραχι αβγά στο νερό. Κάθε αβγό ίνε κυκυλομένο με μαλακί διάφανι πιχτί: μέσα ς' αφτί έχι ζεστασιά το μάβρο αβγό, βρίσκετε εβρίχορα κε δίχος φόβο.

'Ιρθε ι ζέστι, πρασίνισε ι λίμνι. Ι πιχτί με το αβγό κολιμπύσε πάνο στο νερό. Ο ίλιος ζεστένι τα μάβρα αβγά κάτο απ' τιν πιχτί, κι' αφτά γλίγορα μεγαλόνυνε. Κε νά μέσα ς' αφτά κυνίθικε το μικρό τυ βατράχυ με λιγνό υραδάκι κε με μικρό κεφαλάκι. Στενοχορίθικε μέσα στο αβγυλάκι, αφτό έσκασε κε το μικρό κολίμπισε στ' ανιχτά. Σιμά στο κεφαλάκι-τυ γι' ανάσα φίτροσε γιακαδάκι απο ντυντέλα —τα βράνχια. Το μικρό τυ βατράχυ ακόμα δεν μπορί να φάι, να ντρανά. Μεγάλοσε λίγο, πάχινε, ανίκσανε τα μάτια-τυ, σχιματίστικε το στόμα-τυ.

Πέρασε λίγος κερός, κε στα μικρά τυ βατράχυ αρχίσανε να μεγαλόνυνε τα πισινά ποδάρια-τυς, ίστερα από μια βδομάδα — τα μπροστινά.

Στο κορμί-τυς σχιματιστίκανε τα πλεμόνια.

Αρχίσανε τα μικρά τυ βατράχυ από κερό σε κερό να βγένυνε πάνο στο νερό κε να πέρνυνε ανάσα.

Το υράδι άρχισε να μικρένι κ' έμινε στο στερνό ένα κοματάκι.

Βγίκανε τα βατράχια απ' το νερό κι' αρχίσανε να ζύνε κε στο χόμα κε στο νερό.

Τόρα πια δε θέλυνε να τρόνε φιτά, μα τρόνε σαλιάνκυς, γιμνοσάλιανκυς, κυνύπια, κε μικρύτσικες μιάνες.

ΤΑ ΖΟΝΤΑΝΑ ΣΠΙΤΑΚΙΑ

— Γλίγορα! Εδό!

Τα πεδιά τρέκσανε στο χαντάκι.

— Ντρανάτε! Ζοντανί βόλι.

Στον πάτο τυ χαντακιύ, ανάμεσα στον πιλό κε στα σκυπίδια, σιγά σαλέβανε ι βόλι. Σα να ίτανε κολιμένι από κοματάκια φίλα. Ο βόλος μένι ακίνιτος, κε δεν μπορίς να το δις ανάμεσα στο σαπιμένο φίλο. Μα όταν σέρνετε—με μιας φένετε. Απ' το βόλο βγίκανε τα ποδαράκια. Γλίγορα χορίζανε τα κομένα φίλα.

Μέσα στο βόλο κάπιος ζύσε. Πιος ζι μέσα στο βόλο; Ας ντρανύμε. Βγάλαμε ένα βόλο. Σα να ίτανε σολινάρι από φίλα. Προσεχτικά κόψαμε το βόλο. Απ' το βόλο βγίκε μια μακριά, ασπρύτσικι κάμπια. Έκσι ποδαράκια. Κεφάλι. Ι κάμπια γίριζε στιν παλάμι ενός πεδιύ. Άφισε το χέρι-τυ μέσα στο νερό.

Ι κάμπια γλίστρισε, βύτικσε στον πάτο, γλίγορα έτρεκσε ανάμεσα στα σκυπίδια.

Ένας μεγάλος σκάθαρος-κολιμβιτίς τυ νερύ ρίχτικε στιν κάμπια κε τιν άρπακσε. Ι κάμπια θέλισε να φίγι, μα

τανε αργά. Ο ςκάθαρος έδακςε το κεφάλι-τις κε τιν έφαγε.

Στον πάτο τυ χαντακιύ ζύςανε πολές τέτιες κάμπιες ςε ςπιτάκια. Ι μέρες περνύςανε, ι κάμπιες μεγαλόνανε.

Μεγάλοςε ι κάμπια, το ςπιτάκι-τις έγινε ςτενόχορο. Ι κάμπια τόχτιςε από πάνο. Γινότανε αφτό πολί απλά. Ι κάμπια βρίκε ένα ςαπιμένο φίλο. Έκοπςε απ' αφτό ένα κοματάκι κ' ίςτερα με μια αραχνιά πυ κολνάι το ςτερέοςε ςτιν άκρι τυ ςπιτιύ. Κομάτι με κομάτι το έκανε δινατό.

Μέςα ςτο ςπιτάκι-τυ ο κολιμβιτίς ςκάθαρος δεν μπορί να τι δι.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΥ ΚΥΝΥΠΙΥ

— Ίμε γέρικο κυνύπι
με πςιλύτςικα φτερά,
με ποδάρια μακριά,
με τι μίτι ςυβλερί —
ίμε ράτςα πονιρί.
Όλι πάντα με φοβύντε,
τι γενιά-μυ καταριύντε:
το θεριό κε το πυλί,
το αρνάκι, το πεδί.
Πίνο το ζεςτό-τυς έμα.
Δε φοβύμε γο κανένα!

Το άκυςε ο τζίτζικας κε λέι:

— Μι μαχταέβεςε, κυνύπι, για τιν πονιριά κε τιν επιδεκςιότιτά-ςυ. Στο πιχτό όρος, ςε πιλόδικο βάλτο ζι ι δροςέρα.

— Μα δεν μπορί να με πιάςι!— λέι το κυνύπι.

Βύιςε κε πέτακςε.

Πέτακςε, πέτακςε κ' έπεςε το κυνύπι ςτι δροςέρα. Ίθελε το κυνύπι να φίγι, μα...

Τα ποδάρια-το πιαζμένα —
ίνε τόρα κολιμένα
κε τι μίτι-το κρατά
ι δροσέρα δινατά.
Τα φτερά-το τα κουνί,
μα να φίγι δε μπορί.

Λιγιστίκανε ι λιγνές καρφίτσες, χοθίκανε στο κορμί το κονοπιύ, σφίκσανε το κονόπι στο φίλο. 'Ιπιε ι δροσέρα το έμα το κονοπιύ ος τι στερνί σταλαματιά. Εδό το κονόπι πέθανε.

Μα ι δροσέρα κε τόρα ζι στο βάλτο, φιλάγι κι' άλα κονόπια.

ΤΟ ΖΙΣΙΜΟ ΤΙΣ ΠΟΤΑΜΙΣΙΑΣ ΚΑΡΑΒΙΔΑΣ

'Ιμαστε τριακόσια κομάτια. 'Ολι καθόμαστε μέσα σε μικρά αβγολάκια στο ουράδι τις μάνας-μας. Ι μάνα μπίκε αντάμα-μας σε κάπια τρίπα κάτο απτιν απόκριμνι ακροποταμιά. 'Εβγαλε από κι τα μακριά-τις μυστάκια κε τις πσαλίδες-τις κ' έπιανε το κάθε τι, που τι σίμονε. Μα αφτί απ' τιν τρίπα δεν έβγενε, γιατί φοβότανε για μας. 'Ετσι σκεδόν όλο το χιμόνα ι καραβίδα έτρογε λίγο, δε σάλεβε. Μονάχα κουνόσε το ουράδι-τις, σκουντόντας σ' εμάς φρέσκο νερό, για να μι φυρκιστόμε.

Τιν άνικσι εγό πια μεγάλοσα σαν ένα μερμίνκι κε κουνιόμουνα μέσα στο αβγολάκι-μου. 'Ιστερα κσέσκισα το τσέφλι το αβγό. Αντάμα-μο βγίκανε έκσο στι λεφτεριά τ' αδέρφιαμο κ' ι αδερφές-μο. Γαντζοθίκαμε όλι με τα πσαλιδάκια στα κολιμπιτικά ποδάρια τις μάνας κε καθόμαστε πάνο σ' αφτίνα κάτο απ' το ουράδι-τις. Τόρα ίμαστε όχι περισότερι από εκατό, τις άλες το χιμόνα τις φάγανε τα μαμούδια το νερό.

Ι μάνα-μας βγίκε αντάμα-μας απ' τιν τρίπα κε κινιγόσε να βρι φαί. Στο νερό ίτανε όλα μπόλικα, έτρογα πολί κε

γλίγορα μεγάλονα. Πολές φορές το δινατό-μυ τσόφλι με ςτενοχορύςε. Σ' ένα χρόνο το μετάλακςα οχτό φορές. 'Ιςτερα άρχιςα να το μεταλάζο όχι πιχτά. Τόρα το μεταλάζο μόνο μια φορά το χρόνο.

Κάνις για τον εαφτό-ςυ τρίπα κάπυ κάτο από μια πέτρα κι' αρχίζις να τρίβις τόνα ποδάρι με τάλο. Κυνάς τα μυςτάκια, πλαγιάζις πάνο ςτι ράχι, όςπυ να χοριςτί το τσόφλι απ' το κορμί. 'Ιςτερα πλαγιάζις κι' όλα τα φοβάςε: να μι ςε δυ κανένα πςάρι κε ς' αρπάκςι. Το κορμί αφτό τον κερό μεγαλόνι γλίγορα, κε πάνο ςτι ράχι γίνετε δινατό τσόφλι. Τότε αρχίζις να τρόγις. Δε χορίζο φαγιά κι' όλα τα τρόγο: κε μαμύδια, κε πςαράκια κε βατράχυς. Σαν τίχι κι' αρπάκςο κάτι με τα πςαλίδια-μυ, τότε το βαςτό δινατά.

ΤΟ ΠΡΟΙ

Τ' άςτρα ζβίςανε κ' ι μέρα
γλικοφένκι ντροπαλί
κε ςτον ίςιχο αγέρα
κελαιδύν κοριδαλί.

Σε λιβάδια ανθοςπαρμένα
κε γιομάτα μιρυδιά
χίλια αρνάκια ςκορπιζμένα
βόςκυν χόρτο κε δροςιά.

Κάθε φίλο κε λυλύδι,
κάθε βρίςι κε πυλί
για τον ίλιο λέι τραγύδι,
χερετάι τιν αβγί.

Λάμπι ο κόζμος! Για να δίτε
τιν πανόρια ζογραφιά,
απτον ίπνο ςικοθίτε
να χαρίτε ομορφιά.

ΤΑ ΠΑΠΑΚΙΑ ΚΕ ΤΑ ΠΕΔΑΚΙΑ

Στι στράτα μέσα στι σκόνι ίδα κάτι χοριάτικα πεδιά, πυ ρίχνανε τα καπέλα-τυς πάνο ς' ένα πράμα. 'Οταν τα σίμοσα, τα πεδιά ίχανε στα χέρια-τυς από ένα άγριο παπάκι. 'Εμαθα, ότι μια μικρί άγρια πάπια κυβαλύσε τα παπάκια-τις από μέσα απ' τι στράτα, κάνοντας το γίρο τυ χοριύ.

— Τί θα τα κάνετε;—ρότισα αφστιρά τα πεδιά.

Αφτά απαντίσανε:

— Θα τ' αφίσυμε.

— Νά λιπόν «θα τ' αφίσυμε»,—ίπα εγό χολιαζμένα, —γιατί τα πιάσατε; Πύ ίνε τόρα ι μάνα-τυς;

— Νά-τινα κάθετε,—φονάκσανε αντάμα τα πεδιά.

Κι' όλα μυ δίκσανε το βυνάκι τυ αλετριζμένυ χοραφιύ, πυ ίτανε σιμά.

Πςιλά ς' αφτό καθότανε ι πάπια μ' ανιχτό στόμα απ' τιν ταραχί.

— Γλίγορα!—φόνακσα στα πεδιά.—Να πάτε να δόσετε πίσο τα παπάκια.

Αφτά σα να χαρίκανε μάλιστα κε τρέκσανε με τα παπάκια στο βυνάκι. Ι μάνα πέτακσε λίγο μακριά κε, όταν τα πεδιά φίγανε, ρίχτικε στα παπάκια-τις. Κάτι τα ίπε γλίγορα στι γλόσα-τις, κ' έτρεκσε στο χοράφι, πυ ίτανε σπαρμένο με γιυλάφι. Από πίσο-τις τρέκσανε τα παπάκια, πέντε κομάτια. Κ' έτσι απ' το γιυλαφένιο χοράφι, κάνοντας

το γίρο τυ χοριύ, ι ταιφά όλο έκανε το ταχςίδι-τις προς τι λίμνι.

Χαρύμενος έβγαλα το καπέλο-μυ κε κυνόντας-το, φόνακςα:

— 'Ορα καλί, παπάκια!

Τα πεδιά γελάσανε.

— Τί γελάτε, αχμάκικα,—ίπα στα πεδιά,—θαρίτε ίνε λαφρό να πάνε τα παπάκια στι λίμνι; Βγάλτε τα καπέλα-σας γλίγορα φονάκςτε: αντίο!

Κε τα καπέλα σικοθίκανε στον αγέρα. 'Ολα τα πεδιά φονάκςανε αντάμα:

— Αντίο, παπάκια!

ΣΤΟ ΠΟΤΑΜΙ

Μεςιμέρι. Ιςιχία.
Δε ςαλέβυν τα δεντράκια.
Καθρεφτίζετε ο ίλιος.
Κολιμπύνε τα πςαράκια.

Στο ιλιόλυςτο ποτάμι
Ο πςαράς ανκίςτρια ρίχνι.
Στ' αςιμένια τα νερά-τυ
Τόρα πλέυνε ι κίκνι.

ΑΠΟ ΠΥ ΤΡΕΧΙ Ι ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΝΚΑ

Ι Σερεμπριάνκα τρέχι ίςιχα, χαιδεφτικά λαμπρίζι ςαν αςίμι ςιμά ςτις πέτρες κε ςτα ςκαλοπάτια.

— Από πύ τρέχι ι Σερεμπριάνκα; —ρότιςε ο Λίας Σινίτςιν.

— Απ' το Γριμπάνοβο,—απάντιςε ο Νίκος Κλίμοφ.

— Δεν ίνε απτο Γριμπάνοβο, μα απ' το Δυμπτςί,— ίπε ο Σιμεόν Κόςαρεφ.

— Πός απ' το Δυμπτςί; Το Δυμπτςί—νά πύ ίνε κ'ι Σερεμπριάνκα—νά από πύ τρέχι.

Νά τί, αδέρφια,—ίπε ο Λίας,—ας πάμε προς τα πάνο ςτι ςτράτα τυ ποταμύ κι' ας το μάθυμε μόνι-μας.

— Κι' αν αφτό ίνε μακριά;

— Το ίδιο κάνι, ας πάμε.

'Ιστερα από μια μέρα ι ταξιδιότες-μας πίγανε να βρύνε, από πύ τρέχι ι Σερεμπριάνκα. 'Ιτανε πέντε. Ο μεγαλίτερος απ' όλυς—ο Πέτρος Μπίκοφ—κυβαλύσε στι ράχι-τυ ένα μικρύτσικο σακύλι με ψομί κε πατάτες, κε στο χέρι-τυ ίχε ένα καζανάκι.

Ι Σερεμπριάνκα κάποτε λιγόστεβε κε γινότανε μικρύτσικο ποταμάκι, πυ μπορύσανε λαφρά να πιδίξυνε από πάνο-τυ. Το νερό σε τέτιυς τόπυς έτρεχε με λαφρό βύιζμα. Σε κάμποσυς τόπυς μεγάλονε, απλονότανε, σα μικρί λίμνι. Το νερό εδό ίτανε ίσιχο. Μόνο πετύσανε από πάνο-τυ χελιδόνια τις ακροποταμιάς κε στις άκρες κολιμπύσανε τα ψάρια.

— Νά ένα χοριό,—έδιξε μπροστά ο Νίκος.

— 'Ινε ι Αλεξάντροφκα,—ίπε ο Πέτρος.

'Ενας χοριάτις με τα γένια, άμα ίδε τυς ταξιδιότες-μας, φόναξε:

— Ε, πεδιά, από πύ ίστε;

— 'Ιμαστε απ' τι Λοπύχοφκα.

— Κε πύ πάτε;

— Πάμε να διύμε από πύ τρέχι ι Σερεμπριάνκα.

Ο χοριάτις γέλασε.

— Κε αφτό τί σας χριάζετε;

— Απλύστατα θέλυμε να το μάθυμε. Εσί μπάρμπα, δεν ξέρις, από πυ τρέχι;

— Ξέρο, εγό ίμυνα σ' αφτύς τυς τόπυς. Αφτό, πεδάκια-μυ, ίνε κάτο απ' το βυνό Βιντίμ.

— Βιντίμ;

— Νε, νε, απ' αφτό το βυνό σ' όλες τις μεριές μπορίς να διις μακριά, κε γι' αφτό το λένε Βιντίμ.

— Κε πύ ίνε αφτό;

— Νά θα πάτε ακόμα τρία χιλιόμετρα, ι Σερεμπριάνκα θα γιρίσι δεξιά, εκί ίνε ένα παλιό μιλάρι, κε σις να διίτε δεξιά. Απ' το γιαρ φένετε καλά το βυνό.

Κόντεβε πια να βραδιάσι, όταν ι μικρί ταξιδιότες ίρθανε στο χοριό. Στι στράτα ανταμόσανε ένα χοριάτι, κε μάθανε, ότι εδό ίνε το χοριό Γριμπάνοβο.

Τα πεδιά δεν καταφέρανε να περάσυνε διο σπίτια κι' άξαφνα ένα μικρό μαλιαρό σκιλάκι με δινατό λάξιμο ρίχτικε απάνο-τυς. Λίγο κόντεψε να δάξι το ποδάρι τυ Νίκυ

Απ' το σπίτι βγίκε μια γινέκα. Ρότισε τα πεδιά:

— Ε, παλικάρια, από πύ ίστε;

— Ίμαστε απ' τι Λοπύχοφκα.

— Κε πύ πάτε;

— Στο βυνό Βιντίμ.

— Κε γιατί;

— Θέλυμε να μάθυμε, από πύ τρέχι ι Σερεμπριάνκα.

— Ι Σερεμπριάνκα; Κε τί σας χριάζετε αφτό;

— Απλύστατα θέλυμε να το μάθυμε. Εσί δεν ξέρις, από πύ τρέχι;

— Σχεδόν φτάσατε. Νά έτσι, κε να πάτε απ' το μονοπάτι στο μάκρος τυ ποταμύ. Θα διίτε πιγάδια, εκί ίνε κ' ένα με τα ξίλα.

Από μέσα απ' το δροσερό κε σκιερό όρος τα πεδάκια πίγανε στο μάκρος τις Σερεμπριάνκας. Εδό μόλις μυρμύριζε στα σκαλοπάτια ανάμεσα στις πέτρες.

Στο γίριζμα τα πεδιά ίδανε ένα λαμπερό καταράχτι, ακύσανε το βύιζμα τυ νερύ.

Εδό τα μικρά ποταμάκια τρέχανε προς το γιαρ απ' όλες τις μεριές. Αρχίζανε όλα λίγα βίματα μακριά απ' το γιαρ. Το μεγάλο ποταμάκι έτρεχε απ' το πιγάδι, πυ ίτανε στερεομένο με ξίλα.

— Ντρανάτε, πος βγένι το νερό απ' τι γι.

— Ζίτο! Το ίβραμε! Νά από πύ τρέχι ι Σερεμπριάνκα-μας.

Ο ΠΡΑΣΙΝΟΣ ΘΟΡΙΒΟΣ

Ο πράσινος θόριβος τόρα θρυίζι.
Ι άνικςι ίρθε. Το δάςος βυίζι.
Φιςά τ' αγεράκι, κυνά τα κλαδιά.
Θαρίς, κυβεντιάζυν τα φίλα κριφά.
Ο ίλιος κςιπνάι νορίς κι' ανεβένι,
χαιδέβι τα δέντρα, γλικά τα ζεςτένι.
Ι φίςι γιορτάζι, γενιέτε κςανά
κε πράςινι όλα φορύν φορεςιά.
Ο πράσινος θόριβος τόρα θρυίζι.
Ι άνικςι ίρθε. Το δάςος βυίζι.
Φιςά τ' αγεράκι. Κυνά τα κλαδιά.
Ατέλιοτο θρύιζμα γίρο ςκορπά.

ΑΛΟΣ ΓΕΛΑ, ΚΙ' ΑΛΟΣ ΚΛΕΙ

Όλι στο όρος χέρυντε, κ' ι ςιμίδες κλένε.

Κάτο απ' τις ζεςτές αχτίδες τυ ίλιυ το ζυμί ολοένα πιο γλίγορα τρέχι ς' όλο το άςπρο-τυς κορμί. Απ' τυς πόρυς τυ καπυκιύ το ζυμί βγένι έκςο.

Ι άνθροπι λογαριάζυνε το ζυμί τις ςιμίδας οφέλιμο κε νόςτιμο πιοτό. Χαράζυνε το καπύκι κε το ςορέβυνε μέςα ςε μποτίλιες.

Τα δέντρα, απ' όπυ βγάζυνε πολί ζυμί, κςερένυντε κε χάνυντε.

Για να φυτέψουμε το δέντρο χρειάζονται πέντε λεπτά, μα για να το μεγαλώσουμε — εκατό χρόνια.

Ι ΚΟΛΕΚΤΣΙΕΣ

'Ινε πολί πρωί.

Πίσο απ' το όρος φάνικε ο ίλιος.

Ζοντάνεπςε το όρος. Κελαιδίςανε τα πυλιά. 'Αρχιςε τι δυλιά όλος ο κόζμος τυ όρυς.

Μα άκςαφνα όλο το όρος ταράχτικε.

— Τρυ-ρυ-ρυ-υ-υ. Τραμ-ταμ-ταμ. Τρυ-ρυ-ρυ-υ-υ.

Τί ίνε; Πιος τυς ανιςίχιςε όλυς;

Στο λιβάδι κάτο απ' τι φονί τις τρομπέτας κε τυ τίμπανυ βγίκε ι κολόνα τον πεδιόν. Ο οδιγός έδοςε τιν κυμάντα:

— Τάγμα, αλτ!

— Λιπόν, πεδιά, ίμαςτε ςτο ςπίτι. Ελάτε να χτίςυμε τα τζαντίρια.

Δεν πέραςε ύτε μια όρα, όταν ς' όλο τον κάμπο αςπρίςανε τα τζαντίρια. Τα πεδιά ςκορπιςτίκανε ςτο όρος να ςορέπςυνε κςερά κςιλαράκια για ν' ανάπςυνε φοτιά. 'Ολο ακυόντανε φονές:

— 'Οι, κε τί πολί ςκάθαρι!

— Βρε ςι, τί ςκάθαρι ίνε αφτί! 'Ινε μερμίνκια.

— 'Αι, άι, κε τί χοντρό ςκυλίκι!

— Κ' εγό ίδρα ένα πολί μεγάλο σκάθαρο.

Κσέρετε τί, πεδιά,—λέι ο Θανάσις.—Ελάτε ας κάνυμε κολέκτσια. Αφτό θα ίνε το δόρο-μας στο σκολιό απ' το λάγερ.

— Μπράβο-συ, Θανάσι! Καλά, πυ τὄκοπσε ο νύς-συ.

'Εβραζε ι δυλιά τον πεδιόν. Πίρανε μπάνκες, κυτάκια, δίχτια για πεταλύδες, βιβλία για τον κόζμο τυ όρυς κε τυ ποταμιύ.

'Ολο το καλοκέρι σορέβανε. Μάθανε πιος ζι κάτο απ' το καπύκι, πιος χτίζι σπιτάκια στα φίλα, πιος μυλόνετε στα κυτύκια. Κε κανίς απ' αφτύς τόρα πια δε λέι τα μερμίνκια σκάθαρυς.

ΤΟ ΔΑΣΟΣ

Ζγυρό κε πράσινο το δάσος-μας κσιπνάι.
Τα φίλα-τυ φοτίζι ι χρισί αβγί.
Περνύν τα σίνεφα. Ι φλόγα τ' ανκαλιάζι
κε καθρεφτίζυντε στις λίμνις το γιαλί.
Κε τα πυλιά στα δέντρα πάνο κελαιδύνε.
Στο ποταμάκι κελαρίζι το νερό.
Βυίζυνε τα φίλα.—Κι' όλα χερετύνε
με το τραγύδι-τυς τον ίλιο το λαμπρό.

Ι ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΥ ΟΡΥΣ

Να ίσε φίλος τυ όρυς κε να το φιλάγις.

Ο φίλος τυ όρυς δεν τσακόνι τα κλαδιά, δε γδέρνι απ' τα δέντρα το καπύκι. Δεν κόβι τα φίλα, δε λιγίζι, δε σαλέβι τα μικρά δεντράκια. Δε βγένι πάνο στα δέντρα κε δεν κόβι τις ρίζες.

Ο φίλος τυ όρυς δεν ανάβι φοτιά μέσα στο όρος, για να μι γίνι πιρκαγιά.

Ο φίλος τυ όρυς κσέρι, ότι τα πυλιά φιλάγυνε το όρος απ' τα βλαβερά ζόα—τυς σκάθαρυς, τις κάμπιες, πυ χαλ-

νόνε το καπύκι κε τρόνε τα φίλα. Ο φίλος τυ όρυς δε χαλνά τις φολιές. Δεν πέρνι απ' τις φολιές αβγά. Αν έβρι μικρό πυλάκι, τότε πολεμάι να το βάλι πίςο ςτι φολιά-τυ.

Πολά όρι—πολά χιόνια, πολά χιόνια—πολά σιτάρια, πολά νερά—πολά χορτάρια. Απ' ένα δέντρο μπορί κανίς να κάνι ένα εκατομίριο σπίρτα, κε μ' ένα σπίρτο μπορί να κάψι ένα εκατομίριο δέντρα.

ΣΤΟ ΟΡΟΣ

Στο όρος δεν ίνε τόςο εβρίχορα, όςο ίνε ςτο χοράφι· μα εκί ίνε καλά το ζεςτό μεςιμέρι... Κε τί δεν τρανάς ςτο όρος: πςιλά κοκινοπά πέφκα κρεμάςανε τις βελονόδικές-τυς κορφές. Τα πράςινα έλατα λιγίζυνε τ' αχαντένια-τυς κλαδιά. Καμαρόνετε ι άςπρι κατςαρί ςιμίδα με τα μιροδάτα-τις φίλα. Τρομάζι ι ςταχτερί λέφκι κ' ι μεγαλόριζι βαλανιδιά έριχςε κάτο ςαν τέντα τα βαθιά κομένα-τις φίλα.

Απ' τα χορτάρια μέςα ντρανά το άςπρο ματάκι τυ λυλυδιύ τις ζεμλιανίκας, κε δίπλα κοκινίζι πια ι μιροδάτι γιάγοντα.

I ΠΡΟΤΟΜΑΓΙΑ

Πάμε μπρος...
για τυς αγόνες
τυς τρανύς
ς' όλι τι γι.

Μπίτε όλι
στις κολόνες,
ςκιματίςτε
μια γραμί!

I ΣΙΜΕΕΣ ΛΑΛΥΝΕ I ΜΙΑ ΤΙΝ ΑΛΙ

Τιν Προτομαγιά ι δυλεφτάδες όλυ τυ κόζμυ βγένυνε ςτι ςτράτα.

Ι κόκινες ςιμέες τις Σοβιετικίς-μας ρεςπύμπλικας λένε ςτυς εργάτες όλυ τυ κόζμυ:

— Νικίςαμε. Ίμαςτε δινατί. Ελάτε μαζί-μας. Θα ςας ιποςτιρίκςυμε.

— Ζίτο ι Προτομαγιά!

Τιν ίδια μέρα αφίνυνε τι δυλιά κε πάνε ςτιν ντεμονςτράτςια κ' ι εργάτες τυ εκςοτερικύ.

Εκί δεν έχι ςοβιέτ. Ι κόκινες ςιμέες τον εργατόν τυ εκςοτερικύ λένε ςτυς καπιταλιςτές:

— Ι εργατικί τάκςι ίνε έτιμι ςτον αγόνα ενάντιά-ςας, τίρανι καπιταλιςτές. Ακύμε το λάλεμα τον εργατόν τις χό-

ρας τον Σοβιέτ. Αφτί θα μας ιποστιρίξυνε. Ίμαστε δινατί. Θα νικίσυμε!

— Ζίτο ι Προτομαγιά!

Ι ΚΟΚΙΝΙ ΣΙΜΕΑ

Ι πόρτα τυ σκολιύ ανίγι κε κλίι κάθε λεφτό. Τα πεδιά τρέχυνε στο σκολιό, φονάζυνε, σαν ένα κοπάδι σταροπύλια.

Κι' απ' τι στράτα ακύετε το ίδιο χαρύμενο βύιζμα. Ο ίλιος, μπένοντας απ' το ορθάνιχτο παράθιρο πέφτι πάνο στον πάτο με λαμπερύς νταγμάδες.

Ι στοροζζίχα Τροφίμοβνα κι' ο ενκονός-τις Στέφανος, στέκυντε στο παράθιρο.

— Μανάκα, κλες; Πάλι θιμίθικες τι μάνα-μυ κε τον πατέρα-μυ! Πές-μυ!

— Κε τί να συ πο; Σαν τυς θιμιθό, κόβετε ι ανάσα-μυ! Ίτανε ο γιόκας-μυ κε δικός-συ πατέρας, κατσαρός, χαρύμενος κε τραγυδιστίς...

Κι' όλο τραγυδύσε για τον κόζμο, για τι λεφτεριά... Νά μια φορά ίπε: «Ι Προτομαγιά ίνε γιορτί όλον τον δυλεφτάδον».

Ντρανό—ο πατέρας-συ με τι μάνα-συ, ετιμάζυντε να πάνε έξω απ' τιν πόλι. Κε κίνι δύλεβε στι φάμπρικα.

Ίρθανε ι σίντροφί-τυς απ' τις φάμπρικες, κε σικόσανε μεγάλο θόριβο. Αλέκο, πρέπι να βγάλις λόγο. Για τέτιυς λόγυς καθότανε πια στι φιλακί ο Αλέκος-μας. Εγό τυ ίπα:
— Αλέκο, πιο λαφρά! Μα πύ ν' ακύσι! Μονάχα γέλασε. Κι' άρχισε να ετιμάζετε για τι στράτα...

Ο ίλιος φότιζε όπος σίμερα, μα τότε τέτιο βύιζμα δεν ίτανε: μπροστά τι γιορτί τον δυλεφτάδον δεν τιν τιμύσανε ι αφεντάδες-μας...

Πίγανε, κε σι σα να ίξερες κάτι, ξίπνισες κι' άρχισες να κλες: «Μάμα!» Ίσυνα τότε ενός χρονύ. Πίγανε. Κά-

θυμε, τυς φιλάγο. Ετίμασα το φαί. Δεν έρχυντε. Φιλάγο —πάλι φιλάγο. Ο ίλιος βασίλεβε πια, όταν, στο στερνό, γίρισε μονάχι ι Αναστασία. Μόνο το χρόμα χάθικε απ' το πρόσοπό-τις.

— Ο Αλέκος, — φονάζο, — τί έπαθε;

Μόλις μπόρεσα να καταλάβο τί έγινε... Σορεφτίκανε ι εργάτες έκσο απ' τιν πόλι. Σικόσανε τις σιμέες, τις κσετιλίκσανε, τις βαστύσανε. Βυίσανε τα τραγύδια-τυς. Κε πάνο στο δέντρο αρχίσανε να βγένυνε κίνι, πυ βγάζανε λόγο. Κι' ο πατέρας-συ βγίκε πάνο στο δέντρο... 'Ιχε φονί δινατί, καθαρί, σαν καμπάνα... Τον ακύνε ι άνθροπι...

περικικλόσανε τυς αγαπιμένυς-μας ι κοζάκι. Ορμίσανε με ναγάικες...

Αρχίσανε να σίρυνε με τα τυφέκια... Τον Αλέκο το ρίκσανε με το βόλι απ' το δέντρο.

Σκοτονότανε ι Αναστασία στι δυλιά... Ι στενοχόρια έφαγε όλι τιν καρδιά-τις... 'Αρχισε να βίχι... Το σπίτιμας ίτανε ιγρό... Αρόστισε κε πέθανε... Κ' εμίς ι διο απομίναμε μονάχι-μας.

Αχ, ντράνα! Ι δικί-μας τόρα μπένυνε σε κολόνες, κ' ι σιμέα ίνε έτιμι...

Μόνο τόρα κανένα για τιν κόκινι σιμέα δε σκοτόνυνε...

Στα χέρια τυ μαθιτί κοκίνιζε μια σιμέα με τι χτιπιτί επιγραφί: «Ζίτο ι Προτομαγιά!» Κε στα στίθια τον πεδιόν στράφτανε μικρά κόκινα αστράκια, σαν το έμα τον δυλεφτάδον, πυ σκοτοθίκανε κάποτε.

— Λιπόν, μανάκα, θα πάο!

Κι' ο Στέφανος αποφασιστικά μπίκε στις σιρές τον μαθιτόν...

Ο ΓΙΟΡΤΑΖΜΟΣ ΤΙΣ ΠΡΟΤΟΜΑΓΙΑΣ ΣΤΟΝ ΚΕΡΟ ΤΥ ΤΣΑΡΥ

Πίσο απ' τι γονιά τις στράτας σε στενό σοκάκι σορέφτικε κόζμος καμιά εκατοστί άνθροπι. Στι μέσι τυ κόζμυ ακύστικε ι φονί τυ Βεσόφτζικοφ.

— Στρανκίζυνε το έμα-μας, σαν να ίμαστε κλιύκβα!

— Σοστά!—απαντίσανε κάμποσες φονές με μιας με βροντόδικι φονί.

— Πολεμάι το πεδί!—ίπε ο Αντρέας. — Ας πάο, λιπόν, να το βοιθίσο!... — Ακύστικε ι γλικιά-τυ φονί:

— Σίντροφι! Λένε, ότι στι γι ζι λογιό-λογιό κόζμος — εβρέι κε γερμανί, ενκλέζι κε τάταρι. Μα εγό αφτό δεν το πιστέβο. 'Ινε μονάχα διο κόζμι, διο ράτσες αφιλίοτες — ι πλύσιι κ' ι φτοχί. Ι άνθροπι φορύνε λογιό-λογιό ρύχα κε λογιό-λογιό μιλύνε. Μα ντρανάτε, πος ι πλύσιι γάλι, γερμανί, ενκλέζι φέρυντε με τον εργατικό κόζμο έτσι κε θα δίτε, ότι όλι αφτί ίνε εχτρί για τον εργάτι κε στύδι στι γύλα-τυ.

Μέσα στον κόζμο κάπιος γέλασε.

— Κι' απ' την άλι μεριά αν ντρανύμε,—έτσι θα διύμε, ότι κι' ο γάλος εργάτις, κι' ο τάταρος, κι' ο τύρκος ζι το ίδιο σκιλίσιο ζίσιμο, όπος κε μις, ο ρύσικος εργατικός κόζμος!

Απ' τι στράτα ερχότανε όλο κε περισότερος κόζμος. Ο ένας από πίσο απ' τον άλο, ι άνθροπι σιοπιλά, τεντό-

νανε τι γύλα, σικονόντανε πάνο στα δάχτιλα τον ποδαριόν, χονόντανε στο σοκάκι...

— Ι πολίτσια! — φόναχσε κάπιος.

Απ' τι στράτα στο στενό σοκάκι ίσια πάνο στον κόζμο ερχόντανε, κυνόντας τις βίτσες τέσερις καβαλάριδες πολισμάνι κε φονάζανε:

— Σκορπιστίτε!

Ι άνθροπι κατεβάσανε τα φρίδια-τυς, άθελα δίνανε δρόμο στ' άλογα. Μερικί ανεβένανε πάνο στυς φράχτες.

— Βάλανε τα χιριδόπυλα πάνο στ' άλογα, κι' αφτά γριλίζυνε — νά κ' εμίς ίμαστε πολεμάρχι, — ακύστικε κάπια βροντερί, χολιαζμένι φονί.

Ο Αντρέας απέμινε μόνος στι μέσι τυ σοκακιύ. Πάνο-τυ ορμύσανε, κυνόντας το κεφάλι, διο άλογα.

ΕΤΙΜΟΣ ΠΑΝΤΑ ΝΑ ΙΣΕ!

Κόκινι, τίμια παντιέρα,
σίκο πσιλά στον αγέρα,
σίκο, κιμάτισε πια
σ' όλο το σκλάβο ντυνιά!
Ε, πιονέρε! Σιμόνι ι όρα,
πυ θα κσεσπάσι ι κρίσιμι μπόρα.
Κράτα παντύ τι σιμέα σφιχτά.
Τράβα στο δρόμο τυ Λένιν πιστά.
Πάλεπσε, σπύδασε, ζίσε.
'Ετιμος πάντα να ίσε!

Ο ΓΑΡΙ ΑΙΖΜΑΝ

Ο Γάρι 'Αιζμαν μάθενε γράματα στιν Αμερικί, στο σκολιό. Εκί οργάνοσε πιονέρικο τάγμα, όπυ μπίκανε όλα τα προλετάρικα πεδιά τυ σκολιύ. Αντάμα με τυς σιντόφυς-τυ έκανε ολάκερι σιρά από πιονέρικα τάγματα.

Μια φορά ίτανε σινεδρίασι τον πιονέρον.

Ο Γάρι λαλύσε τα πεδιά στον αγόνα για τι σοβιετικί εχσυσία σ' όλο τον ντυνιά.

'Ετρεχσε εκί ένα ιπικό τάγμα τις πολίτσιας. Ι πολισμάνι χοθίκανε μέσα στον κόζμο τον πιονέρον. 'Οταν ένας πολισμάνος ίρθε σιμά στο Γάρι 'Αιζμαν, αφτός άρπακσε τ' άλογο απ' το χαλινάρι. Αμέσος αρεστάρανε το Γάρι.

'Ιστερα από κάμποσες μέρες δικάσανε το Γάρι. Ι δικαστές καταδικάσανε το Γάρι σ' έκσι μινόν φιλάκισι. Στι φιλακί βάλανε το Γάρι αντάμα με τυς κλέφτες. Τυ φερόντανε πολί άσκιμα.

'Οταν ο Γάρι τέλιοσε τι φιλακί-τυ, ο νατζάλνικος τις φιλακίς τυ ίπε:

Αν πέσις στα χέρια-μας ακόμα μια φορά, τότες θα τιν πάθις άσκιμα.

Μα ο Γάρι δεν ίνε από κίνυς πυ μπορίς να φοβερίσις.

Εκατό χιλιάδες άνεργι τις Νέας Ιόρκις βγίκανε στι στράτα κε ζιτύσανε «πσομί γιά δυλιά». Ο Γάρι ίτανε αντάμα-τυς. Τον αρεστάρανε πάλι κε το δικάσανε.

Ι καταδίκι ίτανε τέτια: πέντε χρόνια σοφρονιστικί φιλακί.

Ι ΖΟΙ-ΤΥ ΙΝΕ ΒΑΡΙΑ

Τυ σκλάβυ τυ νέγρυ βαριά ι ζοί.
Τον δέρνυν κε σκάβι τ' αφέντι τι γι.
Προστάζυν να φέρνι μαζί στι δυλιά
ι μάνα τα μάβρα μικρά-τις πεδιά.
Βραδιάζι κ' ι Σάλι ακόμα λιγίζι
τι ράχι. Ο ίδρος το χόμα ποτίζι.
Θαμπόνυν τα μάτια. Ι Σάλι πινάι,
μα λέκσι ι μικρύλα να πι δεν τολμάι.

Ο ΠΙΟΝΕΡΟΣ ΤΙΜΠ

Ο φορτοτίς Ράμι ίπε στον Τιμπ:

— 'Ισε μικρός, σα σταλαματιά. Αν ι σταλαματιά θα κιλίσι το βράδι στι στράτα, μπορί να τι δυ κανίς;

— Κανίς δεν μπορί να τι δι—απάντισε ο Τιμπ.

— Πίγενε τότε, σα σταλαματιά, στι φάμπρικα κε κόλισε νά αφτό.—Κι' ο Ράμι έδοσε στον Τιμπ ένα μεγάλο φίλο χαρτί.

Το πρωί ο κόζμος σορέφτικε στιν αβλόπορτα τις φάμπρικας. Ο απσιλός Αμάν διάβαζε φοναχτά:

—«Πινόμε. Σόνι πια πυ ιποφέρυμε! Κάτο ι πλύσι! Σ' όλες τις γονιές τυ ντυνιά γίνετε μεγάλος αγόνας. Ι εργάτες πολεμύνε ενάντια στον καπιταλιζμό».

'Ακσαφνα φανίκανε άνθροπι με κσίλα κε ρεβόλβερα. Σκορπίσανε τον κόζμο. Χόσανε τον Αμάν μέσα στο αφτοκίνιτο κε τον κυβαλίσανε.

Το βράδι ο Τιμπ,—ζιτύσε να βρι το Ράμι:

— Ράμι,—ίπε ο Τιμπ, — εγό θα κολνό κάθε νίχτα τα φίλα-συ. Ας πάνε να φονάζυνε σ' όλυς:

— «Σόνι πια να ιποφέρυμε! Κάτο ι πλύσι!»

Ο Τιμπ έγινε μικρός πιονέρος.

ΑΛΟ ΛΟΓΙΟ ΔΕΝ ΜΠΟΡΙ ΝΑ ΓΙΝΙ

Ο ενιάχρονος Καρλ σίμερα απόμινε μόνος στο σπίτι. Ι μάνα-τυ έφιγε. Ο πατέρας-τυ δε φενότανε πια διο βδομάδες. Μα ο Καρλ δε θαμάζι γι' αφτό. Κσέρι, ότι ι πολίτσια ζιτάι τον πατέρα-τυ, κε καλά πυ δεν ίνε στο σπίτι.

Ο πατέρας τυ Καρλ ίνε κομυνιστίς.

Ο Καρλ ακύι βίματα. Ανίγι ι πόρτα. Μπένυνε τρις.

— Εσί μόνος ίσε εδό, πεδί;—Νε...

— Κ' ι μάνα-συ πύ ίνε;—'Εφιγε.

— Κι' ο πατέρας-συ;—'Εφιγε.

— Πύ;—Ο Καρλ απάντισε, ότι δεν κσέρι.

— Εγό θα σε πάγο στι φιλακί,—λέι ένας απσιλός άνθροπος.

Ι καρδιά τυ Καρλ τρόμακσε. Μα δεν ίπε τίποτα.

Τον Καρλ τον πίγανε κάτο, το βγάλανε στι στράτα κε τον καθίσανε στ' αφτοκίνιτο.

'Ιστερα από μισί όρα βρέθικε σε μια μεγάλι φοτερί κάμαρα.

Μπροστά-τυ καθότανε ένας άνθροπος με φόρμα πολισμάνυ.

— Πόσο χρονό ίσε; Πός σε λένε; Πιγένις στο σκολιό;

Ο Καρλ απάντισε.

— Κε θέλις να φας;—Νε, θέλι.

'Ιστερα από διο — τρία λεφτά ο Καρλ κσεπάστρεψε το πσομί κε τιν χαλμπασά.

'Ακσαφνα ο πολισμάνος χαμιλά κε γλίγορα ροτάι:

— Κε πύ ίνε ο πατέρας-συ;—Ο Καρλ πάγοσε.

— Πύ ίνε ο πατέρας-συ;—Σιοπί.

— Πύ ίνε ο πατέρας-συ; — σε ροτό.

Ο Καρλ φυρκίζετε, μα σοπένι.

Στιν κάμαρα ίνε ισιχία, μονάχα το ρολόι τις γονέας χτιπά.

Κάπιος μπίκε μέσα.—Σας ζιτύνε.

Ο πολισμάνος έβρισε κε βγίκε απ' τιν κάμαρα.

Περάσανε κάμποσα λεφτά. Κανένας δεν ερχότανε. Ο Καρλ έτρεκσε στιν πόρτα κε τι σκύντισε.

Ι πόρτα άνικσε. Ο Καρλ βγένι. Ι στρατιότες δε δίνονε καμιά προσοχί. Κι' ο Καρλ τρέχι, τρέχι στο σπίτι.

Ι ΦΙΛΙ-ΜΑΣ Κ' Ι ΕΧΤΡΙ-ΜΑΣ

Ι χόρα-μας ίνε ι ΕΣΣΔ.

'Ινε στον ντυνιά κι' άλες χόρες.

Ας ροτίσυμε τον κόζμο αφτόν τον χορόν:—πιος ίνε ο γίτονάς-σας;

Θ' απαντίσυνε:—Ι Σοβιετικί 'Ενοσι.

Ας ροτίσυμε:—Τί ίνε Σοβιετικί 'Ενοσι;

Ι εργάτες θ' απαντίσυνε:—Ο καλίτερός-μας φίλος.

Ι καπιταλιστές θ' απαντίσυνε:—Ο πιο κακός εχτρός-μας.

Ας ροτίςυμε τυς εργάτες:—Γιατί ίνε φίλος;

— Εκί ίνε μπολςεβίκι. Ι πάρτια τον μπολςεβίκον ίπε: «Προλετάρι όλυ τυ κόζμυ ενοθίτε!» Ι πάρτια τον μπολςεβίκον ίπε: «Ι φάμπρικες κε τα εργοστάςια ίνε δικά-ςας. Τα χοράφια κε τα όρι ίνε δικά-ςας. Καρτακολίςτε τυς πομέςτζικυς κε τυς φαμπρικάντες».

— Ι μπολςεβίκικι πάρτια ίνε εχτρός-μας,—θα πύνε ι καπιταλιςτές.

— Γιατί;

— Γιατί ι πάρτια ίπε: «Προλετάρι όλυ τυ κόζμυ ενοθίτε!» Ι εργάτες αφτίς τις χόρας ίπανε: «Ι φάμπρικες κε τα εργοστάςια ίνε δικά-μας. Τα χοράφια κε τα όρι ίνε δικά-μας». Αφτί μας καρτακολίςανε. Μας τα πίρανε όλα.

Ι εργάτες κ' ι χοριάτες τις μεγάλις χόρας ίπανε:

— Εμίς καρτακολίςαμε τυς εχτρύς-μας. Τόρα—όλα ίνε δικά-μας.

— Θα χτίςυμε τι χόρα-μας,—ίπε ι πάρτια.

— Θα χτίςυμε τι χόρα-μας, —ίπανε ι εργάτες κ' ι χοριάτες.

ΜΕ ΤΟ ΡΑΔΙΟ

Ι αντένες διαλαλύνε,
πος ςτι χόρα πολεμύνε,
πος ι φάμπρικες φυντόνυν,
τα κολχόζια διναμόνυν,
πος γιρίζυν τα λυριά
ςτα μοτόρια διαςτικά,
πος γιρίζυν ι τροχί
ςτα βαγόνια με ορμί,
πος μαθένυνε καλά
τα πεδιά-μας ςτα ςκολιά.

Ι ΦΟΝΕΣ ΑΠ' ΤΟ ΧΤΙΣΙΜΟ

— Χτίζυμε ιλεχτροςτάντςια.
— Κάναμε νέο ςιδερόδρομο.
— Χτίςαμε νέο εργοςτάςιο.

— Διο φορές περισέπσαμε τιν παραγογί τις φάμπρικάς-μας.

— Χτίζουμε κενόργια σπίτια, κενόργιες πόλες για τυς εργάτες.

— Πρότι τελιόσαμε τι σπορά.

— Χτίσαμε το πιο γλίγορο αεροπλάνο.

Τόρνυς, κολχόζια
χτίζυμε τόρα.
'Ολι δυλέβυν.
Βράζι ι χόρα.

Λόγο να δόσυν
όλι χροστύνε,
πος πολεμύσαν
φέτος να πύνε.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΕΛ.

Το προί 3
Ο παλικαράς . . . . . . —
Ι βροχί 4
Ι μπόρα 5
Για μανιτάρια . . . . . —
Το ποταμάκι 6
Το φίδι . . . . —
Το τόπι 8
Το λύσιμο . . . . —
Το τάγμα στο λάγερ . . . 9
Ι βοιθί . . . . —
Το περιβόλι 10
Το περιβόλι-μας 11
Τις ρίζες ί τις κορφές . . 13
Τ' αγριόχορτα 14
Λαχανο-πεταλύδες . . . . —
Ι κάμπια 15
Ο βάτραχος . . . . . . —
Ο μπαχτζές 16
Το κσένο κλαδάκι 17
Στον μπαχτζέ τυ Μιτζύριν . 18
Ο φίλακας 19
Ι αλάλετι μυσαφίριδες . . . 20
Ι πιστί φίλακες 21
Τα σταροπύλια 22
Το σταροπύλι στι φολιά . . —
'Ενα κακό 23
Πριν κε τόρα 24
Στον τόπο τυ βάλτυ . . . 25
Ιλεχτροστάντσια 26
Το χτίσιμο 27
Ο ιλεχτριζμός . . . . . —
Διο λάμπες 28
Μυσαφίριδες απτι ΜΤΣ . . 29
Στον παλιό κερό 30

ΣΕΛ.

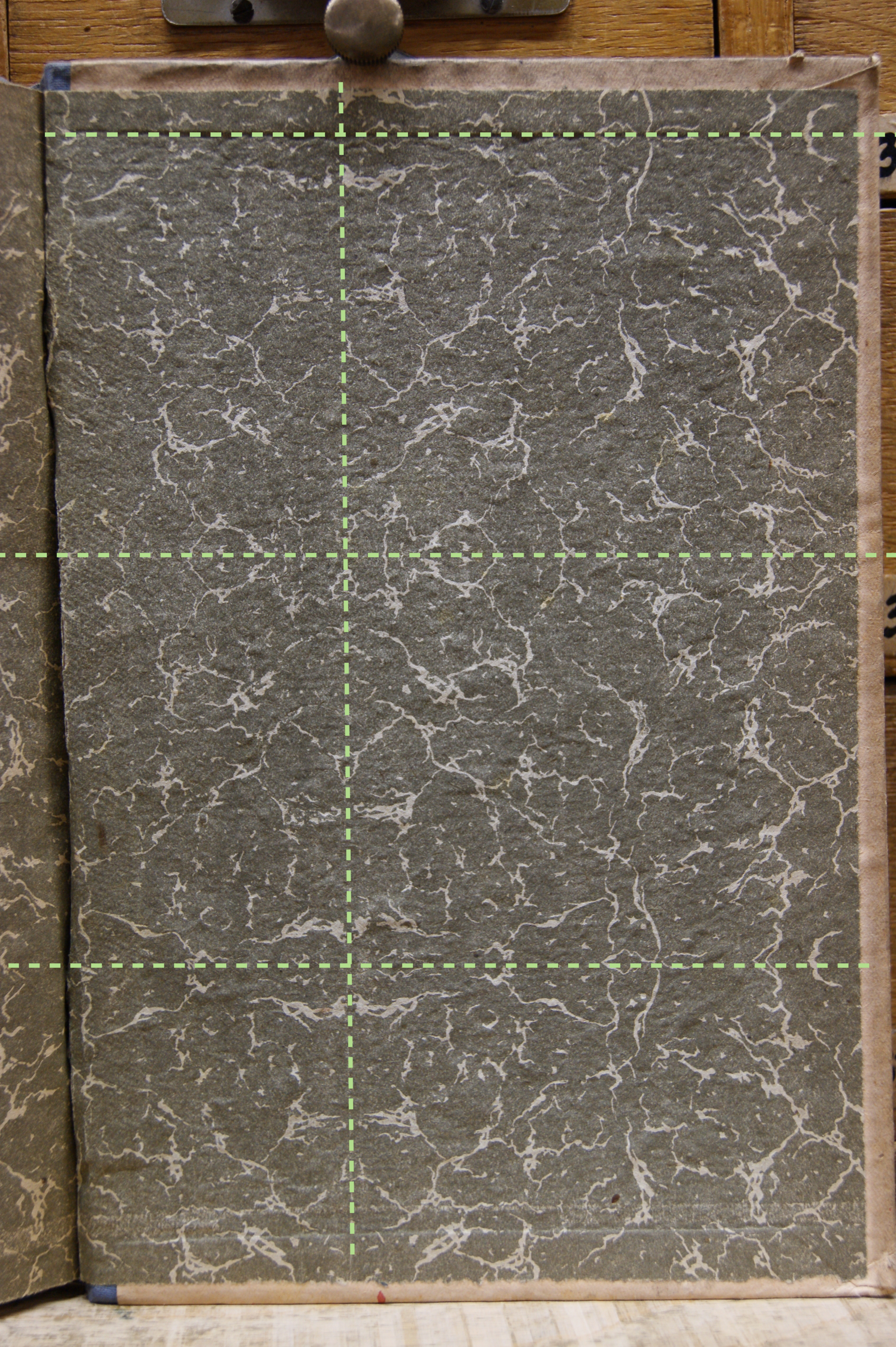
Τ' αθέριστο χοράφι 33
Πός δυλέβαμε στο εργοστάσιο στον κερό τυ τσάρυ . . . 34
Ο Βλαδίμιρ Ιλίτζ Λένιν . . —
Στο θάνατο τυ Λένιν . . . 39
Ο αποχερετιζμός με τον αρχιγό —
Αρχιγός, δάσκαλος, φίλος . . 40
Ο Ιοσίφ Βισαριόνοβιτζ Στάλιν —
Ο Οχτόβρις κσακολυθάι . . . 42
Χτίζυμε . . . . —
Εχτελέσαμε τι δυλιά . . . 43
Σίμερα κι' άβριο . . . . . —
Τον λαλίσανε 44
Στι φρυρά 45
Γράμα κόκινο στρατιότι . . —
Ο κσένος κι' ο δικός-μας . . 46
Ι χόρα-μας 47
Ο σιδερόδρομος 48
Τ' ατσαλένιο ιπικό 49
Τυρκσίμπ . . . . —
Το σινιάλο 50
Ο πιονέρος Αμπροσίμοφ . . 51
Ι εφεβρετικότιτα τυ κόκινυ αεροπόρυ 52
Αεροπλάνα 53
Πόσο αγαπύσε ο Γριγόρις το ράδιο 54
Ο κλιζμένος πασαζίρος . . . 55
Το ταχιδρομικό βαγόνι . . . 56
Ο, τί φοβερός πυ ίνε . . . —
Το τιγράκι 57
Το λιοντάρι κ' ι αλεπύ . . 58
Σκιλί-σανιτάρ . . . . . . —
Ο φίλακας 59
Ο μικρός ταχιδρόμος . . . 60

ΣΕΛ.
Ι λίκι 62
Πος ι λίκι μαθένυνε τα πεδιάτυς 63
Ο άφοβος λαγός 64
Το χτινό πυ κρύι 66
Ι μάχι 67
Το λαφάκι 69
Δεν πέτιχε 71
Το πυλάρι 73
Τ' άγριο πυλάρι κε το τζακάλι 74
Ο αιτός μπερκύτ 76
Ο χιμονιάτις 77
Το παράκσενο ορνιθόπυλο . . 78
'Ινε φοβερί 79
Ι ιλεχτρικί κλόςα . . . . —
Ι νικοκιρά κ' ι όρνιθα . . . 80
Χορικός ςαν το νίχι μικρός . 81
Το πύλιμα τον πεδιόν . . —
Ο Γιάνις Ζύκοφ 82
Στο πςαράδικο 83
Ι ανιχτί ςτράτα 85
Ο ίλιος μυςαφίρις 86
Ι κις Μαρία 88
Το χυλιάρι κε το βρακάκι . 89
Ο αχόρταγος μυλάς . . . 90
Ι ιςτορία μιας υξμπέκας . . —
Ι οχτό τυ Μάρτι 92
Ι κραςνοζνάμενκα . . . . —
Ι μάνα πέτακσε 93
Ι άνικςι . . . . —
Το πρότο τιλεγράφιμα . . . απτο όρος 94
Τα βιζανιάρικα ςτο όρος . . —
Τιν άνικςι . . . . —
Τα μαβροπύλια ίρθανε . . . 95
Σπυδαχτό γράμα απτο όρος . —
Σπυδαχτό τιλεγράφιμα απτο όρος 96

ΣΕΛ.
Δεν έχι άλο παγονιά . . . —
Γράμα με τιν πόςτα τον πυλιόν 97
Πος εφτά κςιλυργί περνύςανε απτο ποτάμι, όταν ο πάγος άρχιςε να ςαλέβι 98
Ι, γιορτί τυ πρότυ αβλακιύ . 100
Ο τεμπέλις 101
Θα βρέκςι δινατά . . . . —
Το μετάλαγμα τυ βατράχυ 102
Τα ζοντανά ςπιτάκια . . . 103
Ο θάνατος τυ κυνυπιύ . . 104
Το ζίςιμο τις ποταμίςιας καραβίδας 105
Το προί 106
Τα παπάκια κε τα πεδάκια 107
Στο ποτάμι 108
Από πύ τρέχι ι Σερεμπριάνκα —
Ο πράςινος θόριβος . . . 111
'Αλος γελά, κι' άλος κλέι . —
Ι κολέκτςιες 112
Το δάςος 113
Ι κανόνες τυ όρυς . . . . —
Στο όρος 114
Ι Προτομαγιά 115
Ι ςιμέες λαλύνε ι μια τιν άλι —
Ι κόκινι ςιμέα 116
Ο γιορταςμός τις Προτομαγιάς ςτον κερό τυ τςάρυ . . 118
'Ετιμος πάντα να ίςε . . 119
Ο Γάρι 'Αιζμαν . . . . . —
Ι ζοί-τυ ίνε βαριά . . . 120
Ο πιονέρος Τιμπ . . . . —
'Αλο λογιό δεν μπορί να γίνι 121
Ι φίλι-μας κ'ι εχτρί-μας . 122
Με το ράδιο 123
Ι φονές απ' το χτίςιμο. . . —

Стат. форм. 75x105. 8 печ. лист. — 260.400. Тираж 4200.
Міськліт 1479 м. Маріупіль, держдрукарня ч. 17. Зам. № 5717.

ΤΙΜΙ 50 καπ.
ΔΕΞΙΜΟ 35 καπ.

ЦІНА 50 коп.
ОПРАВА 35 коп.

ГРЕЦЬКОЮ МОВОЮ:

Е. Я. ФОРТУНАТОВА
ЧИТАНКА
ЧАСТ. II, 2й РІК НАВЧАННЯ

НА ГРЕЧЕСКОМ ЯЗЫКЕ:

Е. Я. ФОРТУНАТОВА
КНИГА ДЛЯ ЧТЕНИЯ
ЧАСТЬ II., 2 ГОД ОБУЧЕНИЯ

УКРАЇНСЬКЕ ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО
НАЦМЕНШОСТЕЙ ПРИ ПРЕЗИДІЇ ВУЦВК'у
„УКРДЕРЖНАЦМЕНВИДАВ“